

**Α. ΙΔΙΩΜΑΤΙΚΕΣ ΦΡΑΣΕΙΣ
ΣΥΝΗΘΕΙΣ ΦΡΑΣΕΙΣ (ΤΟΥ ΧΩΡΙΟΥ ΜΑΣ)**

Β. ΛΕΞΙΛΟΓΙΟ

ΓΛΩΣΣΙΚΑ ΚΑΤΑΛΟΙΠΑ

ΑΠΟΣΤΟΛΙΑΣ ΦΩΚΙΔΟΣ

ΠΟΛΥΖΩΙΔΗΣ ΑΠΟΣΤΟΛΗΣ 2018

- A. ΙΔΙΩΜΑΤΙΚΕΣ ΦΡΑΣΕΙΣ.
ΣΥΝΗΘΕΙΣ ΦΡΑΣΕΙΣ (ΤΟΥ ΧΩΡΙΟΥ ΜΑΣ)
B. ΛΕΞΙΛΟΓΙΟ.

ΓΛΩΣΣΙΚΑ ΚΑΤΑΛΟΙΠΑ

ΑΠΟΣΤΟΛΙΑΣ ΦΟΚΙΔΟΣ .

ΠΟΥΖΟΥΙΔΗΣ ΑΠΟΣΤΟΛΗΣ 2018

ΒΙΒΛΙΟ

• Προσφορά ἐνὶ ζωρίῳ μου
ποῦ ἀγαπᾷ πάρα πολὺ,

• Ἀφιερωμένο

ἐνὶ μνήμῃ τῶν γενέων μου ΧΡΗΣΤΟΥ

ἢ ΕΥΑΓΓΕΛΙΑΣ

καὶ τῶν ἀδελφῶν μου
ΜΑΡΚΗ ἢ ΙΩΑΝΝΑΣ.

ποῦ ἐβύχουν ποτὶ νεκρῶς.

ΛΑΘΓΡΑΦΙΑ

ΓΙΟΣΣΙΚΑ ΚΑΤΑΔΟΙΠΑ,

ΑΠΟΣΤΟΛΙΑΣ ΠΑΡΝΑΣΣΙΔΑΣ

ΠΡΟΣΤΟΛΙΑΣ ΠΑΡΝΑΣΣΙΔΑΣ

ΑΠΟΣΤΟΛΙΑΣ ΠΑΡΝΑΣΣΙΔΑΣ

ΑΠΟΣΤΟΛΙΑΣ ΠΑΡΝΑΣΣΙΔΑΣ

5^{ος} / 2018.

ΠΟΛΥΖΩΙΔΗΣ ΑΠΟΣΤΟΛΗΣ ΧΡΗΣ.

4 Το κέντημα είναι γλένθημα
 κι η ρόκα είν' ε-^εργιάνι
 κι τού τσικρίκι κι ού αρχαγείος
 είναι βελανιά μεγάλη. " (N)

(N) Παραπομπή είν' τελευταία βελανιά

ΣΥΜΒΟΛΑ.

Σχ.Α. = 2x4μετα λόγου (Υπερβολή, μεταφορά, παρομοίωση
(προσωποποίηση ... κ.λ.)

≠ Φ = Διάφορες φράσεις

Ιδ. Φ = Ιδιωματικές φράσεις

Αη. = Αηιλιό

Κ. = Κατάρες

Υ = Ύβρες

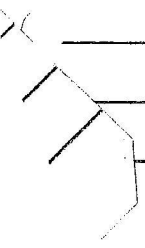
Π = παροιμίες

Εξ. = Εξυπνα - εξυπνάδες

Φ. = φράσεις.

Π.Μ = προοδικά μέρη (επιθέματα, προθέ-
-ματα λέξεων.

(ρ) = ρήμα, Αορ. = 0 Αόριστος (χρόνος ρήματος)
επιρ. → επίρημα

ΙΔΙΟΜΑΤΙΚΕΣ ΦΡΑΣΕΙΣ (12. Φ).

- Τά ζά (ζώα) αναβαρτσιάσκουν = ζασφνιάσκουν
ανακατοτώσκουν
- Τά ζά (ζώα) πένταξαν στώντερο = >> και τρέχανε
- Τά φόρτωσε στόν κόκορα = απέωχε (π.χ. βία
γραμματα).
- Δεν κούβει η γκιάβα τ'ου) = δεν είναι εφηνος
- Κάνει ταχαμ λούν καθόν = κάνει δυδαν λόν καθόν
- Σουντζούκι ού δήμος = πέδανε ο δήμος
- Έσφα έμινου κοπράσι = χόρτασε (εξ ευμείο κορεσμού)
- Τουν κριμιάσαν αναπότουνά και τόν κοπρίσαν με βροιά γ
= τόν κρεμιάσαν ... γλά κωκνίσαν με τόν κωκνί
δνός αναπρέσαν χειρόλογον από κωκνίαν βροιάς
- Με συγγενή σου φάε η πιέδ κ' παρζακαγιές (2)
μην κένετ (= δουλιές εμπορίας, ελικ/μίες, πάρε-δώσε με
αντικείμενο το χρήμα, μην κένετ με τόν συγγενή σου γιατι δά γυκ-
-ροδνί)
- Μάσλε) τσ' αγκούτες ε' = μάζεγε τίν σφίδες σου (τά μακρυνά
αηλωμένα πόδια σου.
- Ζαστέρ^ω ούσαν τσά μιάτα μ' μόλις έδαχα = έβλεπα κωδάρε
μώλις έδαχα (χωρίς δαίμεθωμα).
- Στα τσακιάδια = (ματάρια για κώποιον) να πείει να τσακιάζει
- Τεκά κ' πρινοβούλούς
- Αρπαζόν τσά κουμπούρια (όττα)
- Εάν ντόφαλος έγινε σωλός ού σίνδρωπος = (παχυσαρμος) ^{υπερμεγέθους}
- Αυτή μου έγινε μωρηαίδα = δεν ζευορφαίει από πώκνω φαν
δέν με αφήνει ήσυχο.
- Δεν έπαγε ντή τού καουτσιάουλου τ... = δεν εσαμιάδ
-σε κωδόν (το κώκω τσασιγι τόν = γιαμώνα). Δεν
έπαγε κωδόν να μζάει = μζόνετ εντέχεια
- Τού πιδι μπουβιάει = περπατάει με χέρια κ' πόδια (ταυτόχρονα)
- Μαργώνεις γιαχιά; Αηάνε: Νουί μαργώνου (= κρυώνω).
- Οι χιόις βγάλαν μπούζα. Μπουζιάσαν

Βιόκα = μέκιδες εσση κορμής σίνδρω. Επεξεργασμένο βροτχια-
-δός (με κοπνίωμα) Χωριμωποιόμκε εσ πωρβόν για αχί
-εσός που ανάβε / εσπ σπινάχρα τόν πριόβου
(2) παρζακαγιές = πάρε-δώσε. (εχέετ)

- Οι γίδες έχουν(έχουνε) μολοταριά (= σπυράκια στα βουζιά)
- Μικρό εάν κουταλιά. (για να επιρρασκε ποσότητα)
- Θα εν φάει ή μαρμάμα.
- Πρήκε¹ τον πόδι μ. έγινε νταούχι
- Αυτός ο νεαρός ζερούναει είν γωία για τη μίση
- Εβράζε πρόζο. Πηγήμα² είν λούμ (= λάσπη).
- Κι' απ' εκεί (= και από εκεί και μετά; τι έγινε;
- Δεν είν' υαίος μαδύι³. Ένα μπεκάρ κι μπεό είν. }
= είναι ένα μπεκάρ και μπεό }

- Δούγετε απ' τη φέση ως που βγίκων τον θεόηρα
= Δούγετε απ' το πρώι μέχρι που βγίκων ε' αστέρια.
- Ου κόκορας βαττωει ούρες τό' κότες υαί⁴ μέρα.
- Ου τσιουπάνις μουζουκρίζει τα πρόβατα τον λουίνω.
- Ου μπέρμπις μπουζάει υανονιού (= περπεζάει
μέ τα χέρια).

• Τι έκανε ή μαύρ ή μυρούνα, ή χθιβιρή!
• Τι έκανε ή μαρμαμαούδα!

- Πες αληθεία; Φίρα σταυρό. Ζηλέη: Έδώ για να βέβαια
-δούμε περι τής αληθείας, φέρνομε τον συνομηφρή
μας εδ' όργανα. Αν δει ζει αληθεία, τότε αμαρτέ
-νει φιλώντας τον σταυρό.

- Ήπρη πρόζο. Έχινε φέβι.
- Άντε μυρούνα. Μοι πές πέρρι - φέβος (= δημά⁵
παύ αρχαί = ένα βήμα πέρρι κ ένα φέβος²)
- Αυτή ή τσυκιά πήχει ωσού βρόντου (δηλ. δει.
είχε αποτίγερμα (δεν βρήκε τον εόχο) απηώς
εμωνα βρόντο (= βροχή, δόρυ βο)

- Που κοίτας ετ' καρραυήη; ετι κοίτας υηηαί;
- Είνε πανέθουπνός. καμμάωνε³ ψυλλόν.
- Άμα καλλοίσει = αν τώχει ποά
- Άμα εν καλλοίσω πθενά = αν εέ πετύχω που θενά.

3) Καμμάωνω = βαζω πτεζάηο

1) Νταούχι = μονήμο όργανο λαίου. κυλιόριμω με δύο βάσεις απ
όεσμα απο-πρόβατο (στοιχειωδώς επεξεργασμένου κ τελαρωμένου
ως βάσης τον μυλινόρου.)

2) Μέμα = ...

- Γιατί δὲν ἀληθεύετε (= γιατί δὲν αὐταναίως)
- Μὴ μ' κουκουρεύετε ἴμενα = μὴν μοῦ κάνετε τὸν νόμο.
- Ὅταν οἱ γαῖτες νύθουνται πρὸς τὸν βορρῖα, ἐρχῶνται ἀσχημὸς καιρὸς (χιόνια-κρύο) → (πρόβλεψη)
- Ἐβαλε τὴν τῆργα ἀναίποδα (τῆργα = τράχηλα κούβερτα = ἀλλοτὸ ἐνδουραβίον (φορεβία))
- Εἶπε^{αι} γὰρ τοῦ ρέμα = εἶπα λόγῳ κενωμένῳ (σπῶμα) γὰρ ἠέκαμα εὐὸ ποταμῶν.
- Δίνει γὰρ τὸν γαῖδα^ο καβάλα^ο
- Ἀναχωρεῖ οὐ ταπεινῶς μετὰ τὸ κερσεῖν, ἀλλὰ θυμῶν. (τὸ ἴδιον ὅταν ζυμνοῦσαν καὶ πάντε κέρου εἰς δουρῶν μετὰ φορτωμένα καὶ ζῶα, καὶ μαζί τους καὶ οἰκῶν-βίαι (γίδες, προβατίνες κτλ))
- Τί εἶπεν αὐτὸς; Τίποτα. Καλοῦρε μετὰ τοῦ πηχῶ^ν (= πηγαδί).
- Αὐτὸς πηχῶ^ν ντζίρος = αἰτιωχαμένος, χαλαρόμενος
- Ὅσοι ἐπόισοντες γὰρ κρέας, καὶ τὸ δὴν ὠσετε γὰρ καὶ σουμῶσμε τοῦ ἀρνί. → (τύπος ἀνακωίνωσος (δὴ καὶ ζῶσος = ζῶν κτλ) εὐὸ καζενεῖο τοῦ χωρίου προσημῶν καὶ δηλῶναι ποσῶν κρέατος (ἴση μετὰ τὸ βάρος τοῦ ἀρνίου (περίπου) καὶ μετὰ τὸ βροῖσανε ἐξω αὐτὸ κρεατῶν).
- Πάρετ' γὰρ κατὰ γυανίκα; Πάντε βόγια εὐὸ πηγαίου^ο (γυανίκα = κορίζε εὐὸν ποταμῶν γῶσα καὶ ἀφορίων)
- Ἀρὲ μετὰ χλα, ράχλα. (ἔτσι ἴμε γὰρ κέρου που δὲν κινεῖται μετὰ ζωντανία, ἢ δὲν ἐνδουραβίεται γὰρ τίποτε.)
- Ἐφαγον τὸν φαμῶ^ο; τοῖς ἀρίβε; Ἀπῆλθεν: Μωρὸ τὸ κάνον φλοῦδα!

① Παισιότερα, εὐὸ χωρία, ὅσοι εἶχαν προσημῶντες βίαιε γὰρ καὶ τοῖς διαπομπῶν καὶ καὶ τοῖς ζυμνοῦσιν, τοῖς εἰσβαῖν καβάλα εὐὸ γαῖδα ἀναίποδα (εἰσβαῖν πρὸς τὸν νόμον) καὶ τοῖς θυμνοῦσιν μετὰ εὐὸ χωρίο.

2) ΠΑΠΙΟΥΡΙ = δέβη (ἀλῶν) εὐὸ κερσεῖν

- Έρχετο βιά ζαρωιάδ, τὰ πόδια δ' ἔβαιναν (ε)στοὶ κεφαλαί.
- Φούβηδὴν⁽¹⁾ κι ἔρκη⁽³⁾ τρέχουντας, ἔβινε λαγός.
- Ἐρκη (= ἔρκε) βιχά - βιχά εἰς τὴ γάρα.
- Οὐραία γνάμμα. Ζαί γνάμα τὸ ἕκαστ⁽⁴⁾ ἕκαστ φρεγάδα.
- Ἰτακώσαμει. Ανοίστε κανά παρὰδύρου.
- ① Ἀββασιώνω⁽¹⁾ ρετα πόδια! Τάμαμει οὐ ἕλκισσ^(ε) στὸν καβερσιόν.
- Πάρε ἕνω νὰ μετῶμε. Μέσα δὲ ἔχασμε τὴ βέρηρη.
- Νὰ μαζέγουμε κανά γαλακίδα νὰ μοιρέγουμε.
- Τι δὲ φαρμακώσουμει⁽²⁾ σπόγι⁽²⁾
- Πιάσ' τὸν λαί⁽¹⁾νι μὴ τὸ ἔλκ^(ε) (= πιάσε(ρε) τὸ δοχείο(πλήμνο) που ἔχει τὶς ἐλγές.

• Γειά, τί κάνεις;

Απάντηση:

ὅτ' κάνει τὸν τυρὶ τὸν Αὐγουστοῦ.

- Τέλειωσα στὸν ἀμεί^(ε) ββύβει.
- Ἀλλοῦ παταῖ^(ω)ν κι ἄλλοῦ βριβιόν^(ω)μει (= βριεκομαι ἐν ἀρχῆ^(ε)), εἶμαι ζαλιμένω^(ε) κ παρὰποιδία.
- Λεῖπ' ἢ ἕρα⁽⁵⁾ ἀπ' τοῦ στόρ; Σημῶν: Πάντα με-
-βα εὐὸ σιτῆρι βριβιόμε και σιτόρου ἕρας.
- Σημῶν: Ἡ φράση χρησιμοποιεῖται καὶ μεταφορικῶς γιὰ νὰ δηλώσωμε δει^(ε), μέσα εἰς πολλοὺς καίλους δὲ υπάρχουν καὶ κάποιοι - οχι καίλοι.
- Πάει σωτὸς! Ἐμῶν^(ε) γῆ τὴν καπετραῖνα (= μευρήα-
-δικε.
- Θὸν φέρουμε κανιά χυρβουλιὰ (= θὸν χορέγουμε;
- Κάτω φρόνιμα νὰ μὴ εἰς φέρω καμιά γύρα.

① ἢ καπετραῖνα = τὸ χαλινάρι τοῦ ζώου

⑤ ἕρα = βπόροι ἐνὸς χόρτου (ζιζάνιο) που βριβιεται μέσα εὐὸ σιτῆρι.)

④ τὸ ε → τ ε (ἀπὸ τὴν προσωπικὴ σωτενυμια: αὐτὴ, αὐτῆς → τ ε)

① Ἀββασιώνω = ποῖομαι ἀπ' τὸν ἕλκισσ κ τὴ ζέσση, ἄλλα.

② Ἀπόγι (ογιέ = ογία = βράδυ) = ἀρχὴ τὸ βράδυ (βραδύμερα)

③ ε. κ. κ. = ε. κ. κ.

- Τι φασαρία είν' αυδή; Άστα, έγινε μού⁽⁵⁾ μου βράση⁶ τ'αί κάλ^(ω) που ν' εί γαργά; φέρ'τα δώ. Μπός και στα βούρρα
- Άε τού π^ω π^{αι}νιδί^{αι} μ' έλα δώ. Άμα εύ πιάσου δά εώ ρά - του β^ω ζύλου.
- Τσιουκάνι^ε ή καρδιά μ' απ' τού κρύου^ω π (έκανε τ^ω - εο κρύο που ή καρδιά μου χύπαζε δυνατά είν τσοκάνι¹)
- Παχουνιά^ω σήμ^ερα. Άλιου μ^ε δόντια!
- Να ηλόνου τού κεφάλι μ'. Θα πιάσει κόνιδις.⁽²⁾
- Πιάσου^ω στούν κήπου για νανά μαχκίη³ για να μάει - ράγου ή πουρα (= κάυ)
- Ημουν πούγυ κουρασμένος. Επείτα εώ κρεβάτ ζυρός. Ζη - ράδ^ω κα δίν ζέρον^ω π^ω ε^ε ώρες.
- Τι 'ν' αυτό! Νά μίν^ω κουτάου⁴ να γάου^ω τήπουτα. Τού ζάχα - ρον π^ω α^ω τ' παραμύη. (= πολλή γηλοι).
- Άμα ε^{αν} κουτάει πείραξέ με και δά δέω
- Δέ βοηθ^ωει αυτό τού πράμα, να τ' αλλάσομ^ει.
- Τι γέω ρέ κτό(κοντέ); Είε^{αι} καλά;
- Σήμ^ερα λαμπάδια^ω ού τόπου^ω. Πούγυ ζέ^ωη!
- Θα εώ βάγ^ωου εή ζεύλα⁷
- Τς καρμάγιε^ω εε' μπριζόλες (= ή έμαγε, τις έμινες κάρμελο (= είν κάρβουνο).
- Τσιτσίκουσα για νερό βήμερο. Τού φαί τώκανες ρύβω
- Ντραλίεκα⁽⁸⁾. Μοί βάρυει ού ήλιους εώ κί φάη.

(6) βοηθ^ωει = διευκολύνει, είναι βοηθ^ω, εξυπηρετεί.
 (5) Μάλλιουβράση = μαλλιοβράσημα
 (4) Κουτάου = βολμ^ω (ζητηρώ ήν απαγορευση.)
 3 τού μαχκίη = πολλή για φρέσκα κρεμοδάμια από ένα κρεμ^ω.
 (2) Κόνιδις = (ακάρεα) → κούμ είν ήν γέρεξ.
 (1) Τσοκάνι = είδος κονδουινού αργοπροβείων.
 (7) Ζεύλα = εξοίτημα ήν ζώων (ήν ώρα που οργάνων χάρα)
 (8) Ντραλίεκα = ή ζάγη.

- Ντίρλικουέι κι μή μιλάω = βράζε και μίν μιλάω.
- Κούριτσι τι κριμαντζούγια είν' αυτα στα ζουρέματά σου; ής κι γας έβγαλαν τα βουζιά μακούρια⁽¹⁾!
- Σ'ουν' (σου είναι) αυτα μά μούργια⁽²⁾ κι μισή!
- Αναμέρα λήου να ηιράσου
- Αρρώττει συ καυμένους, εφάβουε του τειασούλι τ'⁽³⁾
- ζούντουε ού κούκκίνης = έγινε κατακόκκινος.
- Τα ηήρει ούλα ζβάρνα = τα παρέσυρε.
- Του βγαλε του αναμεζίμο
- Κτσούρουα. Πιάσκα εντεγής = έγινε σαν κούτσουρο
Πιάσκα (τα νείρα μου) εντεγής.
- Αι πέζει κταζόνι⁽⁴⁾ φεύγα σιπού δώ.
- Πιάσκα για καζά. Άνομε τον σώμα μί. = έμεινα ώ-
-ρα ποηή στον ήλιο ζεστάδικα λόσο ποηύ σαν να
σινάγε το σώμα μου. (εχίμα ζόου → μεταφορά)
- Δε χυήσα τον ηίδι, ίσια η του ζαμώνου⁽⁵⁾
- Βεζαζα αη τον ηόνου. Χυήσα σέκχημα.
(εχίμα ζόου: μεταφορά)
- Θα σκάσει αη του φαί. Εφαζε τον αγήουρα
- Τον ζέκκισαν τα βουζιά. Τον έβγαλαν μακούρια⁽⁶⁾
- Ζαμάρτα να ζουνάεις. Έχου ει ντραζά⁽⁶⁾ μ. Μή μοί
ντραζίεις κι συ, ... μή με ζουζεις ...
- Ού τσιουπάνης τ' πουήγει μά ηρικνιόρα ηρουβα-
-είνα.

⑧ Μάηιας (εί) ή χηώσα μ' να 6' χέου τα ίδια πρα-
-μάρτα

(7) ηρικνιόρα = αρρωσάμενη.
 6 (Η) ντραζα = ή ζούγη.
 ⑤ ζαμώνου = φοβίζω κάποιον με κινήσεις του χεριού.
 (4) κταζόνι = το κουτσο (παιχνίδι)
 (3) του τειασούλι (ή κατουτσιάουλι) = ή κάτω σαμάρτα
 (1) Μακούρια = κουρέλια, φωρίδες.
 (2) Μούργια = μούρη φεραμένη αη το φαγητό.
 ⑧ Μάηιας ή χηώσα μ → εχίμα ζόου (μεταφορά) -
 (9) Αναμείρασου = κάνω σην πάντα (μετακινούμαι ηχάτι)

ΦΡΑΣΕΙΣ:

Ἐφαγγ^ε καθε, οφνάκι κι ζιζθοῦρδου¹ παλι.
Ἄστου ντιη. Τόκανες ρούθου =
= ἀφῆε^ε αὐτό

αἰε + το . Το ἔκανες
Αγ πλύνου καίβανι ζιζθ^ε. Ἐγινε μούρεια⁴ =
= (Αγ πλύνε) το . Λερώθηκε ποῖο.

Τι κόλνεις; Ἀπάντηε:
"Ὁε κάνει του τυρι ῥῶν. Αὐχου^ε του²
ζῶ ἔρωε ο μῶλους για κανιά ματσικιά³ =
= πῶε γυρῶντες να φαῖ ζῶλο με ματσούκι.

(Ἰσορατικὴ ἔκφραση).
Δράμ(ι) μαγῶ δέν ἔεις.
Τὸν βάρειε βῶν δῶρα πατρι → (βῶ μέρωπο)

ἢ θά εἰαλλῶν^ε του, δῶρα πατρι,
ζῶμη(ῶρα) ζιζθ^ε κι ζῶντῶ να γινε ζῶζῶρα του
φαί.

Ζῶρτου(βῶρε-τον) βῶν δάκαλον μῶεε κι βῶι-
ε- ζῶι μαγῶ. = πῶχαινε τον βῶν δάκαλον

Ἡρχῶτατ^ε περβ(ι) - ζῶεε = ποῖο αρχῶ, οκνηρῶ.
Ἡτανε ἀρρωῶε^ε. Ἡρχῶταν "βιάτρα-παῖτρα,
δῶη αρχῶ κι γῶρνοντῶ, ποῖε ἀριετῶρα, ποῖε
δῶζῶι.

Ἐχει ἔνοι γῶλο⁶ ζῶιμῶ βῶν καρῶα⁶ κοίνης κόκορας
Τι συνζῶ^ε εἰμι βῶν βῶρνου ἵτι ἀνακατῶε^ε κι
φαῖα (με τῶ βῶντραῶλο).

(6) Καρῶα⁶ = γῶλοζῶιμῶ κι ψῶλοζῶιμῶ.
(5) Δράμ(ι) = παλαιά μονάδα βῶιρῶν. (1 οκῶ = 400 δράμια)

(4) Μούρεια = βῶρωμῶ, γῶρωμῶ.
(3) Μολτῶμῶ = ζῶζῶι = ζῶπῶμα με μολτῶουκι. (Μολτῶουκι =
= κομμάτι ζῶζῶν βῶπο κῶραδῶ). πῶχῶν (2-3) cm κι μήκῶς 1 m.

(2) ἐνοῶιζῶε ὅε βῶχῶζει βῶκουζῶικῶ.
(1) ζῶζῶουρδου^ε = ἀνεκῶγε ζῶε βῶνῶμῶς ζῶν.
ζῶνζῶνεγε.

Υβρεις:

- (τόν) ἄγους (= τίς ἀπό σου)
- Αστρατόν βαρῆμα κακό. = μάτι που χτυπήθηκε από αστραπή
- παραμέρα ⁽³⁾ λίγος αυτό του Κούχτιου.
- ἄγ εἶπὼν κόραμα ντέ.
- Πήρπατα λίγος ημενταίμ, (ἄγρις ἐξ ἴου)
- Ψώρα κι κασιδά ⁽¹⁾ νά εὐ πιασεί.
- Γυρήμωυ τσαμιάια = ἔργον γυρέμω νά τσαμιάις.
- Αυτό του ρουφιατζικί = (αὐτός, αὐτή ἢ ρουφιάνας)
- Ντιρτζικί ντέ (= φάγε ἢ βίασε μή μῆσις)
- Νά ζ' γίνει καπνιά = νά σου γίνει καπνιά (φραίρο φάπτο)
- εἶσαι ένας μαεκοφάς. φρού σου. ἢ για γυναίκα φέρει
- φρούσου μαεκοφάου,
- Α ρέ κουτζέ ⁽²⁾ → (για κάποιον που δει θυμησούμε)
- ἄγ ηνιζ = ἄρτε ηνιζου.
- ζήκον σιπὼν μιλάννα (βουστίνα) βουστίνι κ.τ.
- χάς σιπὼν δώ (χάσου σιπὼ εἶω) = εἰς σιπὼν
- Του γαϊδάρου τὸν ζῆ καζέγῶν σου (ο, χωρίς βαμπίρι)
- Του κέρατου του βιρνικουμένου.
- Οἱ ⁽¹⁾ κούπρις, ⁽²⁾ φάγαν γούρι ⁽³⁾ χέικου (= ἀσπρό, χωρίς πιέσουρα ἢ ἴωρα κένε τὸν καμπῶσου (= ἴον σιπὼν))
- Χάε (ον) σιπὼν μάνα μί, νά μή εὐ εἰγῆτῶν = (εἰς σιπὼν)
- Τι εἰγῆς ρέ, τὸν κακό ὁ τοῦ φλάρου, εἶπα ρέ,
- Δέν ἔχε μωλό νιη (= κωδῶν), φλῶνέρα εἶν,
- τί οὐγγῶν εἶν αὐτός! Δέ ἐνενομιέται καδῶ.
- εἶν αὐτῆ μαι ⁽⁴⁾ καραμαζα (ἢ καρακαζόνι)
- Ντιρτζιμῶν εἶ και μὴν μῆσις.

• Αυτός εἶν' ένα πηλτουβέρου κι μπεῶ (μῆσις)

(5) πηλτουβέρου = ἀγγυλο βεδούρι (= μῆσις πῶ σποῖο ξιάνων τυρί, κ.τ.)

4 ⁽⁴⁾ Καραμαζα = εἶδος ντιζιντζικιῶ (μικρότερο ὡς μέγεθος)

(2) τὸν κουτζέ = τὸ παλιόρονχο (βιολένο, βρισίμο)

(1) ⁽¹⁾ Κασίδα = ἀδένεια του φακωτοῦ ἴω καζαίς, ἐξ οὗ και 4

(3) ⁽³⁾ παραμέρα = παρα-μέριγε = βίασε δίπλα (πῶ πέρα)

= κένε ἔργον ἄγρι.

ΚΑΤΑΡΣΕΙΣ: ①

- Π' Ανάδημα ἢ μείνα εἶ (ἢ τῶν πατέρων εἶ)
- Τῶν καυῶ τ' ἑὸν φθάρου νοὶ ἑὸν ηἴεις.
⇒ ἑὸν χρόνου
- Μαὶ μείνει βακονόγκου (ἢ μαχγοῦσι), καλονόγκου (6)
- Ναὶ ἐκά-εν^ε καὶ ναὶ ηἰανταῖς (εἰς) (2)
- Μηὰ ηἰ^ο ναὶ μὴ εἴεις, ἀχρησῶν. (= ναὶ μὴ εἴεις... ὡς
τὸ καλονόγκου σου τῆρος (= ναὶ ηἰανταῖς πρὶν ἡἴν ὡ-
-ρα σου.)
- Τῶν καυῶ ναὶ ἐχάρις ἑὸν ἐπρι (ἐπυρι) = καρμῖνο.
- ⑤ Ἀρκέντους ναὶ ζ' γίει (ὡς φαῖ) = δουκῆριο ναὶ γίει γιά
εἶρα τὸ φαμῶ ...
- Τῶν ηἰανταῖς μὲ τῶακίσει, λοκαῖ (3) καυῖ ντῆ.
- Γίει ἀμῶρος ἀπὸ δῶ = εἰσαφῆσου ἀπὸ δῶ.
- Ζτάχρ' ντὸ καὶ κουρνιαχρῶς (4)

(6) Καλονόγκου = καλοχερικό (= αἰνῆτα ποὺ παραχωροῦν)
 (4) Κουρνιαχρῶς = ἐκόνη ἀπὸ χῶμα.
 (3) Λοκαῖ (καυῖ) = καυῖ ἀρῶστειοι ζῶου.
 (2) Ηἰανταῖς = ὑποφέρω ἀπὸ δίψα.
 (1) Ὅμοιος ἐχάρις καὶ ἐὸν βιβλίον μου: ΑΠΟΣΤΟΛΙΑΣ, ΤΟ ΧΟΡΙΟ ΜΟΥ.
 (5) Μαὶ ζ' γίει α ναὶ σου γίει. (Ἡ πρόσωπική ἀνταπόκρισις (606) = 8600,
 χῆριν εὐφρασίας μετατρέπεται εἰς (5).

ΑΠΕΙΡΕΣ:

• Θα βύξει τον γιό του κορβό.

ΕΠΙΦΡΟΝΗΜΑΤΑ

α)
 Εγ
 οή, οί
 βρέ, βρέ (!), ρε, ρε-ού.
 μαρή, μαρέ (για γυναίκες)
 βου-ρε. (κοροϊδευτικά)
 ω-ρέ, ωρέ (π.χ. ωρέ άνθρωπε τι έκανες;
 ωχ, ε.
 'ορέ (π.χ. Γιώργο) ή 'ρα Γιώργο (όσον συνάξουμε κά-
 -ηται.
 α, ας (ή αζνούς) ⇒ υβριστική διαόηση

Ναι δά!, όχι δά!
 γιτ-γιτ 'οταν δάξουμε να τραβήξουμε την προσοχή
 κάποιου ηεραστικού. - (εγ-ψιτ.)

ρετ, φρετ.
 ε, εε
 ε-ρέ (ού).
 Α-ρη (ού)., μαρή φού.
 Αα, Αχ.
 οσο, 'οα, ούι.
 Α-μηά (= όχι, άφηνε, σμηνόβήγαι)
 Α-μηά αα.. = εκπληξη (π.χ.: Α μηά αα., κοίτα
 ποιος μάς ήρθε!)
 Κού-κού (γιά να προεισφέρουμε την προσοχή
 κάποιου).

ΕΠΙΘΕΜΑΤΙΚΑ ΜΟΡΙΑ.

ΠΡΟΘΕΤΙΚΟΙ:

Δά π.χ. Οχι δά! Ναι δά!
ἰαγῆως τε (εὖ τε)

Αφαιρετικοί:

ζα, ζε, ζυ, ζι

π.χ. ζα-νεμίζω, ζε-κοιμάζω, ζε-τείπαντος, ζε-κονίζω
ζι-βουφίζον, ζυ-κακίζουτος^①

ΠΡΟΘΕΜΑΤΑ.

• η πρόθεση, ΠΡΟ, π.χ. προ-τρέχω, προ-φανθάνω κ.λ.

• τὸ τοπικὸ επίρρημα, ΕΞΩ,

π.χ. έξω-κοιτε, έξέβρασε (εξω-εβρασε) κ.λ.

• η πρόθεση, ΑΠΟ,

π.χ. από εκεί → απ' εκεί → απέκει

κι' απέκει;

«κι' απέκει τί έγινε = τελικά τί έγινε»

ΛΟΙΠΑ ΛΕΚΤΙΚΑ ΜΟΡΙΑ

• Μοί; (ερωτηματικό επίρρημα όταν διακρίνεται
οι απτόχως)

• Αμ, Αμ δέ, Αμ δά.

① ζυ-κακίζουτος = ο καρπός βαμπαρσι σταμάτος.

ΠΡΟΣΘΕΤΙΚΑ ΜΟΡΙΑ.

(νε, νη, να, νες), μα,

α/ Τα προσθετικά αυτιά زيدονται στο τέλος των προσω-
-πικών, δεικτικών αντωνυμιών γ' προσώπου.

π.χ. αυτός → αυτόνε
αυτή → αυτήνε
ή αυτήνα
αυτή → αυτήνη

β/ Επίσης προσθίδονται στο τέλος και άλλων λέξεων

π.χ. αγάγε αυτόν → αγάγε-τόν →
→ αγε-τόν (άγε-τόν), αβείνην (έβει-νην), αε-τό (άε-το)
→ έαγε-νε, έαγε-νε (ή έαγε-να),

ή 2^η συλλαβή της αντωνυμίας:

αυτόν (τόν) (αυ-τήν) (αυ-τό) τό.

γ/ Το προσθετικό μόριο (μα) στο τέλος λέξεων

π.χ. είδος + μα = είδοςμα

ή χάριν ευφωνίας το (s) μετατρέπεται σε (ζ)

→ είδ~~σ~~-μα → είδ-ζ-μα
→ είδ-ι-ζ-μα-τάκι,

ΠΑΡΟΙΜΙΕΣ:

- Μυρμηρέϊους ἐνδρασηούς σίμα εἶσαν τῶν κολυφουρω
(= σίμα ἐξοχῶ) δὲν ζῶναζυρνάει.
- Οἱ μῦροί μίχα)ῶνε, οἱ μίχα)οὶ κουνταίνε. (ἢ μηταί-
-νει βρον ἡλῶθῶν) ①
- Ἦσανε στραβὸ τῶσ κήμα, τῶσαγη κι οὐ γαῖ)σάρῶσ
κι' ἀπόγινε ἡ δῆγιά τ' (ἢ κατέλασῆ) τῶσ
- Ουραίου τῶσ γαῖ)σ' (ἢ ἡ φημῶ σου). Νά τρώει ἡ μῆνα μ βῆσῶ πῆ-
-δί νά μῆ δίνει → (φράση ἀηθρολογική)
- Μὲ γκαῖ)δῶν) σίμα(ῶν) κοίμῶδῆσ, γκαῖ)δῶσ δά) ζυπηῆσ.
- Ἄν δὲν κῆ)γει ἡ σκύλα τῆν ουρά) δὲν πῶει οὐ
σκύ)οῦσ ἀπῶ) κοτῶ) (ἀπό ηῆσῶ τῶσ)

(2) Ἄπομο μὲ κῆ)γη τῆσ κεφαῆσ κ μὲ προβληματικὴ ὄραση.

(1) 2x ἡμοὶ λόγῶσ → Μεταφορῆσ (δῆλ. μεταφορικὴ ἔννοια)

ΤΑ ΕΞΥΠΝΑ (ΕΞΥΠΝΑΣΕΣ)

- Κούνα τού μάσι ε' ρε.
- Τήρα γα δεις αν ερχουμι.
- Που τ'ε πας αυτους ρε ; = Που λου ημει-
-νεις αυτους ρε ;

ΠΑΡΑΘΕΣΗ ΟΝΟΜΑΤΩΝ.

ΑΠΟΣΤΟΛΗΣ	→ Τόλιας.
ΘΕΜΙΣΤΟΚΛΗΣ	→ ΜΗΕΤΟΥΛΑΣ (Μιστουκίης)
ΓΑΡΥΦΑΛΙΑ	→ Γαρέφου
ΙΩΑΝΝΑ	→ Γιαννούλα, Γιαννίτσα.
ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΟΣ	→ Κετόδουλος.
ΒΑΣΙΛΙΚΗ	→ Βασιλάκη.
ΑΛΕΞΑΝΔΡΑ	→ ΑΛΕΞΟΥ.
ΟΛΥΜΠΙΑ	→ Λεμπεδού ή Λεμπέδα.
ΒΑΛΣΑΜΙΑ	→ ΒΑΡΣΑΜΟΥ
ΜΑΡΓΑΡΙΤΑ	→ ΜΑΡΓΑΡΟΥ (Μαργάριου)
ΧΑΡΑΛΑΜΠΟΣ	→ Χαρηλάκης, Χαρηλάμης.
ΕΛΙΣΑΒΕΤ	→ Αγιάβα. → Αλεφάντου
ΔΗΜΗΤΡΑ	→ Μητρούλα.
ΕΥΦΡΟΣΥΝΗ	→ Φρόβου, Φρουβούλα.
ΕΥΣΤΑΘΙΑ	→ Σταδούλα - Σταδού.
ΧΡΙΣΤΟΥΛΑ	→ Κετούλα ή Ζούλα.
ΧΡΥΣΟΥΛΑ	→
ΧΡΥΣΑΦ	→ Σάφου, Ζούλα

① ΤΑ ΧΡΙΣΤΟΥΓΕΝΝΑ → Τ' ΣΤΟΥ, (ΣΤΟΥ ΧΡΙΣΤΟΥ).

ΛΕΞΕΙΣ ΔΥΣΝΟΗΤΕΣ.

Εφκα = Έφυγα (Αόριστος τὸν ρήκοντα φεύγω) ⇒ Εφ^κγα
 ⇒ Εφκα

Ζέου ≈ Ζ' λέου ≈ Σοὺ λέω ≈ Ζ' λέω ≈ Ζ' λέου.

(το) Λύματα = τὸ λυμένο, κ' ὡς επιρρητὴ (π.χ.:
 π.χ.: Τὸ φαγνὸ ἔπρε λύματα
 Τὰ κερσίσια γίνονται λύματα.

ΓΡΑΜΜΑΤΟΛΟΓΙΚΕΣ ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ: Κ ΕΝΝΟΙΟΛΟΓΙΚΕΣ

1.

Το (ο) και ορισμένες άρσενες ο (για το αρσενικό γένος
 κ (το) για το ουδέτερο γένος ⇒ μετατρέπονται σε
 (ου), κ του

π.χ λέμε: Ου Γιώργους αντί του ορδού. Ο Γιώργος
 του παιδι (παιδι) > το παιδί.

2. Την κατάληξη -ος- των ονομάτων, την κάνουν (ου).

π.χ Γιώργους αντί Γιώργ-ος
 Νίκους αντί Νικ-ος.

3. Το (αι) πολλές φορές το μετατρέπεται σε (ι).

π.χ λέμε: του παιδι αντί του ορδού: το παιδί.

4. Η κατάληξη των ρημάτων ενεργητικής φωνής στο πρώ-
 -το πρόσωπο (ω) γίνεται (ου).

π.χ έχω έχω → έχω έχ-ου

κ επί μετ' φωνή ή κατάληξη -ομαι γίνεται
 -οιμε π.χ έχω λέχομαι → έχω λέχοιμε.

5/ Στο πρόθεμα -ξε- το (ε) μετατρέπεται σε (ι).

π.χ. αντί ξε-κοκκαρίζω -λέμε: ξι-κουμαρίζω.
 > ξεφρονδίζω > ξι-φρονδίζω.

6. Πολλές φορές γίνεται μετατόπιση βωνήεντος

ή διφθογγών μετά το τελικό σύμφωνο.

π.χ. επί φράση: αντί του:

"το φημιστό βεδούρι" λέμε:
 του πλυτου βεδούρου.

7. Επίσης κάποιες λέξεις που έχουν αρνητική σημασία

π.χ κανένας, καμία (= καμιά), κανένα κ.λ.

χρησιμοποιούνται για να δώσουν θετική έννοια.

Επί φράση: π.χ λέμε:

Διαβάσε, μὴν πάρεις στο διαγώνισμα (κανένα)
 μωλά

μωλά. →

Τὸ κωνένον μὴδέν, υποδηλώνει ὅτι πιδανότατα
θα πάρει μὴδέν.

ε/ εἰς[Ⓛ] μὴ εἰς κανιὰ (καριὰ) εἰς ἄλλοτα -
→ ἐννοεῖ ὅτι πιδανότατα = (εἶναι) εἰς εἰς
εἰς ἄλλοτα

δ/ Μάγει εἰς ρούκα αἰ^ε ὄρου μὴν ἔχει
πιδανὸν κωνιὰ εἰς ἄλλοτα.

ε/ Κόμει κωνιὰ ἀποδείξ(η) μὴν ἡρώσει
κωνένον εἰς ἄλλοτα κ.η. (ἐννοεῖ ὅτι πιδανὸν
θα γίνει κωνιὸς εἰς ἄλλοτα).

Πολλὴ φορὰ εἰς ἄλλοτα ἐπιμαθίσταται ἕνα εἰς ἄλλοτα
-νο μὲ ἕνα ἄλλο εἰς ἄλλοτα (καρὶν εἰς ἄλλοτα)
π.χ. Ἀντὶ τοῦ ὄρου "Γρήγορα, ἄλλοτα" "Γρήγορα,

ἔνιοτε παραλείπεται τὸ (η) εἰς κατὰ ἄλλοτα (η)ς
τῶν πρωτοκρίτων ορομαθίων, γένου ἀρσενικοῦ τοῦ
τονίζοντα εἰς ἄλλοτα παραλείπεται. ἔνιοτε

π.χ: οὐ ανοιχτοχέρ. s ἀντὶ ανοιχτοχέρ-ης.
οὐ χαρομέφ. s ἀντὶ χαρομέφους κ.η.
οὐ μζζούρ. s ἀντὶ μουντζούρ -

Ⓛ εἰς (ἀπὸ τοῦ: μαθίσταται = (ε-ἄλλοτα) (ἐπιμαθίσταται)

β.

ΛΕΞΙΛΟΓΙΟ -

ΛΕΞΙΛΟΓΙΟ -

Α.)

Αχνός = ο ατμός του νερού που βράζει, αέρος (αερίων που βγαίνουν από τη γη μετά από βροχή, με τον έντονο ήλιο - Διάφανος.

(4) Ανοκαλῶν ἄεουρα = μία κατάσταση άνω-κάτω - Μπέρδεμα.

(5α) Αηΐδια = αχλαΐα (αχριαχλαΐα)

(5β) ἄχρου = το μη ώριμο (φρούτο)

(5γ) Αχχείο = το δοχείο, αχχείο.

(5δ) Αστουχάου (ρ) = ζεχνώ

(5ε) Αιώνι = τεμάχιο πέτρας (πλακάς ποταμίγιας) δίνοντας επιφάνεια της οποίας αμοιζομε (τροχιζομε) τα μαχαιρία, τσεκούρια κ.λ.ωστερά εντεκείμενοι. Κοιτά το τροχιόμε ριζομε και βραχόνες λαδίου (διευασύνει).

(6) Αρκενίου = πικρό φαγητό (φαΐ)

(6β) Αρκενζιζ = > >

(6γ) Αβραζιζού (ρ) = αυβάνω, μεγαλώνω κάτι.

(7) Ανεράκλα = κόρτο φυτόμερο σε καλλιερμημένους συνήδως αγρούς.

(8) Ἄνεράκλας = ο χειροδέμενος κ. γητός άνδρας.

(9) Αβδέλα (ή: βόλα) = ζωϊζιο που ζει σε στάσιμα νερά, μικρο-ρυσάκια. Μοιάζει με το θυμύ βουζιμαρι (χωρίς τις κεραίες) Το χρησιμοποιούσαν οι παλιότεροι για να ρουζήξει το βρωμένο αίμα σε χυπημένες πηκμένες επιφάνειες του σώματος. - Ζευολλάει δε δύσκολα κ. μόνο όταν χορταίση ρουζώντας το αίμα.

Ζητήση: Εξ ου και η παροιμία: "κόλλησει σε βδέλα"

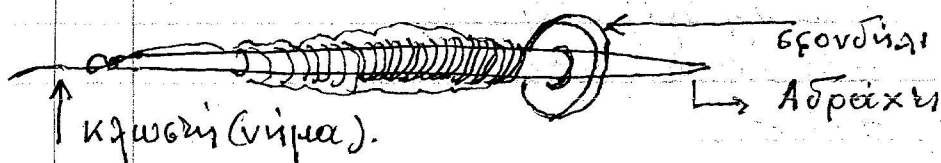
(10) Αχλιά = σπόρος κοροσωδίας (ή κ άλλος σπόρος).

π.χ. "μία αχλιά βωρδου" = μία βιερίδα εκόρδου.

(11) Ἀχχέουρας = μεγάλη ποσότητα φαγητού που τρώμε. Ζητήση: Εξ ου κ η φράση: έραι τον αχχέουρα,

(12) Ἀδράχτι (ι) = τεμάχιο ξύλου πάχος 1-1,5 cm κ μήκους 20-25 cm, εδροσχητό, μιστό στα άκρα του, με

ένα άγκιστρο στο επάνω άκρο για να πιώνει το νήμα και στο κάτω άκρο του προσαρμόζεται το «βροντήρι»⁽¹⁾ όταν η νοσοκόμα γνέθει⁽²⁾ το μαλλί του προβάτου (ήδη επηρεασμένου, ζαχαρισμένου) και το μετατρέπει σε κλωστή (νήμα) για να κάνει πλεκτά ρούχα (ενδύματα : μπλούζες, ζακέτες, καϊτζές κ.λ.)

- Αδίαεί = Α' δά εκεί = εκεί δά.
- Άλλα-κάλλα = άλλα, αντί για άλλα (π.χ έμψανες)
- (ρ) Απόύσταίνου = κουράζομαι (σφρ. Απόστασα)
- (ρ) Αηλουιέμει = απαντώ, αποκρίνομαι.
- (η) Αγκούτσα = ή γηίτσα, το μπαζουάνι του κίτηντ-ρόφου
- (η) Αχρίδα = το αίγυρο (στράβινο) σταξήρι. (σημ: Όταν δεν είχαν λεμόνια ή ερίβανε στο φαγητό βάν ζυπό, ζουδι. Π.χ ερίβανε την αχρίδα στις φακές ή τις ερίβουν γύρω).
- (ο) Άμπλας = ένας μικρός φακός βρούς αγρού απ' τον οποίο ανάβριζε νερό (πόσιτο, ιασηρό).
- (ο) Απόπαζούς = το αποχωρητήριο, WC.
- (ο) Αραγίς = ο ρέμπητος, ο χαλδρός, ο ζέγνοικατος, ανέμελος
- (ο) Αραλίκι = το άραγμα (μαλλιά δουλειά), ανεμελιά.
- (ρ) Αμοζιέμαι = ξερεύω από το έργο μου, δεν κάνω ό,τι δά έπρεπε να κάνω, έριγυρνά ανέμελος.
- (ο) Απύλιαχούς = αυτός που δεν έχει πυλιά (πέχια = μαλλιά) = ο χωρίς δύναμη, χωρίς κουράσιο.
- (η) Ανυμπόρνια = η ανύναμεια μας στο να μπορούμε να κάνουμε κάτι.
- (η) Αναδρείδα = το να μην έχει κανείς δουλειά (εργασία)⁽³⁾

(1) Το βροντήρι βοηθάει στην περιστροφή του αδράχτιού ώστε

να τυλίγονται το νήμα

(2) Γνέθω (στο μαλλί) = μετατρέπω το μαλλί σε κλωστή.

(3) Ανεργία

A

Αλιθάνιχος (ἄ-νιχος) = ο χωρίς λιβάνι (φράση: αυτός πή-
-γεί αλιθάνιχος) - (ο μη επικηγιαζόμενος)

Αμετάλαβος = αυτός που δεν μεταλαμβάνει.

Ανάστρουτος = ο χωρίς αξένεγκο.

(εβ. Κ)καίρα: Ἄπ γὰ μείνε ἀνάστρουτα, μαλοῖ φκοί

(ρ) Αφουγκραζόμε^ο = δείνω αυτί, προσπαθώ να ακού-
-σω κάτι. (εβ. φράση: Αυτοὶ ἀφουγκραζόταν τὸ εἰ-
λόγαμε εμεῖς), = κρυάμωχε.

(η) Αρτρευ^{αι}ια = ἔρση ἀρτήριμη (που θέ πρίνει (= θέ
τοῦναι ὅταν δὴν ἔρσι (π.χ: κρέας, τυρί ...))

(ρ) Αναμερά^{ου} = κἀνο δὴν πάντα (= πέραμερί^{ου}
(εβ. φράση προδρακτική: Ἀναμέρα ἴπου δώ^{ου}

ου Αχαμνός = ὁ αὔνοαός.

τοῦ Αχούρ (ι) = κείγμα (χώρος) αμαλοικητός,
βρώμικος, αματάγταός

ου Αναμερί^{ου}γκος = τὸ μέγισμ (ι)

ου Ἄγαρπος = Αυτός που δὲν κάνει κινήσει,
φυσιολογικὲς ἀλλὰ ἀπότομες, βλαστικὲς.

(εβ) Ἄγαρπα = βίρα, βίρα.

Ἄγαρχα-αγαρχα = ἀρχά - ἀρχά, ἀραῖα

Ἄγαρχα = μαυριά

ου Ἀκλίτειαχος = αυτός που δὲν μπορεί να μεταφέ-
-ρει, (νά φτιάξει υἱοῖ) χειρονακτικῶς

ο) τὰ καλοῖρμα^α = κέματα ἀνήκοντα ἑξ ἑνὸς ἑρμα.
(καλογερικά)

A

Αναβαλζειάζω - ομοι = αναβαλζώνω - ομοι

(^{το}του) Αργούρ = η λίμνη (που τροχίζουμε με χαίρια)

(ου) απόπατους = η τουαλέτα, αποχωρητήριο, W.C

ου Αχυρώνας = επιδοτική τροφή ζώων (ξοίρεσαι)

(^{το}του) αιώνι = επίπεδη πλάκα (με ανώτερη επιφάνεια) πάνω στην οποία τροχίζαν ε τα μεχαίρια (με δέχχυ-
 -τη σταγόνων λαδιού.

• αχνάντια (τοπ. επιρ.) = απέναντι. - Αχνάντιο = ένα μέ-
 -ρος απέναντά μου.

(^η) Αστρέχα = αυγάκια ήρωα από το σπίτι που συλλέγει και α-
 -πομακρύνει τα νερά της βροχής (τα έτοιμα μείναι)
 ή της υδροροής.

• (^η) Αγκούλα (ή αρίδα) = το πόδι (μακρύ πόδι)

• (^η) Αχάνα - εσ = είναι οι χήρες που έχει το στέχυ των
 δημητριακών, δύο αδέλφους τους έχουν αμίδες.
 Αν πάει από γάδος στο βόσκειμάς, μακρυ-
 -δύναται άμεσα προς τον θίβοροίχο. Βρίνται
 που δύναται.

(^{το}του) Αρμυρήδι = είδος χόρτου με γεύση αμύρας

• ου αμηλας = ένας γάκος στο έδαφος (ιδίως σε
 πρανή) που έβγαζε νερό τρεχούμε-
 -νο. Απ' ουτό, στα παιδικά μου χρόνια,
 ήναμε νερό.

(^{το}του) Αχνοίρι (ι) = αχνοίρι = ίχθυος, αυτοτόπωνια

αναχαράζω = αναμασώ π.χ η γίδα αναχαράζει = αναμα-
 -σάει την τροφή της (όταν καλέσει ή δει βοσκάει)

(^{το}του) απόσκιου = μέρος με ίσκιο (που δεν έβγαλει ο ήλιος)

(ου) αρκέντους ή του αρκέντιε = δημητήριο (τροφή)

• αριέντωβου = να φάω (αριέντω)

• (^η) αρίσιβα = βραστό νερό (στο μαζάνι) που μέσα έρ-
 -ριχταν οι νομοκρές γίγη μαλαρή στεάλη (που
 -θωρείται και είναι απορρυπαντική στην μπουγάδα.

A.

- αηλουιέμου = αηλαιώ, αποκρίνωμαι
- Αϊους = άγιος
- (η) αράδα = η βερά
- ^ω του αέκι = αέκος, τουλούμι (= δοχείο για υγρά από δέρμα ζώου (αρνιά, κατέβικια))
- αρώγιαγα μηάδια = βόδια που δεν έχουν μπει σε ζυγό. β/ αδέποτα μηαδια.
- αχριάδα = άχορδο του αγρού (ζιζάνιο) β/ η άχρια βην (παρουσία) κάποιου.
- αγκούτσα = η γκλίτσα του τσοπάνη.
- ^ο Αρμακός = τοίχος με πέτρα (ζερωιδιά) χωρίς τσίμνια.
- ^ο ου αχνός = 1/ ο αχνός βραδύ νερού 2/ αχνή (= αδύναμη, ριγανωμένη, ζαρωριασμένη - νη εικόνα προγράμτος, ειμένας ζω μετ - του μας, δοξη ειμένα.
- (η) ανακωαβούρα = κακίσταση μερδεμένη, σύχνη, του άνω-κάτω.
- αταηδία = ζει αχλιάδια (ημε-αχρία αχλιάδια) μικρά κ, αροχλιά.
- ^ω του άχρου = το μη όρημο (άχουροι)
- αεζουχάου (ρη.) = άδεν θρίβω τον εζόχο. β/ ξεχνώ (π.χ. 6' αεζούδα = 6' ξεχάδα)
- ^ω του αώνι = τεμάχιο πέτρας επιηδης κ, ζείας (ποταμιο-πλάμας πάνω στην οποία εροχίζομε τα μελαχαιρία (ακωνιθόμε). Όταν το χρονο-μοποιουσάν εροχνοσ πάνω την ζιζες σταφύλιε ε'αλοζαώσε.
- αύγαρίζου = μεγαλίωσ καιη (π.χ. αβγαρίζου είν πο- γόμλια ...)
- (η) συντροπία = χορτο με κρυφά ερποντα κζώνια ζύλλα μικρά ποικουζά. Γίνεσαι σαζότος

Αζ. οὐ άντροκλας = εὐσεβος άνδρας

• αβγαρίζου (αίνω) = αεθάνω αέρι

• αβδέρα = ζώοιο μέσα σέ λιμένα άνδρα νερό (αέρι σέσ τόν
-βαλίζαίρο, επίμηκες 5-8 cm, περίου χρώματος. άνου
κολλάει, δέν βρωμάει. Κολλάει σέ βώρα
ζώου ή άνομιζού στίμα.

• ή αβγάρα = ή βαλίζα βώρδου.

• οὐ αχλάειρας = προσόητα φαγητού.

• τού (αδράχτα) = εξαίρημα για νύκτω νήματα σή ρόκα

• τού Άρτεμα (άρτημα) ή Άρτιμύρα = τροφή ζωική πρωτεΐνη (κρέας
γαλακτοκομικά (τυριά, γιαούρτα κ.λ.

• τού Αχούρ = χείρας νύκτω βρώμετος, σματίζατος

• οὐ Ακλιττοιαγος = αυός που δέν καταφέρνει να αίνει τι-
-ποσε βώρα.

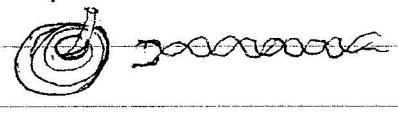
• οὐ Αχιουχούες = αχιο-χούρας = αυός που χούνει
(βενζώνει ή άχιο) → επαγγελματίας κρέφτης,
επικίνδυνος κρέφτης.

• Αΐδουχους (→ Αχιο-ψύχος) ή Αχιούχουδ = ο έχων αχια
ψυχή.

• Απστουμάου = πέστω.

-B-

(20) α/ Το βούρλο = υδροχαρές φυτό με φύλλα επιμήκη (ως 1 m υγος) θελονοειδή (με ένα δίσκο (επίρρο) στην κορυφή τους και με ψύχα στο εσωτερικό τους.

Όταν είμαστε παιδιά, βγαίναμε εύκολα την ψύχα τους (που ήταν λευκή, σαν ένα λευκό μπαλόνι) και βγαίναμε διάφορα σχήματα π.χ. κύκλος, βαλκόνια, ηχηροί κ.τ. →

με μεταφορική έννοια της λέξης εξαφανισμένοι ως υβρεως (βρισιά) π.χ. λέμε σε κάποιον: «Αυτός είναι βούρλο» ή «Α ρέ βούρλο»

βγαίζω = βουβαίζω π.χ. λέμε: βουβαίσα στη λαίδη, ή «Του χωράς αυτό, όσο πάει και βγαίζει»

(4) βουνιά = κόπρωνα της αγελάδας σε κωνοειδές σχήμα (σαν βουνάκι) ⇒ βουνιά.

ου βρόντος = θόρυβος ισχυρός ως η βροντή.

(20) βεζνέ (ή βεζνέ) = ^{ο βεζνέ} ασηνή μεταλλική μέτρηση βάρους.

Φέρει μία μικρή παραλληλόγραμμη πινακίδα, μεταλλική, διαστάσεων (3-4 cm x 10 cm) περίπου με ενδιάμεση εσοχή (1 cm x 8 cm) περίπου η οποία βάρους σε ουσίες (πυλικά) 1-5 ουσίες η υποκέρση σε (1/2) οκάδ. η δράμα ανά 100, (N). Στο μέτωπο έχει άμμο σφαιρική του βάρους η στο άνω έχει δακτύλιο για κρέμασμα. Με την ανάρτηση του βάρους, όταν εσοχή μετακινείται προς τα κάτω (βεζνέ). Στο σημείο που σταματάει έχο- με την ένδειξη του βάρους σε ουσίες η δράμα.

(N) 1 ουσία έχει 400 δρμ (μονάδα μέτρησης βάρους)
 η 1 δράμα = 3,2 γραμμάρια
 400 δρμ (= 1 ουσία) x 3,2 δρμ = 1280 γραμ.

οὐ Βουόλας = γάκος με νερό

(γ) Βκέντρα (ἢ Βουκέντρα) = ἕνα ζύλο (θιανό = γιγί) μακρὰ καὶ αἰχμηρὸ μετ' ὅσῳ ο ἕλενας¹ κεντῶσε τὰ ζῶα (βόδια, μεντάρια, ἀλοφα) ὅταν ὄρῳνε τὸ χωράφι, γιὰ νὰ κινηθῶσιν.

(γ) Βόδα (βγ. αβόδα)

οὐ βόδας = ο χορευτὴς (μεραυτὴς) ἐν γάμονα

(γ) Βαζούρα = ἡ γάβαρια, ἡ οχλαγωγία, γανὴ κτ.

τοῦ βιδούρ (τὰ βιδούρια)

τοῦ βέλασμαι = τὸ μικρὸ παιδί (πὺ ἀνώμυδεν ξέρει . . .
(πὺ κάνει ὅπως τὰ μικρὰ κῆσικία πὺ βελίζου),
τὸ ἀπερίσκεπτο.

(γ) βέρα = τὸ δαχτυλίδι τοῦ ἀραβιῶνα

οὐ βέζνο ἢ βιζνὸς = ὄργανο ζύγιου μικροῦ βάρους.

τοῦ βιζάνι = τὸ βελανίδι (καρπὸς τῆς βελανιδιάς)

τοῦ Βουμπήκου = ὁ βόμπηρας = τὸ μικρὸ χτυπᾶ-
-κου, αἰδαβο παιδί.

(γ) Βουνιά = ἡ κοπριά (κόπρᾶ-κόπρᾶνα) βόδιων
αλόμων, μεντάρων, γαϊδάρων.

(ρ) Βαλαντιῶν^{ου} = ἔχω καίμων^ς, βάβουνα, βουῖν^{ου}-
-ρες ἑὸ μωχ^ο μων.

(γ) Βαβὰ = ἡ γιαγιά

Βακούρκου = κᾶνι πὺ μένει χωρὶς ἀφέντη.

οὐ Βακούρς (ἢ μαχούρς) = ο χωρὶς οἰμογένεια, μαυόμοιρος.

τοῦ Βούλιου (ἢ βούλουμα) = τὸ πῶμα, τὸ καπάκι μπουκαλιῶ¹
ἀπὸ χαρτὶ λυγμένο (κωνοειδῆς)

(γ) Βτοσγιά = φρεσκο-γυμνή κούρρα (μὲ περιέκομενα^{τυρκικ})

τὰ βουλιῶ^{ου} = ικανοποιητὸ τῆς ἀγάμης μων.

τοῦ βούλιου = τὸ πῶμα, καπάκι μπουκαλιῶ.

(γ) Βραγιά = τμήμα κήπου ἢ οἴκου ἑκαμένο, ἐσομο γιὰ
φύτεμος ἢ βηορα.

(1) τοῦ βούλιου → χρησιμοποιεῖται ἢ ὡς ὑβρις πρὸς ἀνδρώπου πὺ
υποτίθεται ἑὸ ὑγος (γιὰ τοὺς κόντους πχ γίμπε, ἢ ἑὸ βούλιου,

- Β -

(4) βρούγγα = η μαλακιά της βρώμης (μία χεριά (= 1 χερόβαλο))

(βράου ή από μαλακιάς βρώμης -
 • βουτάω (βγί λήρη, βγί δίφρασσα κ.λ.) = ρίχνωμαι επί διαφόρων

• βουτάω κάποιου = ευημερύνω κάποιον λόγω αρτηρίας

• βουτάω (το χρήμα) = αρτηρίζω το χρήμα, πλένω.

• βέμπιγγα = παιδική αρρώστια (επιγνάμια)

(το) βραμοζώνι = 1/ εβώρουχο ανδριού (μακρύ) επί άδραχάθους.

2/ Ανδριού παντεζόνι ηγαζύ (πού ηόρτσι). Λέμε σε κάποιον που τώ φοράει. "Μάε' του βραμοζώνι β' (όν)

3/ Σηίους λέμε σε μικρό παιδί που τώ ημυόραει καίω τώ παντεζόνια του: "Έλα δώ ρέ βραμοζώ-

-γι και μαζεύουμεί τώ παντεζόνι β' η

(το) βιζούρ = υδρόφιλο βότανο με μεγάλες άσπρες ρίζες καί υπέρχειο τμήμα ύψος 1-1,5 μ

(το) Βοσκούφ (ή μαγκούφ) ή βοσκούφκου = αντικείμενο χω-

-ρίς ιδιουλήγη. Έτσι απομαχούσαν ται Μοναβήγ

-ρισμαί κήμονα επί τουρκοκρατίας. (καλοσηρική)

• βάρδος (επιρ.) = μοιρναί - (απομακρυνθείτε επιρ.)

Γ.

- (η) Γρούμπου → (ύβρις προς γυναίκα) = μαζεμένη, διασημένη του Γατσιόπου = τό μικρό γατάκι και μοιρα
- Γρουνοτάρχου (ή γουρνοτάρχου) = τσαρούχι (υπόδημα) από χοιρινό δέρμα.
- (ρ) Γρατώνου = σερμόχλω και πιάνω και κίτρινος
- (γ) Γράνα = τό αυγάκι που ανοίγει τό άζέτρι⁽²⁾
- (η) Γάλικα (οι -κες) = καλάδια μεγάλα μέσα στα οποία μαζύωρε τα σταχυία στον Τρύχο⁽²⁾
- ού γίκος = συβαγμένα ρούχα τού επιπικού (κου-βέρτες, εντόνια κ.τ. σε μια νάνα⁽³⁾)
- γυζένω ή ηζένω = κάγω για βροσάφια
- (γ) γυρβουζιά (ή γουρβουζιά) = ένας γύρος (κύκλος)⁽⁴⁾
- ου γκεκας → (ύβρις)
- του γουρνοκούμασο = μέρος που κυλίνονται τα γουρνούα
- (γ) γμαρονκυλιότρα = " " τά γκαδούρια.
- του γυρτουζοί = τειχκαίνοι (ή κάποιιοι που συμπερι-φέρονται σαν τειχκαίνοι.)
- (η) Γκαβαλίνα = κόπρανα γαϊδάρον, αλόγων, μουλαριού.
- του γούρι) = ή ύχη.
- ου γουρλιής = ό τωχερός.
- του Γνεμα = ή κλωστή (που φτιάχνουν με τό ρόκα⁽⁵⁾)
- του Γιούρ (ι) = ο κήπος (αγγλ ζενόφερτυ, ίσως τούρκικη).
- του Γιόμουρο = αμωβή σε είδος που παίρνει καί-ποιος (από τρίτον) που καφφιέρησε αγρό του.
- του Γιουμίδ, (τα γιουμείδια) = υλικό με τό οποίο ζεμιζομε καλά, π.χ. τό υλικό με τό οποίο ζεμιζονται τά λουκάνια.

- ⑤ (γ) Ρόκα = εργαλείο λινδοκυρής με τό οποίο αυτό μαφι φτιάχνει νήμα.
- ④ Όταν ένας απειλεί κάποιον άλλον ίσως ζέει την φράση: "Ψύξει να μη εϋ ζερον κανισί (καμμά) γυρβουζιά.
- ③ Ντάνα = ή καύ ύγος τοποθέτησης αντικειμένων.
- ① Αζέτρι = διαπρένιο, οζύ ανδίκειμενο σε μηχανή οργώ-ματος χωρασιού. Μηαίνει στο χώμα 20-40 cm ή ανοίγει αυγάκι (-κιά) ζυρίζοντας τό χώμα ανάποδα.
- ② Τρύχος = ή συζωγή σταχυιάστ.

Γ.

(γ) γυαλα = μπουκάλια από γυαλί (βλ. κανάτα)
γκούη = κτύπος, κώπημα

(γ) Γαλατσίδα = είδος άγριου ραδικιού (η μικρότερη γεύση)
πρό σίαν το κόβομε βγαζει σταγονες γάλα.

^{-ο-} Γκβάδ (ή κουβάδ) = δοχείο από λευκοσίδηρο για ^{νερό} συλλογή

^{-ο-} Γιόμα (ή Γιουματάκι) = το απόγευμα (πριν το βούρουπο) ①

^{-ο-} Γατσίόχημα = το χτύπημα της γάλας με τη χηρόβα της
που κάνει στεί γατάκια (τα νύβια).

ή μεταφορικά για ανθρώπους ως ύβρις:

Γέγεται ή φράση: Α ρέ γατσίόχημα,

^{-ο-} Γρουμπούχια = κάτι ετροχυλό από ζύμασσο ψήμο
π.χ από ζύμη (σβώλος).

^{-ο-} Γιούρζονπιάσματα = νεογνα (παιδιά) που ή συλλογή
τους έγινε από εργατοροίτες σε γιορτές.

^{-ο-} Γιδούζοιρ = βοσκός αζύριδος, απεριποίητος.

^{-ο-} γίομα = υπονοεί το γέμισμα της κρέρας
(προχώρησε πορν κρέρα, πηκιάζει το βούρουπο)

- Γ₁. (γ) γκλοίβα = τὸ μαγό

• (τῶ) γκραβίμ = ὁ γέρος, ὁ γέριας -γ- ο.

• (γ) γκράνα = σωθὴν ἐπὶ χωράφι, ἀμπελι κ.λ. μὲ ὑπερδυναμὴ διασκόρπια (γιὰ ὑπερβολὴν καὶ παροχέ-
-τωσιν τῶν ὑδάτων τῆς βροχίης.

(τῶ) τοῦ γούπατῶ = μέρος ἐδάφους χαμηλῆ, ἀναίμεθα
- ἐπὶ δύο κεκλιμένους ἐπιπέδους (πλαγιές).

• (γ) γαλότητα = παπούτσι λαβιτικένιο κωνοειδὸς μὲ κορδ-
-νία ἢ εἰς μπότκι. Φοριόμην ἀπὸ πηλὸ ὑπερ-
-ομο τῶ μεταπολεμικῆ χρόνια (1940). Καταϊ-
-γυλὸ γιὰ δρόμους μὲ λαβιτῆς.

• (γ) γούρνα = ἕνας λαίκοσ ἐπὶ ἐδάφους μὲ λαβιτόνερα.
ἢ ἕνας λαίκοσ ἐπὶ δρόμῳ.

(ο) οὐ γούριγος = ὑβρις γιὰ κάποιον πρὸς εἶναι
ἀγρία εἰς ὄψιν, ἢ δαβύριχος.

• (γ) γμαρουκλίερα = γουμαρῶν κυλιέρα, τῶπος πρὸς
κυλιώντων οἰ γαϊδάροι.

• (γ) γκαβαρίνα = κόπρανο ζῶων (ἀγρίων γαϊδάρου, μοσχάρῆς)

• (γ) γχιτῶα = καὶ πρὸς γχιτῶαί. π.χ. ἡ ἀβραήλος εἶχε
γχιτῶα μὲ τὶς γυαλίτες τῆς βροχίης (βρογχί, γχιτῶα
αὐτοῦ, πύρι, βελγίης, νερὸ βροχίης ⇒ κωδικοποιῶν
τὸ ἐδάφος ἐπιπέδου (ἀόρατο γχιτῶα).

(τῶ) τοῦ γραϊκι = μέρος (τόπος) πρὸς ἀναπαύονται τὰ πρόβατα, τὰ
γίδια κ.λ. Μπορεὶ νὰ εἶναι καὶ τόπος ἐπὶ ἐπὶ γύμν.

(ο) οὐ γκαϊδός = οὐλὸς πρὸς δὲν βραχίει βωδὸν καὶ δίνει μὲ ὑψίση
χαρακτηριστικὴ ἐπὶ κερσῶν τῶν γιὰ νὰ δει.

(ο) (ως ρήμα) ⇒ γκαϊδίζω = ἀναβοῶμαι.

• (ο) οὐ γκρεμῶς = ἐδάφος μὲ ἀπότομη ὑψίση καὶ μὲ ὑπομετρί-
-κῆ διασκόρπια.

• γκρεμῶταϊζοῦμαι = πέρνω ἀπὸ γκρεμῶς β τσαϊζομαι.

(ο) // ζμα = τὸ πέρνω ἀπὸ τὸν γκρεμῶ.

• οὐ γκβάς = ὁ κούβας (τετράγωνο δοχεῖο νεροῦ μὲ χερσὶν
ἀνοικτῶ ἀπὸ ἐπάνω)

- Γ-
- γατσίοητος = μικρό γατάκι.
  - του γιδούζουρ = τώπος άξέβλος, αγροίμος, με γένια (ζύ - ρβτους).
  - (γ) χάγυνα = τώ χοιρινό ζήπος
  - χάγυρα = χρίγορα. (Σημείωση: Έδώ έχωμε αντιστάσε- ταση του βύβωνου (ρ) με ένα άλλο εωςωνικόζερο βύβωνο τώ (α).
  - (γ) χυρβουζιά (ή χύρο-βουζιά) = μία χύρα (μία κυματή κίνηση).
  - χμοζιάζω (τώ νερό) = μάζνω τώ νερό ε' ένα χώρο.
// χμοζιάσώ τώ νερό = πλημμύριζε τώ νερό ε' τον χώρο
  - χαλατείδις = άγριο ηικόρο ραδίκι
  - χυρβουζιά = χύρω-χύρω.
  - του χκαγίκι = μικρή κοπελα (= χμομενάκι) - Η χέζη χρησιμοποιείτο από τώ αγόρια του χερσιού (κωδι- κοποιημένη).
  - (γ) χαρδαβίτσες = εζόχμορα (μαζούδες) ε' τώ πρόσωπο, μέγε- θος όσο ο σπόρος χής ζαμής.
  - Γαζλίκες = ποζύ μιάλα κοζάδια (από καζάμι) για τή βύβωή σταφυλιών ε' τον τρύχο. 2x ύψους κοζήου- ρου κώνου με κοίτω βάβη κυματική διαμέτ- ρου 35-40 cm περίπου ή άνω βάβη διαμέτρου περί τώ (60) cm. Φέρει δύο μικρά χερσιζια ε' τή άνω βάβη. Τώ ύψος τών περίπου 70-75 cm.
  - Γαζλίφίζω = ποίω (με κοίποιο βκοπό ή ε' τώχο) κον- τώ ε' κοίποιο, τών κοζαζέω συνεχώς, τών ε' τών κ.ζ... για να πετύχω τώ ε' τώχο μου (τώ τώπο αυτών, ζαίκα, τών ζέμε "ζήζζζ").
  - ζαγιαζώ = 1/ δίω ποζύ βζηνώνε τώ σώμα, ό ζαμής, 2/ υποφέρω ποζύ προποιδώντες και 3/ υποφέρω ποζύ από τώ κζάμα π.χ ζέμε: "κοίτα (πρόβες) τώ παιδί. ζαγιαζέ ε' ε' κζάμα".

(γ) ζημείωση τώ γραμματολογικό βύβπρωμα.

Γ2

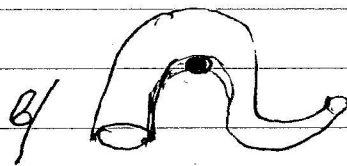
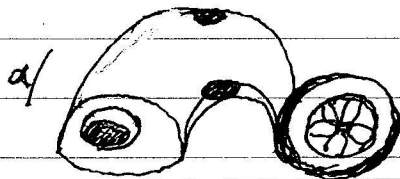
- (η) χυρβουζιά = ή χύρα = 'ένας χύρος (κυβική κινητή).
- (η) χερούζα = δυνατή.
- του χνέμα = ή κλωστή που φτιάχνει ή νοικοκυρά α-πό μαλλί προβάτου επί ρόκα ως όταν το χνέσει.

Γναΐδα = φτιάχνω νήμα (κλωστή) από το μα-λλί (του χνούπα) προβάτου επί ρόκα²

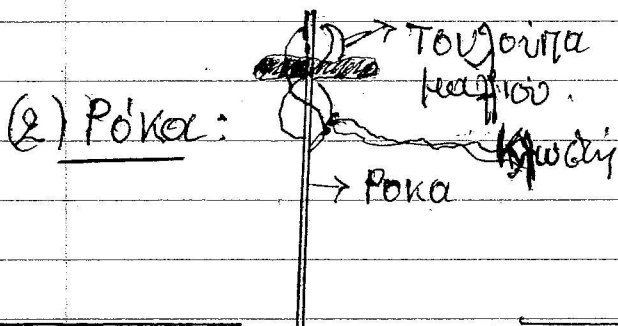
Γραπώνου = στριμώχνω κείποιον ή κούι και τον συλλεβάνω. // χράπτονμα = το στρίμω-μα και το πιάσιμο.

• (η) Γκλιτζα = α είδος μασουλιού για τους ημιωμένους. Φέρει διακοσμημένη ζύγινη κεφαλή, πρόσδεη.

Ε' Όμοιο, χρησιμοποιούμενο από τους βοσκούς. Αυτό συνήθως είναι μακρύτερο ως (2μ) για να πιάνει τα ζώα από τα πόδια και για να φοβούν-ται όταν τα ζαμώνει.

(ρ) Ζομώνου = με κινήσει ως χερσών, βοδίζω τα ζώα.

Η ρόκα (ως στο παρατήμας) σχήμα. ένα στέρεχος περί τα (70) cm που είναι κορυφή του έχει κούειται ένα σανιδάκι (σταυρός), επί των του σταυρού με τις τω χνούπα μαλλισού.

(1) Του χνούπα = μαλλί προβάτου επεξεργασμένο ή και ηλιωμένο, ζωνοσρισμένο όμην ίσο με μίας φραντζόλας γαλαίου πεφίτου. Τοποθετείται στον σταυρό της ρόκας, δένεται με σχο-νί για να είναι σταθερό ή χνέσει.

Δ.

ΛΕΞΙΛΟΓΙΟ

^{το}
του Δρουλάη(ι) = ξηρό χιόνι (υόκιοι) που απ' την παγωτιά
δεν λιώνει.

Δά ή δε → Μόρια προθετικά σε ρέγες ή ραίσεις
ή κ επιφωτισματικά π.χ ρέμε

εκεί δά (ευαιδά), εδώ δά (= εδωδά)

Ναί δά → Ναίδα, Οχι δά (= Οχιδά)

Στην Αρχαία Ελληνική γλώσσα το (δε) αμφισβητών
ένα τοπωνύμιο π.χ Αθήναι + δε (= Αθήναιδε) υπο-
δηλούσε καταγωγή → στην Αθήνα.

^{το}
τουΔαδί

= βρούδες δέντρων κένδρου (για το όνομα
της φωτιάς).

-Δ- (η) δραχμάσθηλα = κιάκι από υλαδιά & χορδα όπου είχε το παρασυμφύριό του ο αγροδίνομος για την επηγήα των θηριών & καλλιέργειών των αγρών από ζήμιες ζώων & ενδρωτότα.

(ου) δραχάτι = ο αγροδίνομος.

Διατάζω (κάποιος) = δίνω εντολές σε κάποιον. ενώ το

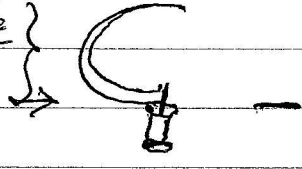
Διοτάζω >> = δίνω εντολές (για εκτέλεση).

Δρακίλιον = κάτω βήμα (μεγάλο) πάνω από κάτω αίφιο.

-Δρακίλιοι = μεγάλο βήμα. (Συμ/εμ) παλαιότερα με τις δρακίλιες μετρούσαν αποστάσεις (π.χ η μήκη ενός χωραφίου ήταν 50 δρακίλιο (ως μέτρο)

(το) δαμάλι = ορεινικό μικρό ποσάφειο.

των δρυήανι = το δρυήανι που δριζάνε }
των βιτάφια, βρώμε κ.λ.

ΛΕΞΙΛΟΓΙΟ.

Ε.

του Ειδῶν = ἕνα οιοδήποτε αντικείμενο (εἶδος)

» εἶδῶμα (εἶδος + μα) μα → προθετικό μόριο

εἶδ~~ω~~ς + μα → εἶδ^ως μα

= ἕνα οιοδήποτε αντικείμενο (εἶδος)

Ε

Έφκα = έφυγα (Αόριστος του ρήματος, Φεύγω...)

Σημεία: (Γ/κ)

Προσέξτε την παραποίηση ως εξής:

α/ Αντιμαθετακόγ το γράμμα (γ) με το (κ) ως ευφωνικότερον; μάλλον. (Παρότι η τα δύο γράμματα (γ) & (κ) είναι ουρανόηχτα και μέριον τόνου εισαγωγής).

β/ Έγινε παράλειψη του (ν) ως β' συλλαβής χάριν ευφωνίας & ευφωνίας.

ήτοι: $\epsilon\phi\upsilon\gamma\alpha = \epsilon\phi\kappa\alpha$.

(Ζ)

^{-ε-} ^{-ω-} = γίνονται στον πυρήνα.

• ζιουματάου = ζεματίζω υαίη (τό βυδίζω μέβα βέ
α/ βραβύ νερό η.χ ζεματίζω τό σπαναίη, τού
ραδίηκία, τό λάχανο (για ντοματάες) τού κηη-
ματίζηηα (για βαρμιάδες) κ.η.

β/ = καίω καίη με καυτό υγρό (νερό, γάδι κ.η.)
π.χ με ζιματίζες = μ' ειαυγες.

γ/ η μεταφορική έννοια τού ρήματος η.χ
π.χ : Τι'ν αυτá ηού ητες ; μού ζιματίζες
= μ' ειαυγες (μεν ειαυγες μετá ηη ζημιά)

^(το) τού ζαίρε (τα ζαίρεδία) = βροφές ζώων (ζηρό τρηύηη,
ζηρό βανό, άκυρο κ.η.

ζαβραμίνου, // ομα = αποβραμίνω καίηοιον
ή αποβραμίνωμα εγώ οίδησ. Τό ζαβραμινρέ-
νον = τό αποβραμινμένο (ηηίδιο)

^(το) τού ζηιδ = τό μεμρό γουρουνάκη

^(το) τού ζαηηε = ένος άνδρωηος (ιδίως παιδί) μειωμένως
πνευμαλίκης καίηάοιας, οηίηου αουναρλίνος, καίη
μεταξύ τού καζού, τού ζαηηορένου καίη υάηας
υηερμνηεωύ, ή μούτρηηου.

• (ο) ζερβοκοντάηας ή ζερβούκουτάηους = αυτós ηού ηρηαι -
-ρηοποιεί μώνο τό αριεττό τού χέρι

• τού ζιούηηου ^(ο) = τό αριεττό χέρι
π.χ. μεηώνηη η μετέρα τού ηουδί ηού ηρηαι
με τ' αριεττό χέρι η ηέηη

^(το) η Οχι με τού ζιούηηου η
• τού ζιούηηάου (α) = τό χόρτο "ζωχός,

• ζερβά = βέ αριεττά, ηρós ε' αριεττά, βέ ηηαί

• (η) ζαρούμαηιά = η ρυζιόα

• ζερβά-ζερβά = ηηαί-ηηαί.

• ζημ = τό ζουρη

① ζιούηηος = ό αριεττόχηρηος

Ζ.

ΛΕΞΙΛΟΓΙΟ.

- του ^{το} Ζαλίμ = το ζαλιωμένο, τρελόνεμο.
- ου Ζβέρκους = ο θαιμός (τράχηλος)
- του Ζλάπ(ι) = μικρό άγριο ζωάκι (πχ δάσους)
- ου Ζιουγκάθ = ο ζωχός (άγριο ραδίκι)
- ου Ζαίρες ή το Ζαίρέ (ημω. τὰ Ζαίρέδια) = τροφή ζώων (Ζηρά Χόρα, Ζηρό Τριζύλι).
- του Ζαπονέ = αμάνικο γυναικείο ρούχο.
- Ζβώλος (ή θβώλος) → βλ. χρουμπούλι
- (η) Ζώστρα = Η ζώνη (δερμάτινη) που κρατά το σαμαίρι επάνω στο σώμα του ζώου.
- (ρ) Ζυγουρέω = βιγουρέω.
- του Ζυγούρ(ι) = αρνί αργενικό ηλικίας 1-2 ετών
- (ρ) Ζιουματάου = καίω σέ(ή)μέ ζεστό νερό υαί (ζεματάζω) η-κζιουματάου τὰ κημασάσρα (μα ντομασάκια. - ζιουματίζμα. - ζιουματίζουμι
- του Ζουδ(ι) = μικρό άγριο ζωάκι του δάσους.
- (η) Ζαβούλια = παίξιμο παιχνιδιού με τρόπο πονηρό και όχι με τους κανόνες του.
- του Ζαχαίρ = τό έξυπνο κυνηγόκυλο, και μεταφορικά για ανθρώπους; ο έξυπνος άνθρωπος. Λέμε: „ξέρς κι Ζαχαίρ είν αυτός.!
- Ζερβά = αριστερά, Ζερβός = αριστερός
- Ζιρβούλιαγκος = αριστερός
- (η) Ζούρα = η ύλη που μαζώνεται στον πυθμένα ενός δοχείου (π.χ με λάδι), κατακάθεται ή „μυρμας,
- (ρ) Ζαίγεί = ηιές (το ρήμα: Ζάσζου.
- (ρ) Ζινταβλάου (ή βινταβλάου) = ανακατένω ή φωλιά, Ζιν-δαβλάω ή -ίζω ή φωλιά = μαζώνω τὰ σκαρ-πιμένα ζύγια ής φωλιάς τὰ μεσοκαμένα και τὰ Ζαχαρίζω σή φωλιά
- Ζινταβλάου του φούρνου = μαζώνω ή βιορπίζω με τό „βινταβλο (ή βινταβλο) ή δράκα¹ στο φούρνο

① ή θράκα : τὰ αναμμένα κάρβουνα (μαζεμένα).

το
του
ου

Ζιούγκλου = το αριστερό χέρι

Ζιούγκλιαρς = ο αριστερόχειρας.

το
των

Ζαή-Ζουή → περιγράφουμε έτσι, το πως χτυπάμε ^{καίτοι}

Ζάαρ (ή Ζουαάρ) = υφασμάτινη ζώνη της μέσης σε εσω-
-ζών παραδοσιακός - εφόδια απαραίτητα για τη διά-
-ρική της μέσης των φορο-εξφορτωτών -

το
του
ου

Ζαβζαμουμένου = παιδί συμπεριφερόμενο σαν βγάλος

Ζαβός = ο ζαβογιάρης, ο ερπύμενος, ιδιοτροπός.

(η)

Ζβάρνα (ως επρ.) = βέρνουτσος.

(2) = ερπύσιο του αγρότη. Με τη ζβάρνα ικανό-
-νει το χωράφι μετά το όργωμα β έριβει το χώμα
και το κάνει γιγρό.

ο
ου

Ζβάρνουκατζαός = αυτός που δεν ευρωζώνει με
πραγματεί του στο χώρο του - ο αειμέγυλος.

Z

- ζυτταβγάου (^{-ω-}ζυτταβγάου) = εντάλαξη ή ζαρία
= εντάλαξη και κάρβουνα με δουλό (ξύλο και όρεο)
- (η) ζοίρα = το ζάρωμα π.χ. στο πρόσωπο, το θυρίκωμα
μιας επιφάνειας.
- του ζουό = / το ζωντανό, το άγριο ζώο κ.
ε/ χρησιμοποιείται και ως ύβρις για κάποιον
τον οποίο δέχουμε να μειώσουμε π.χ. λέει
«αυτός; θωτό του ζουό»
- ου ζβόριος = ο γουμός το πίσω μέρος (αυχένος)
- ζαύτου = πίνω (ρήμα - προερωτική: ζαύει)
- του λαχάρ = ο σκύλος (συνήδης ο κυνηγητικός)
- (η) ζούρα = ή τρέλα ή μούρα.

Θ. (τό) ^{ω-}θάμνονμα = δάμνος (= δοξαίρα εὐν ὄραση).

• δράμι (ι) = πέτρα που βρέθηκε εὐωρη, μοιάζει με χώμα χρώματος γαίω-ζώνθου (όπως με αρρονδία, με δάμνονμα), βουτυρική, που δύσκολα βγαίνει από την γη.

• (η) δυμόννιαι ^{ω-} = σπρος από δέματια βιβαρία, κριθροβ φώμης, κρημνοκίς, βίμογης κ.τ.ε. εὐὸ αλγόνι. (για αλγόνια)

I.

ΛΕΞΙΛΟΓΙΟ.

Σ. 48-

(τά) Ιτθία

= αχριοζούλουδα (άγρια κυκλάμινα.

(γ) Ίεκα

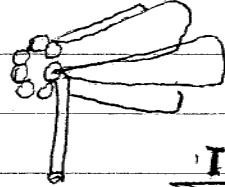
= Μύκητας που βγαίνει πάνω στους κορμούς δέντρων π.χ. επί βελανιδιάς.

Με αυτών οι παλαιοί έναθαν επί φωτιάς στο έπηνο-
-ρα που δημιουργούσαν με τον ηριόβολο. Η ίεκα έπαρ-
-νε φωτιά η οποία διεμείβετο. Με την ίεκα & τον ηριό-
-βολο οι καπνιστές έναθαν επί τσιγάρα τους.

-I

(η) Ιβκα = είδος μύκητα αναπτυσσόμενου σε κορμούς δέντρων π.χ της βελανιδιάς. Χρησιμοποιήθηκε ως παρελθόν για άναμα ζωδίας (κυρίως από τους κατη-
-νιδούς. Τον κομμάτιζαν με μία πέτρα (σφαιριώδης επεξεργασία) και έτσι άναβε αμέσως από σπινθή-
-ρα που έδινε ο πριόβολος.

(ζα) Ιτεια = Λουλούδια του βουνού
Ανοίζουν την άνοιξη. (Κυκλάμινα)
Έχουν χρώμα ανοιχτό ροζ, ενώ
τα κομμάτια μπροστά θυμίζουν τριφύ.

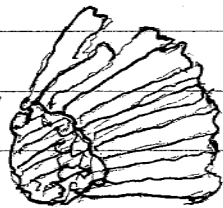

ΙΤΕΙΑ

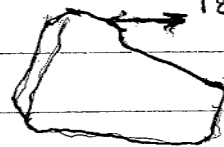
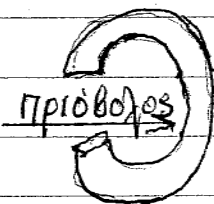
Βυθί (βιοζέ ή ιώδες) είναι και το χρώμα του στεγέχου (μοσβάνι)

①

Ιβκα

πριόβολος

Τεμάχιο Πτέρος
(βωζίτι)

① πριόβολος ήταν ένα σιδερένιο μικροαντικείμενο (δέντρο-
-ρίζω σκρίβω από τι μέταλλο) που κωπώνεται με μία πέ-
-ρα (πιθανόν βωζίτι) έδινε σπινθήρα.

^{-ου} καλαμπούρις = αυτός που γέει αστία, καλαμπουρία

^ι καλαμκανάς = μεγάλο πουλί με μακριά αδύνατα πό-

-δια (πελαργός)

η για ανθρώπου : = μακρυπόδαρος, αδύνατος

εξήμα λογοτεχνικό → (παρομοίωση).

(η) Κλαίπα = τεμάχιο βανιδίου ή άλλου υγιανού επιπέ-

-δου με κάποι μικρό πείχος. (Χρησιμοποιείται για δέμα-

-ξη ή επασμένης επιφάνειας όπου σταθεροποιεί τα επασ-

-μένα (2) τμήματα. η

Για ανθρώπου : οί φροίση : π.χ

· Πεινάω. Η κοιτίδα μου έγινε κλαίπα, δούη
επιπέδη, μπήκε μέσα. (εξήμα λόγος: μεταφορά)

(η) κλωτσα (ή Βουστίνα) = προϊόν ζώι χαίραυτος (υάει βάν
ζώ ανδούρρο)

^{του} Κλωτς = ζώ κάλυμα ζώ πέννας ζευζού

^ι Κλαρί (ή κλαδί) = α/τό κλαδί δέντρου

β/ ζυγλεχμένα κλαδιά δέντρου (βερνι-

-δικά) δεμένα με «δεμάρι»¹ αποξηλωμένα εδία

αχυρώνα η χρησιμοποιούνται ως τροφή ζώων

τόν χειμώνα

(η) Κλαίρα = ένα κλαδί αποξηλωμένο ουτό δα φύλλα

ζών, ζά οποία έφαγαν ζά ζώα.

^{του} Καραγιάν = ηζού γηζοι

(ο) Κουαζίζου = κούω κούε εζωτερικά π.χ η κουαζίζα
ένος δέντρου (κουμμένος ο κορμός χωρίς φύοιό)

ή « αυτό ζού κούροίς(ι) ή κουαζίζα (έχουν υάει
ζά χόρρα,

^{-του} Καλφούδ (ι) = ο μάθητεωμένος τεχνίτης.

(η) Καλιακούδα = ή κουρούνα (μαύρο μεγάλο πείζι)

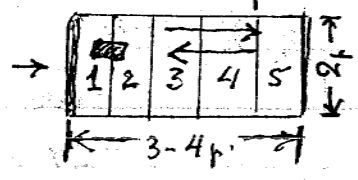
^{του} Κουπόε (ή κούπα) = χονδρό ένδυμα ζώτ τζοποινήδου
(βουσκών) με νήμα από μαζζι τράχιό⁽²⁾

① (το) Δεμάρι = δέσμη κλαδιών δεμένων με σκοινί, βύρμα

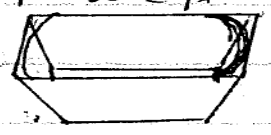
(2) Τράχιό μαζζι = μαζζι από τράχους (= αργενικά ζάδια.)

Κ
 ού^ο_{ου} Καλαμαρές = ο γρασίδας, ο γρασειοκράτης.
 του Κουρέτζιλου = το κουρέζι, ο κουρελιάρης.
 ού^ο_{ου} Κτσουπατήδρα = αυτιά που κουτσώνει.

του Κτσαλώγι (κουτσό) = παιχνίδι που παίζεται με το ένα πόδι
 -κουτσώνοντας. Σχηματίζουν στο έδαφος ένα σχήμα
 (χαρασσοντας το ή με λίγο ασβέστη),
 ορθογώνιο ή το χωρίζουν σε 5 ίσα
 διαστήματα. Χρησιμοποιούν επίσης
 ένα πλαστικό ή κομμάτι κεραμίδι διαστάσεων (10x5)cm
 το οποίο κουτσώνοντας το χτυπών με το άλλο πόδι
 έτσι ώστε το κομμάτι αυτό να πηγαίνει απ' το ένα
 διάστημα στο άλλο χωρίς να μένει επάνω σε διαχω-
 ριστική γραμμή (γιατί αν μείνει, ο παίχτης καίγεται,
 δηλ. χάνει ή βγαίνει εκτός παιχνιδιού. Αυτό γίνε-
 -ται σφαιδρομα (πηγαίνε-έλα)

του Κτσούρ (ή Κούτσουρο) = Τετρακίλο ζύγιο (καλωσύμιο) διαστά-
 -σεων μήκους 80-100cm ή πλάτος 15-20cm.

ού^ο_{ου} Κουρίτσος (ή Κουρίτα) = ζύγινη συσκευή
 διαστάσεων βάσης (25-30)cm x (70-80)cm
 x βάθος (20-25)cm. Το άνοιγμα επά-
 -νω (40-45)cm x (90-100)cm. Γίνονται από κομμάτια
 κορμών δέντρων τα οποία έβκαβαν με τσεκού-
 -ρι κ.λ. - Χρησιμοποιούνται σαν α/ζυρωτήριο για
 γαρί ή θ/ξάν ζευγνή (βκαίτη) για ηλίθιο ρού-
 -ζων ή θ/μέγα σ' αυτό ρίχνουμε τρεφέ ζωώτ.
 - Παρόμοιο με το «σκαφίδι».

- (γ) Κούρνια = η φωτιά της κόρας στο κοτέτσι.
- ού^ο_{ου} Κούρνιαχός = βύνη που την συγκώνει ο αέρας.
- (γ) Κούζουκάδια = το κάδισμα του ορδού βώματος πεί-
 -νω σε διπλωμένα πόδια όπου το «κώζον» κιάδεσαι
 στο πίσω μέρος της κνήμης. Τα πόδια σε γωνία 90°

① Σκαφίδι → ζύγινη βκαίτη α/για ηλίθιο ρούζων ή ζύμω με
 γαρίον.
 2 Κοτέτσι = παραπήγμα στο οποίο κοιμούνται οι κότες και
 γεννούν τα αυγά τους.

Κ

- Καί Κουζέσ = παλιόρουχο.
- (η) Κουτόλια = περιώματα πουλιά, υότας...
- του Καηρούλι⁽²⁾ = ένα αντικείμενο τεμαριωμένο, τριμα-
μένο, β/ Τεμάχιο κορμού δένδρου διαμέτρου (20-30)
cm πλάω στο οποίο ο καβάπης λιάνιζε (τεμάχιζε)
το κρέας κ προκειμένου περί ανθρώπων;
ή φράση, εφάρα πολύ. Έγιν' ή κοιλιά μ καηρούλι,
δηλ. γέμιζε, ζούκιωσε, τεμαριζε.
- (η) Κατσοδέτα = χαστικό ύψιυό γιγό (πάχος 1-2
χιλ) ή πλακέ, ραφμένο στα άκρα του μεσαίου των
σάν κύκλος. Με ένα ζεύγος αυτών συμπιέζαμε τις κάρ-
τες (ηρωές) στις γάριτες των παιδιών μου για να μην
πέσουν.
- του Κάρκαλον = το μεγάλο μέρος το άνω κ πίσω μέρος
του. Το τριχωτό μέρος. Φράση: "Με χτύπησε. Με
τσάκιει το κάρκαλον." (δυνατό)
- ού Κάρκας = αυτός που περιστάνει τον νεαρό, τον
και το επιδεικνύει ενοχλήνας...
- (επρ) Κάρκα = γέμιος - η - ο - α (ως ποσοτικό ^{επιρρημα})
καρώνου = κένω σάν, περιστάνω.
- (ρ) Καζαντάω = προζενώ ζημά
- του Καζάνζ (η) Καζαντάκι = ζημά (που κάνουμε χωρίς να το βέρου-
με.)
Κουπρούσκουλικόν = "έκουζίκι εις κοπρίας
β/χρησιμοποίηση κ ως ύβρις προς ανθρώπους.
π.χ μιλάμε με τρόπο ζαζιωδικό για κάποιον
"ποιός"; Αυτό του Κουπρούσκουλικού,
Κουμπούρ = του ξέκι παλιότερης εποχής
ου Καντάλις = χαζός, βίβουλος, αυτός που αμαρτάνει⁽¹⁾
του Κουρκουζ (β) = (αλεύρι + λάδι + νερό, ίσως κ λίγη ζάχαρη)
γίνεται ζύμη κ γίνεται στο τηγάνι φαγητό που
-χειρο ως στιχμής όταν δεν υπάρχει και άλλο.
Το βιάχναμε μικροί (μαδαίες του ζυμωτικού
βάτ λείπανε οι γονείς στο χαρσίρι.
⁽¹⁾ - ότι σάν χαζός.
⁽²⁾ Τεμάχιο ζύγου στο κάτω μέρος του καβάπης πόρτα.

Καρκατβίδες = άχριο χόρτο

(4) καπνιά = στερεοποιημένη αδιάτη μέσα στην καπνοδόχο σχηματίζεται από τον κοινό λιγνίτη με τον χρόνο. Με μεγάλη πυρκαγιά από τη κλίση κάποια φορά μπορεί να αναίχτη και να βγαίνουν φλόγες απ' την καπνοδόχο με κίνδυνο πυρκαγιάς.

(4) Κουπανιά : βγήκε τη γράση :

• Νιά κουπανιά κι πάρουν κάτ.
• Μιά και πάρουν κάτ.

Εννοεί: με ένα χτύπημα και έπεσε κάτω.

ή μεταφορικό (αχίμα λόγον: μεταφορά)

π.χ. • Ου άνδρου που ήταν κάτ. Ήταν μια χαρά. Μετά απόν λίγον, μιά κουπανιά, κι πάρουν κάτ. → εννοεί ότι

ενώ ο άνδρωπος ήταν υγιής, ξαφνικώς αδόνησε και έπεσε κάτω (βάννα δέχθηκε ένα χτύπημα (μια κουπανιά).

(4) Κοπανιά = χτύπημα με κόπανο⁽²⁾, ζάβρον.

(ρ) Κλαπακιάζω = τρώω ζάμαρτα (χρήσρα με ποσόνια υαλαβροχιάζω την τροφή).

(4) Κακαρίντζαξ = κόπανα αχιο-προβαίων.

(4) Κλώσα = ή κόσα που κλώσει (ετοιμάζει) αχία λή.

(ρ) Κιούτεν^ω = φοβάμαι, κίνω πίσω, προσίμαι, κοφώνω.

Κούτων^ω = κίνω πίσω με τον κόπο ζφείμ (κόπο)

του κατού τει αουζου = τό κάτω τει αουζι (καίν διαφώνω)

* Κνουβίθου = τό ανδρωπάκι (παι το βέπουμε σαν τό Κουνούπι (Κνουή)

ου Κλαριντζής = αυτός που παίζει τό κλαρινό (μουσικό οργάνο)

* Κοϊματάξ = ένας αβυνηρτός ανδρωπος, αλιμής που κρεμονζα τα ρούχα του.

① Κόπανος → Τεμάχιο ζύζον μήκος 50-60 εκ και ημικυλινδρικό (με 1 πλευρά επίπεδη και την άλλη καμύλη (κυλινδρική)). Έχει σπύρα (χρόσρα 40-50 εκ) με σπύρα ή δίκουρα κόπαναίσε τα χοντρά ρούχα μετά την πλύση.

Κ

ΛΕΞΙΛΟΓΙΟ

(ρ) Κμανταράου = περιποιούμεν, φρονιζώ, ευμαζώω/
ακμιντάρτα = απεριποίητα

(γ) Καγάρα α/ = καμένο μέρος, καμένη γη, καμένο δάσος.
β/ Καμένος κορμός δένδρον (χαρπίς φλοιό)

(γ) Κεράρα = Κορμός δένδρον μεγάλον που έχει
βαρύνει από μια ηνερά τον ή έχει σχηματίσει μια κο-
-λομίδα (σάν σπηλιά)

② (ρ) Καλιγώνω (κομμάτι εδάφους) = επιδρώνω το έδαφος με πέ-
-ρες, ηράκεις πέτρινες, ηράκεις ποταμίγιες. κ.τ.
για προστασία του, για καθαριότητα κ.τ. λίσσος
π.χ, το καλιγώμενον Αγιόνι,

το Κβαίρ = Κουβαίρι κλωδιά, σχοινιά, καρφιά κ.τ.

(γ) Κουτζίδοι = αγγιόχορτο που το ίδιο και σπόροι του
κολλούν στα παντζάρια μας ή δεν ξεκολλούν
εύκολα. Σχετ. φράση: (Μεταφορική έννοια)
π.χ "Τ' - Κόλληγει άσχημα. Τούγινε Κουτζίδοι,

(γ) Κουτζίνα = χαρτο-παιχνιον

το Κλουρ = τοπονύμιο δύο χωριών. Βόρρεια του χωριού
έξ απόσταση 1-1,5 χιλ. από ποταμί Αποδορίες
2/ το Κουλουρι

(γ) Κουλουρίδα = γραμμές καρπύγιες, ροζοειδείο (σε
υπογραφε π.χ ~~στα~~ -
- Άσχημα γραμμάτα

το Κουράδι = περιτώματα ανθρώπου (ετέρει)

γ Κουμακι = μικρό κουμπι

= μικρός κόμβος (κόμπους)

ο Κουμπούρας = αυτός που δεν κόβει το μωαρό
-τον, ο μη έξυπνος, αυτός που δεν ξέρει τίποτε

γ Καραμίζης = αυτός που παίζει καραμίζα ①

(ρ) Κανακένου = περιποιούμεν, φρονιζώ μικρό παι-
-δι (με φραγονδάκια, παραμύδια, χάνδια.

① (γ) Καραμίζα = κάτι σαν την φλογοέρα (ηνωσά)

② Καλιγώνου = εφόχου = βούλω πέταφει από έφοχο.

K.

- κόνκου = επιώνημα (για την προεχόμενη κλίση,
- » -ρίκου = »
- οὐ κάρκαυους = φυσικό βαθύ πηγάδι, βαράτρο.
- κόνκουτους = κόκορα.
- του κόνκουτου ληρ = λουλούδι (κόκκινο προς βιοξέ) που ομοιάζει προς το ληρι του κόκορα.
- οὐ καρφαγκάνης (ου κόκορας) = ο γηλογάιμος κόκορας
- (τά) κρείκουρδα = γηλολογία, πουρέλια που κρέμονται σε ρούχα (δωμένα), μησημάματα ρούχων, βραχιόλια ρούχων, πουρέλια βραχιόλια.
- (ρ) καμώνου = ζεσταίνωμαι, ιδρώνω επιτόξια.
- (ρ) κουτάου = βοήμη: π.χ. ή φράση:
  - κατ'ου αν κουτάου, = αν το γμάς, κάμε το.
- του κόντουτου πατού = ο κοντοβούτης
- (ρ) καρμαλίζου // ομα = καίω, καίγομαι.
- (ρ) καμαλίζου // ομα = καίω κάποιον επιζάνω σε πυρά π.χ. καμαλίζου μια βέρα γαμή =
  - = βάζω τη βέρα γαμή μου απέναντί σου η πυρά μέχρι όσον ροδίσει ή επιζάνει σου.
  - Ενω προς αντιδιαστολή το προηγούμενο ρήμα, καμαλίζω, σημαίνει ότι καίω την επιζάνεια (δίνω σου αν κάρθουν, απανδρα-κούτση).
- (ρ) κτσουρώνου (Αορ. κτσούρουσα) = γίνομαι σαν το κουτσορο (δεν μπορώ να κινηθώ).
- του κτσό = κτσαρόνι (παιχνίδι με κουτσο ποδι).
- οὐ κατγιαπρόκου = μικροεργαείο (του τσαγκάρη)
- (γ) κόφα = μεγάλο καλαδί (χαλίμα) χωρίς χερούλι αλλά με (2) χερούλια.
- του κοφίνι = μικρό καλαδί (ύψος έως 50cm με χερούλι).
- (γ) κόφρα (ή πριόνου) = Μεγάλο πριόνι (1,5m μήκος) ή, έως 2cm πάχος στο μέσον, πιο όξνο στα άκρα του. Με 2 γαβές - δουλεύεται με (2) άτομα.

Κ.

οὐ Κατακέφαλος = χαλαρὸν κί δυνατὸ ἐπένω ἐπὶ κεφαλῇ κάποιου.

τοῦ Κουϊάλαμα = ἕνας ἀηλοῖκός ὕψος ἀνδρώπων, ἀεὶ - λῆς, λῆος χαζούλης, ἀμελητέος, ἀλλὰ κινητικός.

οὐ Καρατζιόβας = ὁ παλιόβραχος.

τοῦ Κουρνιαχτός = ἡ βύνη πού βγκώνει ὁ αἶρας ὅταν ^{φυσάει}

τοῦ Κουρτουζούπατου = ὁ κοντός

(γ) Κμουλά = μικρὸ ἀγκύωμα (κωνοειδές) ἐπὶ ἔδαφος

τοῦ Κότσιρου = μικρὸ κομματάκι, κομμάτι

↳ = τὸ εἶδος πού μένει γυμνὸ ὅταν βγαί-
-λμα τοῦ ἐπόρου τοῦ καλαμποκίου.

(ρ) Κριτσιατάου μα. = τράχω καὶ τραχανὸ γυμνὸ πού ἴσταν ἐπὶ κόβω κ' ἐπὶ δασκάνω κάνει δάρυβο (κράις ..)

οὐ Κλούβιος = ὁ χωρὶς περιζόμενος

τοῦ Κουτθό = ὁ κουτο-πόνηρος

οὐ Κουρδός = αὐτὸς πού δὲ νοιάζεται γιὰ τίποτε.

(γ) Κνούκλα = δάμνος δὲ ἀγροὶ ἐδαφὴ ἕως 30-40 cm
μὲ πράσινα φύλλα μικρὰ κ' ἀσπρὸ μετὰ κίτρινου
εἴδη.

(ρ) Κουκουκρίζου (καὶ αρνιά) = τὰ κορυφώσιν ἔχοντα
βλαβερὰ κ' ἄσπρη ἀσπ' ἔχοντα σπέρμα

(η) Κουφτιρίδα = μικρὸ κομματάκι πέτρας, ἡθαστὴ

- μὲ κοφτερὰ ἀπολύσεις ἐπιγύρω.

οὐ Καρλαγκάνης (κόκορας) = ὁ γηλοποιῖμος κόκορας.

-Κ2

Κουτιάλαρα = Τύπος ανθρώπου μεταξύ του χαζού και του αγάθου (αδίου). Τύπος χαρούμενος

^(ου)
του κουτζίου = /άνθρωπος που δεν ανείσαι, δυσκολεϊ-
-νυτος, που δεν κάνει δουλειές (ως ύφιος)
/Οι οδύηποτε αντικείμενο που μωσ εμπρ-
-δίζει στο πηλι πω (π.χ με καρτέλα που μωσ
φράσει το δρόμο. Λέρε: "πάρε αυτό το κουτζίου
από δω"

^(ου)
του κουτσιαμένις = ο ΚΟΥΤΣΟΣ

^(ου)
του κλαφι = κλαδιά δένδρου (βεγαυιδίας) ως δέμαλα.
(για τροφή ζώων (χιδιών) στο χειμώνα

^(ου)
του καπρούγι = ο χορταλες (φίεκα) π.χ "το φάει
ου δήμευς κι έγινε καπρούγι."

^(ου)
ου καρχα = ο μάγκας, ο μωυρας, αυτός που προκαλεί.

^(ου)
ου καρχα (ως ποσοτικό επίρρημα) = πληθώρα, γεμάτο ως πάνω.

^(ου)
ου κατσιαπρόκους = ένα είδος (τσασμαροσούρα) που κάνει
τρύρες στο παπούτσι (σάλα) για να μπου οι ζυθοπρο-
-υες. (είν μαζύι με μύζυ αιχμηρή. Το χτυπάνε με
βουρακι και κάνει τρύρες στη βόλα για να μπου
οι ζυθοπροκες.

γ. β/ (μιαφορικά ή εννοια του;) Λέμε κοροϊδει-
-νικει έναν άνθρωπο έτσι, εννοώντας έναν μοντό
αλλά (αιχμηρό) δραστήριο άνθρωπο

^(ου)
ου κουρίλας (ή κουρίλα) = ζύγινη γεωαίνη για διάφορες
χρήσεις π.χ γέγαντ "βαίτε στον κουρίλαν ραί
για το χρούνι." (H) θα γμώσων είν κουρίλα
Γεννοουμε το "εκαφιδι" = ζύγινη γεωαίνη όπου
ζυμώνανε το σπυρι οι νυμωυρες (δισαβρα-
-γους μ = 1-1,20, βάδος 0,30, η πλάτος βαις 0,50, 60)

^(ου)
ου κακαρίζου = βροίζω ή κους όπως ή κώτα (κο, κο, κω...)
= /κακωσολώ (= γλώ αν χαζός (χόικας) χαζομώ
γλώ (χωρίς γόγο) // -ισμος = χαζό γέγο.

• Κριζαϊανάου = ξυμάχια μαζί εκληρό (πού κάνει δό-
 -ρυβο) τραχανό, κάνει στα δόντια μου
 " κριτό - κρέιτο " η χ ένα τραχανό μαζού-
 -ρι, ένα ζεροκόμασο γωρι. // ιβμα = ό δό-
 -ρυβος απ το μάσημα εκληρή τροφής.

(τω) του κουμπουρι = όπλο (του παρηγούσε)

• ού κουρμούης (ή-ου) = άνδρας ή ήκο καμπούρις

• η κουκουμέλα = χυμός που βγαίνει από κορ-
 -μους σπαροσόρων δέντρων όταν ηξηθούν
 (δέντρα με κάποια προβωγή ενώμασε.)
 Στα παιδικά μας χρόνια ήν μαζέβαμε
 ήν βίβαμε και με ή θυσιών ή με μίναμε
 κόλλα που μωβούσαμε χαρτιά.

Βγαίνει εόν κορμό ή αμυγδαλιά, κεραμι-
 -άσ, βερυμοκιά, ροδάκνιας.

(τω) του κουζέτσι = ό χώρος που ζούν οι υότες.

• (η) κουφειρίδα = κομμάτι πέτρας ηραμέ και λειπό, πορτο-
 μινό (μυξόδου ή 5x5 cm). Με κουφειρίδες παι-
 -ζαμε όταν είμασε μικροί ζεπεραβγαίνοντας
 ό ένας τον άλλος. Πέρασε βόρα και με ό-
 -λη μας ή δύναμη ήν εξανδονίσαμε σε α-
 -πόσταση 20,30 m. (συνήθως με ή δύναμη
 που είχε ό διασημιζόμενος. Κέρδιζε αυ-
 -τός που ήν έστεινε σε μεγαλύτερη απο-
 -στάση.

• κατσιαπρούς = κοντός εόν το κατσιαπρόκι. ①

• (ου) κατσιαρτίς = αυτός που έχει (1) αυτί, ή κομμένο αυτί.

• (η) κουτζίνα = παιχνιόχαρτα, είδος παιχνιδιών με
 παιχνιόχαρτα.

• (η) κουτζείδα = είδος αγγιόχορτον, αναρριχώμενο βέβραχ-
 -τες.

• καλιζώνω = βαζώ περαλα στο άροχο (η) εγ. εποτ. βερίδα:

① Το κατσιαπρούι = εργάσιο του ζαχαράρι (επιδημιολογίου), με το
 οποίο κηλώνεται το είν καινούρια βερα στο πεππουταρό (πένω στο
 καλαπόδι) άνοιξε τρύπες για να ζυγόπροκες.

- ^(τῷ) τῷ κουρέφ = παλιόρουχο (κυρίως επανωφόρι)
χρησιμοποιείται και ως ὕβρις: λέμε: αὐτὸ τοῦ κουρέφ
για κάποιον που δὲν συμπαδούμε.
- κλαπαμαζῶν ἢ κλαπαμαζῶν = φῶν γαίμαρχοι.
- καετραβέτε = τῷ ἀγγυῶρι (εἶδος ἀφφριου)
- καμπόσο ἢ καεπόσο = μία (α) ποσότητα (λίγη)
- ^(τῷ) τῷ κουκουφρίνι = νηπιότιον τοῦ γαλακτος. Τὸ γάλα τῶν
νεογέννητων καὶ σίμας μετὰ ἀπὸ βράσιμο πῆζει.
- (ἡ) κρότβα ἢ βουστίνα = προϊόν γαλακτος μετὰ ἀπὸ βράσιμο.
- ^(τῷ) τῷ κούρα (κούτ-κούτ) κράζιρο βωύου).
- ^(τῷ) τῷ κούτῆκου = τῷ μισρ.
- (ἡ) κοττίδα = ηγεμένα μαυριὰ μαλλιά κορτεβίωτ
(βλ. πηξουδά)
- ^(τῷ) τῷ κουρέντζιρο = α//κουρέρι
β//χρησιμοποιείται και ως ὕβρις.
π.χ. λέμε: ποῖος, αὐτὸ τοῦ κουρέντζιρου;
= αὐτὸς ὁ χάγιας
- κάγιαβῆ = ἔωχε, ἐνέπεσε νά...
- κάγιαζω = περπατῶ κάποιον π.χ.:
"τοῦν κάγιαβα βῆν δρόμοῦ" = τὸν περπα-
τῶ δρόμο (τῷ ἐνάντιον βῆν δρόμο)
- οὐ κούρδης = κάποιος ποὺ δὲν καταλαβαίνει,
ποὺ δὲν συναισθάνεται, ὁ κούροκομένος
ποὺ δὲν νοιάζεται για τὸν ἄλλου
- οὐ κουγαχειλῶς = ὁ ἔχωτ κορένο τὸ χεῖλος τοῦ
ὁ λαγόχειλος.
- (ἡ) κουκουρέτβα = δένδρο τῶν ἀφρών, σειδαλῆς.
Αφρὶο χαρουπιὰ - χρησιμοποιεῖται και εἰς
πόλεις ἐν δένδροστοιχίαις οδῶν, ἐν πλάταις
ὡς καλλοπιεζικὸ δένδρο.

καγιῶνα τῷ ἀλῶνι = στρώνω τὸ ἀλῶνι με πλάτες
πέτρας. ἐξ αὐτῶν ⇒ καγιῶμένο ἀλῶνι

② ως ύβρις: αυτός που έχει ηγάια ζήν κοιλιά τον.

Κ2 Σ60

-Κ. ^(το) του κρό (= το κορμό) = το κομμένο χέρι // ού κρό = αυτός που έχει κομμένο χέρι.

② ^(το) του κουλιαντζάρμου = αυτό που έχει ^{-ο-} κουλιαντζά (= ασθένεια ζώων. // χρησιμοποιείται και για τον άνθρωπο με με-

-ταγορική έννοια π.χ. ού κουλιαντζά ή κουλιαντζιά)

^(το) του κατόν τσιαούλι = το κάτω τσιαούλι = η κάτω διαχώνη - ρησ }
(γ) τσιαούλι = αυλή που μάγει εντόχια.

• (γ) κακαράτσα = το κόπρανο της κατσίκας ή του προβάτου

• (γ) κουτσάια = κόπρανα της κότσας (της πέμνων)

ή μεταφορικά η λέξη σημαίνει, πολύ μικρός, εάν την αστεί-
-αία }
π.χ. μόν έδωκε λίγο, μια κουτσάια = πολύ λίγο.

• (γ) κουτσιούλα = η κουκούλα της καπας του βοσκού (με μιά, αιχμή προς τα επάνω).

• κουλούκρίζον = κουρεύω τα πρόβατα γύρω δόν αυτό και ζήν ουρά τον. ή κουλουμπορέμα = το κουρέμα προβάτου.

• ^(τά) κιδρόρηλα = οι επόροι του κεδρόν. (N)

• ^(ο) ού καρατσά = ο κερατάς (ως ύβρις)

• ^(το) του ατούλι = βιός μαγειρικός, μικρότερο από κατσαρόλα και με χερούλι.

• ^(το) του κταβ = το γονένητο βκουτάκι

• ^(το) του καμαβ = κατσαρόλι (χάλιμο) χερπίς χερούλι. Όταν το εσωτερικό του χερπίει (μαυρίζει) τότε το χουρώνομε (= επιμαβετέρωση).

• (γ) μαρβούνα = μουντζούρα από μαρβούνα (μαύρη)

• η καρβουτίρα = κομμάτι ελεγόμενου (καύμενου) κάρβουνου

• (γ) κόρζα = κόρζα = ασθένεια της κότσας στο ζώο.

• κουρίτσος ή κουρίτσα = ζύγινη θείση για πλύσιμο ή ζύγινη λευάνη για φαγητό και χουρουνία

(N) Με τα κεδρόρηλα παίζαμε. Περναμε ένα κομμάτι ζύλου (10 cm ή πάχος 2-3 cm βροζυλιάς που μέσα τον έχει γούα (κωϊσίο). Σμιθέαμε ένα άλλο κομμάτι βελανιδιάς π.χ βελανιδιάς πάχους 1,5-2 cm ή μήκους 15 cm έτσι ώστε ένα μέρος να να εγερχεται στο μούτσο εμπρός στο κούτσο εμποδίζοντας το κεδρόρηλο ή στο πλά βα-
-ζασει το κηλο ζυλάκι. ή το επρόχναμε με δύναμη. Το κεδρόρηλο εζερβενδόνιζε και σημούργαζε έναν κρότο.

① το τσιαούλι = η διαχώνη.

- καρκατβέζα = ιαβάρα ερό εσαφούρι τού ζώου με τας η-
-δια μας εσατέρωθεν τας ηζωριών τεν. (Η και χα-
-ρίς εσαφούρι).

- ^(η) κόρα (γωριών) = η εζωτερική (όινω) επιζάνεια τού γω-
-μού (ζερογυρένη) επί φραντζόρα ή ερό καρβέζι.

- ^(τω) τού κωρι = μικρό κουνουράκι ερό ταιμώ εις καρβίνας.
Ο ήχος τεν είναι γηός, αδύνατος εις χαρσινι-
-ριδινός

- ^(τω) τού κωπρούζι = ε/ τώ ζεμάλο εσομασί ενός ηοζυφα-
-γά π.χ ζόμε: παράφρασα ε έξαχα πάρα ηοζύ)
έγινε τώ εσομασί με κωπρούζι (= ηριδινός)
ε/ τεμάχιον χοντρού ζύου.

- ού κουζαούζου ε/ ένα μικροερχαλιό (βοηθίτιο)
ε/ ένας ανδρωπος που αλωθουδει κέποιον
αλλοτ (εάν εζάρωμα, ενναυό γουδο)

- ^(τω) τού κουζαντέρου = τώ παχύ έντερο.

- ^(η) κουζιαντζα = αιδένεια ζωων

- ού κουζιαντζιάρς = ο έχων τήν, κενζιαντζα,
αιδένιός, αδύνατος, ~~καχεκτικός~~ // -ρκου.

- κραίνω = μειζάω, ή η ζωνάζω.

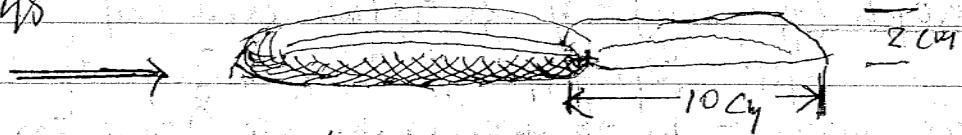
- καφαλιβανούς = ανδρωπος απολωμος, επιδελικός
εριδινός με πρόβωπο άγριο κωπρούσηζος.

- ^(η) κουκαπιτβα = ζυγοειά-θάμνος ήγος 2-3μ.
με κλώνους ελγίγεται, φύλλα ζηκοειδή (εάν
έως ελγας. Τα φύλλα εις αναείδουρ κει-
-ποια ευχάριστη οσμή όταν τει τριγούρε.

- ^(τω) κουρνιαχός = βωώνη που εγκώνεται (κεί εφο-
-βιζιζεται εις τόν οσέρα.)

ε/ Η ζέζη χριθιμωποιείται κει
ως υβρις προς κάποιον π.χ αμειζιμεν ή
φραση "βρέ στάζε να ζινει, κωρνια-
-αχός ν'ε"

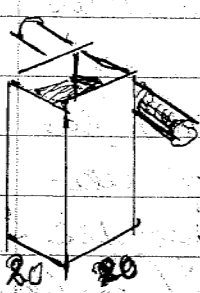
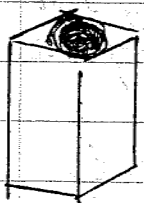
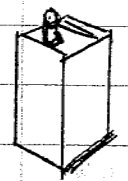
Κ. (Τό) Καρέγι = είδος βουγιόλι με γερίδα μονή και ζύγο ηαίρια (10x2) cm πάχους (1/2-1) χιλ/ά. Η γερή του είναι μάππος ατράδωτο-δής

Καρέγι ή Καρεζάκι

• (η) Κοραμούζα = μουςίνο όργανο (μάσπ βάν ζύν - ετοχέρο του βοσίου). Ζυγίνας εσπó μαζάφι (ή άλλο ζύγο που εσωτέριό του έχει γύχα η.χ. φρουζήιά). Μήκος περί 20 cm και ηάχος (διάμτρος) 2,5-3 cm. Ανά διαβά-ματά φέρει εσωτέρια μέρος οπή.

• (η) Κοραβάνια = δοχείο από γλή ή λαμαρίνα δια-βάσεων ή βάσης: 20x20 cm η ύψος 35-40 cm. Οχίηνος ορομνία παραλληλεπιδόου. Ζύν άνω βάση φέρει οπή με κοτάνι (τόμα) που βιδώνει ή μαζάηω ματάνι κλημίο διαφέ-τρον ~~πάρτα~~ (20) cm. Ζύν εσωτέριό του φέρει επίερωση ζείο (επιμαβί τέρωση). Χρησιμοποιείται για τοποδύμα φροτόνζαν η.χ. τυριού - γαλίου κ.γ.

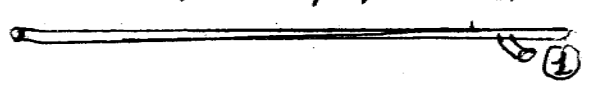

Τό άνω δοχείο (χωρίς ζύν άνω βάση) χρησιμοποιούσούν οι μετετατζήδες οι-κοδόμοι για μεταφορά μετετώ (μα-ζόντενεκίς)

• Κούτσουρου = Τεμάχιο ζύλου (μορμει δένδρου) χολτρό

• Κεσοφ, Π-φια = " " " "

• Κριτίσιπ (η) (βέρχα με κλητίση) = βέρχα που εζίν άσκη εμ έχει (4-5 εκατ.μ) υπόγειμοι κομμένου κρε-δισού (π.χ)

Κ. ὄν κουτουρλιάς (ἢ μωραχάνης) = ^{(εγκυρό σιτάρι} ποικίλοι σιταροὶ }
 τὸ κουκούτσι = ο σκληρὸς πυρήνας καρπῶν π.χ. ἡνὶς ἐλαφῆ
 τοῦ κερασιῶς.

τὸν κλιτσιόη (L) = τὸ υπόμειμα τοῦ κλαδιῶν τοῦ μένει εὖρος κορ-
 -μὸ όταν τὸ κόψουμε.

τὸν κότσι = ἐξόγκωμα οστέου εὖρος πᾶρμα τοῦ ποδίου οριστε-
 -ρα, δεξιά

ὁ κουβός ἢ κουβοός = αὐτός τοῦ ἔχει κομμένη οὐρά
 π.χ. τὸ κουβό σκυλί.

(4) κατακαμηύτοι = κατακαμμένοι εὖρος κάμητο με
 πορὶ ζέσση, χωρὶς ἰέκιο, ἀγνοιοι κ.λ.

ΛΕΞΙΛΟΓΙΟ.

Λ.

του^{το} Λιουράβ (δ) = ζύλο από κλαδί, μήκους 1-1,5 μ. και πάχους (διαμέτρου) 3-4 cm. -

Χρήση: Ζτώ στούμπιαμα επόρωι (φαβογιάνη, ρέου-διώι... σιταριου κ.λ). Τους χυποιδου μ' αυτώ για να φύγη το περιβλημά του κ μετα τον επό-ρου του λιχνίζα^{ει}

- ρήμα: λιουραβιάζω^ω, λιουραβδιάζω^ω ή // ιζω.
- φράση: θ' αρηιάζου κ' ανεί λιουράβ και δά σου κ' ανω κ.λ. (ως απειλή)

⊕ (ρ) Λιχνίζω^ω = φτάρίζω τούς επόρους που στούμπια^{ει} και τούς πετώ γηρά στον αέρα ώστε ο αέρας να πε-ρει τώ ξηίδες. — // ους/ω: λιχνίωμα

(ή) Λόβα = ύβρις (πρός γυναίκα)
• Λούγκα α/ = πρηγμένος αδείκας στο έκέλη (εών καρύδι
β/ ύβρις πρὸς εύνδρες κ γυναίκες:

π.χ: „Α' μωρή Λούγκα (ή Λούγκρα)

(ή) Λίχρα α/ = ένα αδυναζούλη παιδί (αγόρι-κορί-τσι ή κ μεγάλος άνθρωπος
β/ ένας πονηρός τύπος (που μετέρχεται δια-φορου τρόπου, τεχνάεμαζα... για να πετύχει κάτι.
π.χ. λέμε: „Είν' αυτός μια λίχρα...!“

(ή) Λίχδα = ζέρωμα χεριώι ή ρούχων από λίθος
ου Λίχδας = Αυτός, ο ζερωμένος από ή λίχδα
ή μεταφορικά: Αυτός που οι πράξεις του, ζερώνουν
θή ζωή του, (όπως η λίχδα ένα ρούχο μας)

Λιχδιάρις α/ = αυτός που οργκλήρος είναι λιχδιωμέ-νος (βώμα κ ρούχα) β// Αυτός που ανακατεύει
ή ανακατεύεται βέ άλλα για να αποκορίσει όφελ-λος.

ή Λουρίδα = ή ζώνη του παντελονιού μας
ου^ο Λιανός = ζερτω και μωμένος, αδυνατός.

Λ.

(γ) Λαιγιάννα = χόρσο (δόν τῶν ραδίκων) τρώσεται

ἢ Λιμαρχία (ἢ Λαιμαρχία) = ἐξάρημα που βάζει ὁ ζωοφύλαξ ἐπὶ τὸν λαϊμό τῶν ἀγρόων (ἀπὸ δέρμου ζυμωμένο μὲ ἀχυροῦ ἢ ἄλλο υγιᾶ) στὸ ὁποῖο προβαρτώνεται τὰ χοιρινά-ρια μὲ τὰ ὁποῖα, τὰ ποτιοῦνται μετὰ τὴν ἀρσενία (ὅταν ὀργάνωσι)

(ρ) Λαβιών^ω, // ομοί = Τραυματίζω, τραυματισμοί
Λαβωμοί = ὁ τραυματισμός.

(ρ) Λαβαζιών^ω = φοβίζω κάποιον - Αἰορ. „ Λαβαζιούσα.
= φοβήθηκα (ἀπὸ τοῦ αἰδοῦ ζαφνιῶ).

(ρ) Λιαρίζω = ἀκάνω καὶ λιανὸ (τοῦ ἀσπυρὸ πάχος)
π.χ. Λιαρίζω ἓνα ζύλο. ἢ
ἢ Λιαρίζω (τὸ βράσιμο) = τὸ τεμακίζω.

^{το} τοῦ Λουδναρ = Χοντρὸ σπυρί (τὸ βῶμα ρας), τὸ κεφάλι ἢ
τὸν λαϊμό (ἐντὸς αἰ.).

* Λιούπυρ = καυτὸς ἡγιός.

τὰ Λιανού^ω φάβρα = τὰ ξηρὰ ἀμπελοφάβρα (ἢ μαυρομαϊτικά)

^{το} τοῦ Λατσούδ = Κραδία ἔλατου (γιατὶ ἐροφί ζῶντ ὄν κελμ-
να (γιατὶ κατσίκες).

(γ) Λαναρά = μυχάνηκα που κατεργάζεται τὸ μαλλί
τοῦ προβατοῦ γιὰ νὰ κατασκευῆ χιτῶνα.

^{το} τοῦ Λαιμοδέτ = ἢ γραβάτα.

ου Λειγός = ὁ ἐλλειπής.

η Λούμπα = ἢ ἢ λαμοῦβα μὲ θρωπόμενα

ἢ Μια ἀόχνημη κοιλιάδα που μὲς ζυμ-
-ώνει. π.χ. λέμε: ἔπεσα ἐν Λούμπα.

^{το} τοῦ Λβάκι // α = τὸ φαβολάκι, φρέσκα, φουερά φαβολάκια.

η Λαίνι = πύλινο δοχεῖο, ανοικτὸ ἀνω, γιὰ εὐχέ-
-μα.

(ρ) Λεγκεριζω^ω = φιλτραρῶ, ποδιρίζω.

(ρ) Λιχνίζω (καὶ ἐπόρου) = λούω πρὸς ὄν αἶρα (μὲ φινάρι)
καὶ ὁ αἶρας τὰς ποδιρίζει ἐπὶ τὸ περιβήμα^{το}

(ρ) Λιμαζω^ω = πεινάω (Αἰορ. λίμαζα = πείνασα).

(ή) Λέρα α/ = ή θρώμα
(ή μεταφορά) β/ = όχι καλός άνθρωπος π.χ. Είν' αυτός μιά λέρα!

(ή) Λάικα α/ = Τοπίο χωρίς δέντρα
β/ = φύγε, απομακρύνσου π.χ. (Λάικα απηθ' δώ)

(ρ) Λακάου = φεύγω, ήην Κοπανιάω¹

του Λιταρ = γιγρο σχοινί (ψηλή τριχιά²)

(ή) Λούρα (ή Λούρας) = γιγρο, ίσιο γιγρο (παλιό μέσο διατασσ-
-δαμάζησης των παιδιών (ζυγιάς και χέρια, πόδια κ.τ.
επί παρατηρημάτων για συνεχείς - Ημωαίη, Βέρβα
ή Βεργούλα ή δαβιάλα.

(επιρ) Λούτσα = "Μ' έμικνες λούτσα, πρόβλεξε (= μέ μόνε κευε)
=> = βρέξιμο, τό μόνε κευε

(ρ) Λττάου = τοπωνύμιο (από χωριό κ.τ.) 3-4 κ.τ. Β.Α.
=> = μόνε κευε κείποτον, κ.τ.π.

(ρ) Λττίεμαι ή Λττίομοι = ριχνώ επάνω μου νερό-

(ή) Λούζοι = έδαφος με μορφολογία βιασοειδή.

(επιρ) Λάικα-Λάικα = γρήγορα-γρήγορα (τροπικό επιρ.)

(ρ) Λαχανιάζ-ου = κονταναβαίνω (γρήγορα) αυρακό-
-νος από βρέξιμο. // βμα:

(επιρ) Λαμπηκόου ή /ος = γάλαμπου, οροκίδουρα.

τα Λάχανα = λαχανικά α/ ή ηριε ραδικία

ου Λαίμαργου ή β/καλλιερρύμνα (λαχανιάζ)
↳ = αυτός που βρώει γρήγορα χαμείνει
τό φαγητό του.

1 (ρ) Κοπανιάω = χλωπώ κάτι με τον κόπανο (βλ. από Κ).
α/ = Απομακρύνω από εδώ (Μεταφορική εννοία)
2 (ή) Τριχιά = κοντό σχοινί από βαμβάκι ή λινάρι
για τό φόρωμα (δέσιμο) χυζικειμένον.
Σχήμα λόγου.

- 1- (γ) Λούμ(γ) = Ξαβόνερα εὐ ἔδαφος.
- (γ) Λούχ(α) = Χωράφι εκχερωμένο (πρώην λόφος)
- (γ) Λούκα = σάβανος ἐρῶμενος (μυαλί κοίτης και ποδιώτ).

(^ω του) Λατβουδ(ι) = κηαδία εἰσάμς εἰ δερμα εἰ ζρογῆ
 ἔωμτ τὸν χειμῶνα.

(γ) Ζιμαρχία = εἰσάμια για τὸν Ζαίμῶ ζῶου
 ὅταν ορῶντὸν χωράφι. Τὸ φορῶτε εὐ Ζαίμῶ
 τὸν και δένεσαι εἰπὸ ηἰνω. Ζιτῶ πῶιτῶ τὸν
 ζέρι εὐο κῖκος εἰπὸ ὅπου περνῶ δὲ χαλινάρι
 που τὸ κροῦται ὁ ζαυρῶς.

οὐ Ζιχρας = εἰσάμς, ἀναματωσούρας (εἰ δίαρῶ καταβάσει

→ Ζιχδ(α) (ἢ Ζιχδίαρ(α)) = ὁ ζερωμένος ἀπὸ Ζιχδ(ε) (= ζαῖες
 ἢ εἰπὸ Ζιπ(γ) (ἢ μυαροῖται):

αὐτὸς που ἀναματεῖται εἰ ὄρα, Ζιπ

(^ω του) Ζυχτάρ(ι) = ὁ Ζυχτος (ηἰπῆ ζωῦρον εἰα ἐπίτῶ μῶς
 τὸ βράδια εὐο παρεῶν) δοχεῖο τῶζικῶ μῶρο,
 κωνικὸ, με ζυῖτῶ. ἔμαζε περῶρα.

• (τά) Ζβάκ(ια) = τὸ ζρέκῶ ζαροῦκῶ.

• (τά) Ζαζαράκ(ια) = ἀνδ(γ) τὸν βανου (μῶμῶτ-μῶβ ἢ τὸν ζῶγῶ
 εἰ χαμῶζερο υῶμῶρο Ζευκῶ (περίτῶν γῶ. 500 κ-

Φυδῶντὸν τὸν ἀνοῶ. Μῶ αὐτῶ τὸ κοῖτῶτο εἰσάμια-
 νε τὸ και ζαῶαμ τὸν για τὸ καιζῶντῶ τὸν Λουζῶρα.

• (γ) Λαναῶρα = Μῶχῶνῶμα ἀποζῶεζ τὸν μῶμῶτῶ τὸν πῶβαῖον
 για τὸ πῶεἰ ἢ βροῦτῶριχα (ἀνεπῶδῶμῶτες γῶτες
 μῶνζῶ τῶριχα)

• Ζτῶ(ου) (p.) = βρέχῶ (με νερό, μεταβρέχω // ἢ Ζούτῶ = ζαβ-
 ῶνερα. // μῶ εἰκαῶεζ Ζούτῶ = με μῶτῶ βῶεγῶ.

• (τά) Λιανουζάεζ(α) (ἢ) χαρόν(ια) = τὸ ζυρῶ ἀμῶεζοβῶδῶζ(α)-

• Λαβατῶν(ου) = φοβῶμαι (Απορ.) → Λαβατῶν(α) = φοβῶμῶ
 εἰ φοβῶζῶ κάποτο ἀλλοῦ π.χ τὸν Ζαβατῶνεζ = τὸν φοβῶε.

① ἢ Ζούτῶεζ (ἢ ἢ Ζούμ(γ))

- 1 - (τὸ)
  - τὸ γαῖνι = δοχείο νερού από κώμα.
  - (γ) γαῖα = γίγος χοιρινό.
  - τὸν γαῖμα = κείνι γυαμένο
 π.χ γέμε: "αὐτὸς οἱ ντοματες ἔγιναν γαῖμα."
  - τὸν γαυριδί = γ κούβεντσίρα που κούκουν οἱ γυ-
 νάιες όταν εὐαριώνου.
  - γαβατώνου = βοδαίμα (Αορ → γαβαρόνθα)
  - γαῖγυβεί (Αορ. τὸν ρημάς "γαῖγυ") = Τρελλεσθικε,
 ἢ ἄλλως: εὐογει εὐν καηστράνα⁽¹⁾
  - (ρ) λαλαίου = γαῖω, γέμα, γρημένομα, χάνο εἰ λογικά μαν
 π.χ Αὐτός παι, γαῖγυβεί = εἶχε τοῖ λογικά του
  - τὸν λιταρ = χοτρός γχοινί(σαν γιγγ, γριχιά, πάχου 5-6χμ)

(1) = καηστράνα = τὸ καηινάρι τὸν γῶμα

-Μ- (γ) μπαλάκα = 1/3 ο όγκος χώματος που αναποδογυρίζει το σκοπικό εργαλείο (το τσαπί - τσάπα ή το εκδέρρι.

2// λέγεται και ως ύβρις προς γυναίκα ή οποία είναι τερπέλα, δεν βουδάζει το δουλειές.
 (ω- του) μπαλζίμ = ζώνη δέρματος (χονδρόν ως 7-8 χιλ) το οποίο κρατάει τα βαρέαρι του ζώου γύρω απ' τα καρπούλια του (τα οπίσθια του) και

(ω) του μπαϊρ = εματελεξιμένος αγρός, οικιακή εργασία, χέρτος με χαμηλή βλάστηση (θάμνους)

• (γ) μπότσα (= ή μουβίζσα) = γιγώ-γιγώ ενοχλητικό μουσακί

• μολτσιαλάου = ~~μολτσία~~ λην προσήμων αρχά, νοκρημα (εάν να βαρμίσεται το μείγμα), χαζοζώιο.

• μπαζα(β)ανάου = βουτάω τα χέρια μου στα νερά δυνατά (όχι κρημα) ή κάνουν θόρυβο, ηλάττ, -ηλούττ.

β/ρήμα που χρησιμοποιείται από τις νοικοκυρές για να πουν ότι, έηθύναν τα ρούχα πρό-χειρα (χωρίς ιδιαίτερη φροντίδα (προσπάθεια) ή χωρίς όσα θα απαιτούνται απορροητικά) ή ότι απλά τα ζέτηνον βουτώντας τα στο νερό //

// μπαζα(β)ανίτσα = το βουτάω στα νερά.

• (τά) Μηούτζια = οι βλούδες που περιβάλλουν το καρποφόρο (των καρπών). Είναι μεμβρανώδεις, μαλακές υποίερνες και γυρές (είσπρα) με αωτές ζέμζεν στα χωριά τα βρώματα τους για το κρεβάτι. (απόλαυση!)

• (γ) Μηούμπα = γωμί από καρποφόρο (στο ταξί)

• του μπαρζόου = είδος εκρηκτικού.

• μπαρζόνου = κρυώνω - Μαργούμα = κρύωμα.

• μπαρζώνω = ρίχνω θάνατο με νερό // μπαρζέμα = βράσιμο με

① Η μάνα προς το μικρό παιδί που πίνει με νερό. τα χέρια βουτώντας τα στο πιατό: "Φάγε με το ηγρούνι σου κ' των μπαζα(β)ανά με τα χέρια."

-Η-

το
 του μπεκάρι = τὸ μοσχάρι
 του μπουτανάρι = τὸ ραντίσφι, ποταμὸ βρεχάρι.
 του μπουμπτάσι = ἕνα ἐντομ (ἐν μύχιδος φαβορίου) (κοιλίοντο)
 του μπουκράτσι = εἶδος κοιλίοντος (χαμνιη) με χερσὺν.
 Ὅταν μαύριζε τὸ κίονα «ἐπικαθίζερωσι» =
 = γάνωμα (ὁ γανωνέρις)

(γ) μπιζά = μπιζάσι = πορὶ γηρὸ ἐντομ.
μάσδα = μάσ-τα = μάζεψε τὰ (αὐτὰ). ①
μπουβιζάσι = βαδίζω με πόδια καὶ χέρια (ὅπως τὸ βρέφος)
μπουβιζάσιμα (ὁ μπιουβιζάσι) = τὸ περπατᾶ με τὰ χέρια
 (με σώμα ὀριζοντιωμένο, ὄχι ὄρθιο).
 του μπιζό = ἀνδρῶπος σχεδὸν καλὸς με εἶδος καὶ ὄχι
 σταθερὸ βιάσιμα = ζέρα

(δ) μπζούρα = ἡ μουντζούρα = ζέρωμα ἐν μὲν εἰς τὰ
 π.χ. μουντζούρα ἐν τερτάδιο τὸν μωδὸν
 2/ μουντζούρα ἐν τὸν τοίχο κ.τ.
 (ε) μπούζα = ἀδένεια τὸν ἀγο-προβίον. εὐσημένεται με ὀπυ-
 -ριά ἐν τὸν ἔσπερα καὶ γύρω αὐτὸ.

• μπόζιμος = ποζός
 • (η) μπροστούρα = τὸ μπροστινὸ μέρος.
 2/ ἡ κοιλία (ὁ πατάσι) ἐνὸς κεντρὸν ἀνδ-
 -ρώπου ποὺ προζέχει. (βγαίνει μπροστὰ ἐν
 γωνία τὸν δρόμου πρὶν βγῆ ὁ ἀνδρῶπος.

• μαχαρίζω = θρωρίζω // μαχάρα = ἡ θρωρία
 π.χ. κατούρει καὶ μαχαρίζει τὸ νερὸ ἐν τὸν
 (ζο) ματσούκι = ζύγο (ἐν τὸν ῥοπαλο) ἀπὸ κλαδί δένδρου μίκτος
 περὶ τὰ 60 καὶ ἤτοι εὐαλοσία καὶ πλάτος ἐν 3-4 εκ
 2/ τὸ χτύπημα ἢ χτυπήματα ποὺ δίνουμε ἐν
 κάποιον ὅταν τσακωνόμαστε.

Προσέξτε τὸ γραμματικὸν τὸν φράσις:

① π.χ. Μάζεψε αὐτὰ : ⇒ 1/ παραλείψιμων 2 συλλαβῶν ἐν
 πρῶτην ζέση ἤτοι τὸ «ζε» καὶ τὸ «πε»
 2/ ἐπίσης ἐφύζε ἢ τὴν συλλαβὴν (ου) τὸν ἀνδρῶπος «αὐτὸν»
 καὶ ἐμεινόν 2/ ἢ τὴν 1 ζέση ἢ συλλαβὴν «μα» τὸν ἐν
 ὀπυ-ρομ ζέση ἢ συλλαβὴν «τα» 3/ Χάρις εὐφωρία προ-
 ἐφύζε τὸν 1 ζέση ἢ συλλαβὴν «χα» - ἢ 2 ζέση ἢ συλλαβὴν «τα»

Μ2.

- (η) ματσούκα = κοντή βέργα από κλαδί δένδρου.
- (η) μηλιάρα = το δηλιώ μουχάρτ
- (του) μανάρ = /οικόσιτο ζώο - ήλεκ. = μικρό οικόσιτο ζώο. 2/Τή ζέζυ τήν χρησιμοποιούμε και για τα μικρά παιδιά ενεργώντας τήν αγάγη μας π.χ. ζέζυ ή μανάρ ασο μικρό. # Έλα μανάράκι μου (ή μανάρι μ') ζέζι να τελεώνουμε #

- (η) μαχάρα = η βρωμιά (που δηλητηριάζει).
μαχαρίζω (μείν) = βρωμίζω και ώστε να είναι αγάσιο, όχι εμνετικό. π.χ. ζέμε: "Μήν πίνετε νερό απ' (του) πουτάμ γιατί 'ναι μαχαρζέμενον. Ηταν ένα γοσίμ¹ μέσα

- (του) μαδέρ(α) = κοτόρο σανίδι (πάχους 5-6 cm), ηλάτος 30 cm ή επιμήκη 3-4 m. Το χρησιμοποιούν οι μαδότερ τήν οιοδορυή για να πατούν επάνω των εδ διαφορα ύγγ.

- (του) μανάρι = το μανουάρι τής Εμμελγείας. Η ζέζυ χρησιμοποιείται πολλές φορές για βριγιά αλλά με τρόπο χαριτωμένο και οίμιο. π.χ. ζέμε εέ κώποτον μινρότσο μου. # Του μανάρι 2' ηατέρας ε' χαροζητόνας (εκερόθοντες εέτι η οιοκρόντα.

^{το} του Μαντζίκι = αδέσποτος βωύγος.

(ρ) Μαλλιάζου = βράζω μαλλιά
Φράση: Μαλλιά ε' η ζλώσα μ να ε ζέζον του ίδιου πράμα συνάχεια,

^{το} του Μιδούλι = ο ναθηαίος μυελός

- (η) Μηράσκα⁽²⁾ = είδος βαδρόαχου. Μεγαλόσωμος (μεγάδους (εάν μια μεσάια πατάτα). Ζει εέιν ζήρα (οχι στο νερό) εέ άχονα ηερώδη εδάγη και είναι δηλητηριώδης. Το υγρό τής είναι τοξικό.

(1) γοσίμ = ψευρό ζώο, γοσίο.

(2) Μηράσκα → χρησιμοποιείται η κώ ύβρις για μία κοντή γυναίκα.

$M_{\tau\omega}$
του Μπασζμένον = ευμεγέθρο, στρεβλωμένο, κοντόκορπος
ή ως ύβρις: Αυτό του μπασζμένον! (φράση
απαξιώτικη.

(ρ) Μαζουζα ή μιάστα = μάζεγος λα. (προστακτική ενεδό-
τος του ρήματος μάζεω.

$\theta\omega$
 $\tau\omega$ Μτζούρ.ς = ο μουντζούρης.

του Μουμουδ = μικροσωτηνώ ζωΐζιο (έντομο) μέσα σε όστρια.

M.

ΛΕΞΙΛΟΓΙΟ

(γ) Μάσλια = βιδηρένιο εργαλείο για τη φώλια στο Τζάκι →

^{το} Μπαζιμί, τά / μα = Μέρος της εξάρτησης βάζω. Στερεώνουν το βαρέλι στο σώμα του. Ξεκινούν αμέσως ημε-
-ρά του βαρελιού κ συγχρονιστά ανάσπαστα του ζώου
έτσι ώστε να μη μεκομνείσει το βαρέλι προς
τα εμπρός (προς το κεφάλι). Είναι ζώνες χονδρού
δέρματος ηθάρους ως 10 cm κ πάχους 1/2 cm.

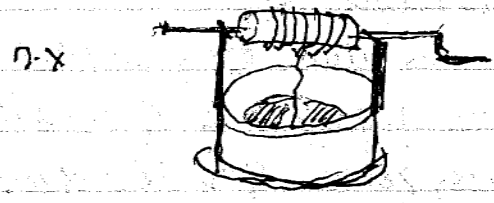
(δ) Μηγάλα = ύβρις προς γουαίμα (που τετρατεταίξει).

^ο Μέγεχον = δένδρο ύψος ως 8-10 m. με μικρά φύλλα
όπως της άγριου αχλαδιού, λεία - φύλλα του κ
φρού του σε νερό ήτανε φάρμακο για μια
αιμάτωση για τις κότες, την κόρτζα,

^{το} Μπουχαρί = η καμνοίδα στο Τζάκι

^{οι} Μίντζες = κορδελάκια, κόρη, υψηλές

^{το} Μαγγάνι = μία κατασκευή σε πήλαδια για την
εξαγωγή νερού από βόιδος χρησιμοποιώντας
ένα δοχείο (κουβάς ή μουνβάς) δεμένο στη
χερούλι του με μια τριχιά (ή λιατίρι) 5-10 m.
Βυθίζουμε το δοχείο, φερίζει νερό κ χυρνώνται
το κυλινδρικό μαγγάνι που στηρίζεται στο
σώμα του πηλαδιού πάνω σε δύο πασσάλους
διαμετρικά τοποθετημένους, το λιατίρι στη-
-γεται στο μαγγάνι κ ανεβαίνει εύκολα το νερό.

^ω Ματσούκι ή η Ματσούκα = μομυρ' λεπτό ζύγο (μπατί)

• Μοσάρι (ι), // κι α/ = αφράκι, κατσίμα (οιμώματα)

β/ έχει αποκολλούν οι μεγάλοι και μι-
-κρά παιδιά (για να τους δείξουν την αγάπη τους)

^ο Μαμλαφάς = ο γυγός, με μομυρά πόδια

M.

(4) Μιτζούρα = η βρωμιά (μαύρη) από κάρβουνο
 - μαύρο χρώμα (συνήθως) από συγάνια ή κοιλόκορξ
 μαυρισμένες, από θκουριές κ.λ.

(4) Μαχάρα = βρωμιά, ή ουσία που παίρνει υείη
 - ος αδηά τον ή εν αγνοία τον και μπορεί να
 τον μαλύνουν ή που τον δίδονται ή μεταδίδον-
 -ται από άλλους. - ρήμα: Μαχαρίζω - // σωματι-

ου Μαγκκιόρος = Αυτός που συμπεριφέρεται μούγκικα,
 του Μαντζίκι = ο σκύλος (σώεσοδος)

ή Μοντζαρία = ή γύγη βρογίς (φαγητό) - ρήμα:
 μαν άρσ = έρωσω. (αέτη ένική: Ιταλίη)

του Μαστάρ = ο μαστός (βυζί) ζωόν.

ή Μαραβίτσα = έγριο χορτό (ζυζάνιο)

ου Μουρξός = Αυτός που κάνει, μούρξες (δηλ. οχι
 φυσιολογικά πράγματα)

(ρ) Μηουκαλιζόμεν ¹ = εκόπημα πέξλω πάνω σε βύλλας
 τής βηρώκνω, τής αμυρηνώ - ουσιολογία:
 μηουκαλιζόμενα

π.χ. Αυτή σύζον μηουκαλιζήτ^ε πείνου σε
 πίδα = τριβίλα, αμυρηνάει (εκόπημα)

του Μηουλιώμ = έγριο χορτό, ζυζάνιο σεως σφρούσι

τα Μουσκλια = μύκτες (πρέβινος χρώμας) επάνω
 σε κορξός δέντρων σε νερό αή ρίζες τής ηλάει-
 -νιάτ σε ποτάμει κ.λ.

ου Μηουχός = αυτός που εξαφανίζεται γρήγορα
 π.χ φράση: Έγινε μηουχός = εξαφανίσθηκε. αμέσως.

του Μοιζόμα = ένας ζένος που τον άνεχοντα οι ντό-
 -ηιοι, χωρίς να έχει γίνει ουποδεκτός.
 - Χρησιμοποζιζάει κ ως ύβρις: π.χ. Αρέ μά-
 -ζόμα, - ρήμα: Μαζώνω = μαζεύω (μαίη
 που είναι εματελειμένο, πεπομένο.

(4) Μηαμπανέσσα = είδος πίτσας (φαγητό ταγιά, ζούρνα).

(1) φράση: τί πάνε αυτα τα ηίδια; τί μηουκαλιζούντα
 σαν τα χμαρία (ηπέυαρία);

M

το
του Μαδμένου = τό χωρίς φτερά, πούπουλα, ζήρες.
(ρ) ρήμα: Μαδαίνω ή //ομαι = θυάω και ζυάω
κ.λ. ..., μαδαίνω τό ζουζούνι = θυάω ένα
ένα και ζυάω από κλαδί, μαδαίνω τό στυβίρι κλ.

Μίζαμηλί

οι
του Μαδμούρι = (ύβρις για άνδρα φαλακρό)
του Μαδμούρι (ι) = νήμα τυλιγμένο σε κορμιάκι και
-μαί μήκος 15-20 cm (για την ύφανση όταν αρχιστεί)

(ι) Μπαζίνα = τό μούσκεμα (ή για μπαζίνα = μούστια)

του Μύριγο = ζουλιγμένο, σαν χαζό.

ρ Μηδουτρώου = μισο-τρώω. - Αβρίδας: μηδούρα.
μηδουφάματα = μισοφαγωμένα.

Μπούζα = μούσκεμα (ως επιρ.)

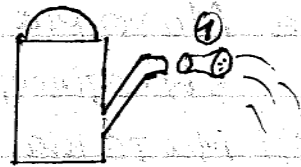
του Μηδισιού = μισό - μισό

π Μαγκίη //ια = για φρέσκα κρεμμυδάκια που
φυτρώσουν 2-3 μαζί από την ίδια ρίζα (βελό)

(ι) Μπιτσα = πολύ γιγό μυσάκι

Μαε'τά = μαζεγέτα

του Μπουτρινάρι = εξάρτημα από τό
πούστύρι, ραντίστύρι →

το (ι) στο σχήμα = Μπουτρινάρι.

» Μουρουγκό → (ύβρις) = ένας που όταν μιλάει δεν τον
καταλαβαίνουμε τί λέει. Μιλάει ξωνάκια
αλλά δυσνόητα.

(ι) Μ.ε.ούρζια = η μισή δόση, μισή ριζία

(ρ) Μτσουκφαιού = χαζοκφαιώ. - Μτσουκφάματα
= μισοφάματα.

(ι) Μτσούνα = η μτσούνα, η φαέσας, τό
πρόσωπο.

του Μπαϊκί = ύβρις μεταξύ παιδιών (και σαν
το «μπαϊσταρδε»

- Μ. ^{τό}
 του Μπαζμένου/s = αυτό που έχει μπει μέσα
 = ο κοντοχούτρος (μέ^ς κοντό γαϊό μπαζμέ-
 το μέσα στο σώμα του.
- ο
 ού Μπουκουλιάρ^{ης} = ο αδύνατος
- » Μούγκρους (του μούγκρου) = ο τραγός, ο μούγγος
- (γ) Μπουζα = αδένεια γύρω στη^ς στομα^ς και
 αργο-προβάδων (σαν στυριά)
- Μούρβια = το γέρωμα (συνήθως εννοούμε
 το γέρωμα στη^ς φαγούλο γύρω στη^ς στομα^ς μας.
- ο
 ού Μουρβουράης = αυτός που όταν βρώει γερώνει γύρω
 στη^ς στομα^ς. Τρώγοντας γρήγορα. Τίναει χρίνα!
- ^{τό}
 του Μητέλεχι = μεγάλο ποζίκι
- » Μουνούχι = αρνι αρσενικό (1-2 εώς)
 = χοιρινό βριμένο (εννουχιμένο) ώστε να
 μην είναι ικανό για αναπαραγωγή
- (ρ) Μπουχλιζού = χορταίνω από καύση (πόσο που να μην
 το βάλω για. Αόριδος: Μπουχτσα.
- τα Μανούρια = τα κουρέλια
 ως επίρρητα: Μανούρια = κουρελιασμένα
- (γ) Ματσικιά = η ζυγιά (ένα κνήπημα με βέρτα)
- (ρ) Ματσκωνού = χωτώ με ματσούκα (κοντό βέρτα)
- (γ) Μαλλιον-βραϊό^ς = το μαλλιοτραβήγμα,
 αναμαροβούρα
- ο
 ού Μτζούρς = ο μουντζουρωμένος, γερωμένος.
- τα Μπουρτζα = τα ζύγια, περιεργήματα και καρ-
 που του καλαμιοκιού. Ζη/ση: Με αυτά
 στα^ς παλιότερα χρόνια γέμιζανε τα βέρ-
 ματα ύπνου.

① Χρίνα = χάγια.

ΛΕΞΙΛΟΓΙΟ -

N

- του Νταβουδιάνι = το δαμάσκιο
- ⇒ Νζινέκι = το ξύλο, ξυλοκόπια (χτυπήματα)
- ου Ντζιανός = ο γαίμος
- τα Ντζιάνερα = φρούτο (είναι πράσινο-μύρτινα
μεγάλα κορόμυρα)
- Ντραίμ - ντρούμ = δόρυκος
- Ντραίμπα - ντρούμπα = >>
- (ρ) Νούγασον = καταλαβαίνω, αντιλαμβάνομαι
- (γ) Ντούμπέρα = ωραία κοπέλα μακαρούλι, περίφανα
ή επιδεικτική. (χρησιμοποιείται & ως ύβρις ...)
- ου Ντούρβάς = μικρό βαιουλάκι από ύδαμα (ή από δυο
παρούσα κάρτες (διαστάσεων 10x15 cm) μέσα
ώσπου οποίο έβαζαν σπόρους π.χ. γιτάρι, βρώμη
κ.λ. & το αναρτούνταν στο κεφάλι του ζώου με
σταύλο ή βρόχο σώμα του ώστε να τρώει και
να μην κινεί ζυμίζ (έβγαζε) βρωμιά
κινήσει του αγρότη των κάμω.
- Ντεκλαρό = βούζα, προσοχή (επιρ.)
- (γ) Ντιλίου = παρατσούκλι.
- Ντιπ = καθόρν (επιρ. ποδοίω), έντελός.
- Ντάλα = βρή μέση (Ντάλα μέσημέρι = καλαμέσημέρι)
- (γ) Ντάρα = το ατόβαρο.
- » Ντρένια = όνομα σε ζώο (πρόβατο)
- του Ντριλι (ή Δριλι) = είδος υδαμένου (για ανδρική ποικιλία)
στη Δμακία του 1950 & παλαιότερα
- » Νερόνζαούμα = έλκος που έχει φαγωθεί από νερά βροχής
- (γ) Ντραλα = η ζάλη
- ΝΑΙ → ΝΑΙ-ΞΙΣ (αντίδρασή μας στο ΝΑΙ υάησιον)
- (γ) Νούμαζια = φουκό από χοιρινό (παχύ) έντερο
ξεμωμένο με (λίγο) βρωμένο γιτάρι, σταφίδες κ.λ.

① τα σπαρτά = ετοιμασμένα χωράφια με γιτάρι, βρώμη
κρεθαίρι κ.λ.

N. (2) Νομαζέοι = 2 μέλη της οικογένειας.

• Ντόξαρος = παχύσαρκος (υπερμεγέθης) άνθρωπος,

• οὐ νούργουός = ἡ οὐρά ενός ζώου.

• (γ) νεροπονιά = πλημμύρα από νερό βροχής, βαριά βροχή, κατακλιδα.

• ^(ζω) του νεροζούμι = νεροζούμι. - ζουμε φαγητό με ελάχιστο λάδι
κ.τ. υγιεινό (φάωχο επί γλώσσει).

• ^(β) (ντζάμπα) = 1/ χωρίς πληρωτή χρημάτων (δίνει τρόπο)
(ή τζάμπα) 2/ χωρίς αιτία, χωρίς αποτέλεσμα

π.χ. τζάμπα με έφερες εδώ ή τζάμπα με σουβάζη-
-ρες εδώ. (Γ/κ) ① δεν σουβάζει στην πράξη άνθρω-
-πο. Προσπαθεί για λογιστικισμό, γραμματολογισμό έχιμες.

(ή)

Ντζάμπα εισάγαμε το πιχαδί (δεν βρήκαμε νερό)

• ^(ζω) του Νταβουσίανι = το Σαρμάνικνο.

• ^(ζω) του Ντερέκι = άντρας γηγής, γεμάτος, εύρωπος.

• οὐ νζούρβας = μικρό βασιλιάκι από ύφανση με
σχοινί που το βάζουν α/ μαζί να βράζουν το
σώμα των ζώων ώστε να μείν υγιήνη ζυμεί
σε ζέστες καίοντες ζώοντες δέντρα ρυτιέ-
-να ή τα σπαρτα. Β/ ή μέσα σ' αυτό βάζουν

την τροφή τους για να βρῶνε υαί να σου-
-ζουδού ή βουχα και αλλαζώα στο δρόμο

π.χ βάζουνε νζορβάδες στις υαίβινες
με τροφή κι αυτέ, (μασημένες) αμοζου-

-δούβαν και αλλαζώα (το φαί δουράει, το φα-
-γάρι στο δρόμο για το χωράφι.

(ου) Ντραυίς = σκιάδα ναυοζύτων μεγάλου όμου.
ή (τρακάς)

(ρ) Κουχάου = κατακαβαίνα, ανηλεειβάνορα

① Γ/κ = Γραμματολογισμός κανών - ζήμιες "υπερβολής"
ή "μεταφοράς"

Σ

ΛΕΞΙΛΟΓΙΟ -

Τὸ ζουτκό = φανταστικό ηγάσμα (μὲ ἀσπρή πο-
-θήρη ἐνδύματα κ.λ., στεινή κατάσταση).

(γ) ζόβερχα = βέρχα μὲ κόλλα (γιατὰ πιάνουν εὐ-
-πουσιά).

(γ) ΞΑΦΟΥ (ὄνομα)

(ρ) Ξαμιώνου = φοβίση κάποιον (μὲ ζαφινιή κίνηση ^{χερῶν} του)

(ρ) Ξικλαρίζου = α/ βγάλω (κόβω) τὰ κλαδιά
β/ (ὡς ἀπειλή) → θα σοὶ ξικλαρίσω ..

(ρ) Ξαφρίζου α/ = βγάλω τὸν ἄφρο.
β/ = κλέβω, αρπάζω.

Τὸ ζέεμα = ὅτι βγαίνει ἀπὸ τὸ ζύσιμο (π.χ. τὰ μολύβια)

(ρ) Ξίζουμιζω α/ = βγαίνω τὸ ζουμί (τὸν χυμὸ)
β/ = τοὺ ρουζάω τὸ ζουμί = τρώω τὴν πε-
-ριουσία, εὐὶ χρήματα κάποιου πρὸ τὸν ἐκμεταλλεύο-
-μαι.

οὐ ζιτσίπουτους = αὐτὸς ποὺ δὲν ἔχει τίποτα (ποὺ δὲν ντρέ-
-πεται, ἕως ρήμα: ζετσίπώνουμι) ①

(ρ) Ξιγαχνιζου = βγαίνω τὸ γασκνὸ (κρέας) ἀπὸ τὰ κόκαλα.

οὐ ζήρακιανός = ἀνδρῶνος ἀδύνατος, γλιτωμένος (μω-
-ριδερὸς), ἐκρηπὸς, νευρώδης.

(ρ) Ξιπαστρέζω = ματαστρέζω ὁραζερῶν (εξαφασίζω κάτι)

(ρ) Ξίβιζώνου α/ = βγαίνω τὴ βέζα ἀπὸ τὸ ἄδικο ..
β/ = ἀφίνω τὸν εαυτὸ μου τελίως ἐπιδερῶ
ἐκδηλώνω τὸν ἔσω κόσμὸ μου πρὸς τοὶ ἔξω.

(ρ) Ξαμοζιέμι = ξεκινῶ (ζαφινιῶ)

(γ) ΞΟΥΛΑ → ὄνομα. (π.χ. ΑΛΕΞΟΥΛΑ)

(ρ) Ξιπαϊαζου = ξεπαϊαίζω. Ἀόριστος: ξιπαϊάσασα
= κρύωσα πορὶ, παύωσα.

ΣΗΜΕΙΩΣΗ: Τὸ πρόθεμα (ζι = ξε) ἐμπροσθεν τῶν ρημάτων προέρκε-
-ται ἀπὸ τὸ ἐπίρρημα « ἔ-ξω », ἢ δηλώνει τὴν ἐννοια τὸν ρι-
-ματός εἰς « μέγιστο βαθμὸν ». π.χ. ξε-ριζώνω = βγάλω ἐπὶ τὴν τὴν ρίζα

① φράση: Αυζή ἢ νεουζοία ἢ εὐμῆρνή ζετσίπώδικη ντίπ.
= εἶνε τελίως ξεδιάντροπη

(ρ) ξιμούναχιάζου = συναντώ κάποιον μόνο έω
(επιδικώκω να συναντήσω κάποιον μονάχο έω)

(ρ) ξυζιάζου (Αορ. ξύζιασα → ζύζιασα) = αηρό το κρύο
έχιναι εάν ζύγο. Ζητήγ: Τόν άοριάσο έου ρή-
μικος θά έόν αμούσικη ή «ξύζιονθα»

η.χ. : περίμενα πολύ ώρα έω κρύα ξύζιονθα
έου ζέω.

(ρ) ξέχληστράου (Αορ. ξυχλήστρι-θα) = χληστράι το ποδί
μου έω έδάχος.

(ρ) ξάμωνου = διώκνω μέ κινήσει χεριών ή ξω-
-νέσ κάποιον.

η.χ. ξάμουνε τεί ζά να μίν πάν. έ-
επαρκά,,

- (το) Τού ξυγέρ (ι) = ο ξυπνος, αυλός που βιά ξέρει όσα, που απαν-
-τάει αμέσως.
- (ο) Ου ζεζγίπουτους = ο ζεδιάντροπος, που ξέει και κώνει πράγματα
ντροπή
- (ο) Ου ζυπαξμένος // η = αυλός ή αυλή που ερέακται ενώ να επιδεικνύει
η.χ. τεί ηρωική τον βία σιμθά ρούχα τον, βία κοβήματα
των / την ξυπνάδα των
των / προκαλώντας το σιμθασ αιώδημα (τύπος ανετηδηγι-
-κός).
- (ο) Ου ζυεάρκουτους (ή ζυεάρκτους) = ο ζυμετός με ζώο βία σάρκες.
- (ω) Τού ζεπιταρούδα (ι) = το πουλάκι που πετάει πρώτη φορά
έξω απ' τη φωλιά του
- ζιθουίζω = ζεφύω απ' το εοί μου (δίν μοιάζω εδο εοί μου)
- ζαμώνω = κινώ το χέρι μου απειλητικά προς κάποιον.
(ζαφνιάζω) βία ζώα (τα βολίζω)
- ζιχαρβαώνου // ομαι = διαλύω και (αποσυναρμολογώ).
η.χ. "Τού αυλού κινήτου μ' ζιχαρβαώδη = διαλύθηκε
- Ου ζυκαεζούτους (ου χαιδαρους) = ο χαιδαρος ο χω-
-ρίς καεζωμα (χωρίς σιμαρι, βία)
- (ρ) ζυεβιγιάζου (-ομαι) = κατατρέπω την ομογένεια,
καταερέσομαι (εχάνω την ομογένειά μου) από εός
δανάτου διαδοχικά βία μερίτ.
η.χ. "Αυλή η ομογένεια ζυεβιγιάσκη. Δεν έπει-
-νε κανένας ζωνταρός"
- Τού ζυπιταρούδα - το μικρό πουλάκι που είναι ετοι-
-μο να πετάει για πρώτη φορά.
- (ρ) ζιζβουρδίζου = ζοναζωνταρεύω, ουναυτέο
tis ουταίμεις μου.
- (ρ) ζιμουκουρώνου → Αόρ. ζιμουκούρουα
= σιδυνοίζω πορτί (γινόμαι εών το κκο -
-ράκι με τον γηρό, γερό ζαίμο.
η.χ. ερώω: φαίη (φαίε) γίγον κρέας να ζων-
-τανέης, ζικουκούρουεις ντίη για ντίη.

- 0-
- (ο) οὐ ὄχρους = μεκλήμενη ἑδαφικὴ ζώνη μεταξύ δύο χωραφιών
- ἢν πού ἔχουν υψομετρικὴ διαφορὰ, τὸ πρανές.
  - οὐρλιαζού = φωνάδα με οὐρλιαχτιά (αλλοπρόσθετες φωνάδες
πόνου ἢ φόβου (τρόμος).
  - οὐχ = οχ = ἐπιβώνημα.

0.

οὐ ὄργους = τό ἔργο, ὀρισμένο ἔργο (απόδοση)
 π.χ ἔργατες πού ἔκκαβαν τό ἀμπέλι: ξεκινούσαν
 ἀπό τή βούγα (μά πησρά) σέ παράτρη 1, 2, 3 ...
 καί ὁ κωδῶνας ἐπρεπε γά βιάγη ὄλη τή βούγα πού
 ἔβλεπε εμπρός του. Αυτός ὁ τομέας, ἦταν, οὐ ὄργους,
 δηλαδή τό ἔργο τῆς ημέρας γιά τόν κωδῶνα.

* ὄχτουσ = τό πρᾶτες ενός ἀγρού, ενός δρόμου κ.λ.
 οὐί = ἐπιχώνημα. γέμε: οὐί-οὐί ἢ βούι-βούι —

ὄα, οὐί

(ρ) οὐχρατίζου = κ σურάζομαι πρῶ. Ἀόριτω: οὐχράτσα
 π.χ γράβη; Σήμῆρα οὐχράτσα. πῆσαν τὰ χέρια μῆ,

(ρ) οὐρλιαζου = βγάζω κραυγῆς (φόβου, πόνου κ.λ.)
 σκισαδικό: οὐρλιαγμα, οὐρλιαζμα.

τό
 του ὄμπισου = πύον (υγρό μούστους).

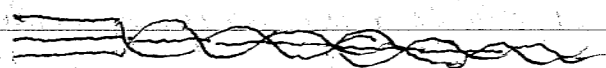
οχι → ὄξις (αντίδραση υβριδική εἰς οχι)
 (ὄγω κ εἰς ΝΑΙ → > > > ΝΑΛΞΙΣ)

- Π 1 -

- (υ) παράθυροι = υ βάση στο τζακι (παρά την εστία).
  - Παναϊόρεμα = τό ρέμα οπ' είν παναίει (τοπούδαίει)
  - (τα) πατσία ή (ο) πατσία = φαγητό (από το στομάχι του βραχίου, τα άκρα των ποδιών του. (βγαίνει κοφωδή ουσία (κωφασόνο).
  - (υ) πυγιά (υ) πυγιά (υ) πυγιά (υ) πυγιά = ουσία από το βραχίο (μικρό αρνί ή καδικάκι) σε μία μικρή κώδα ησάβ επί χοργύ του. - Με αυτ ή γύζον το γάφα (για γασούρι, τυρί κ.λ.)
  - (υ) πατσία = τό αποτύωμα του ήέρματος στο έδαφος.
  - (υ) παρδαμιογίως = ουσία που ζέει αερογίως (μπούδα)
  - (υ) πατσία = πολλά βάτα μαζί.
  - (το) πυτμίσι (πυτμίσι) = παχύρευστο υγρό που γίνεται από τον μούστο όταν τον βράσουμε. Κατά τον βρασμό εμβατίζομε λίγη καθαρή βράχνη κωσούριαν βαρμένη μέσα σε ένα πανάκι. Απ' το πένυρε-
-σι κάνομε την „μούσταγυρία“ ριχνοντας μέ-
-σα του (κατά το βράσιμο) αλεύρι. Το παχύρευ-
-στο μίγμα το ριχνομε σε μεγάλη για να κρυ-
-ώθει, οπότε και στερεοποιείται. Επίσης β' αυ-
-τή βάζομε υ ζυμένα καρύδια ή αμύδαλα
- ή κανέλα κ.λ.
  - (το) προυβασί = τό φαγητό, και είν ευηγήρομα φαγη-
-τού
  - προυβασίζου = ζώμα.
  - (υ) παγιαμωδιά = κλήμα που αναπύχθηκε, αναρριχτή-
-κε πάνω σε δέντρα και δίνει σταφύλια. Αυ-
-τός το βιναντώμε σε εμβαταγυμένα σφη-
-για.
  - (το) του πυγκίρι = τό πανηγύρι.
  - (το) του προυκόιλι = ή κοιλιά (που προσέχει) ενός κούρδ άνδρα.
-
- β) Ο Μούστος γίνεται από το γίγισμο των σταφυλιών.
- γ) το βάτο = υ βάτος. Φυτό που έργα στο έδαφος υ αναρριχά-
-ται σε βράχτες, σε δέντρα. Έχει μακρύ κωρό που βόανει.
-τά (3-4) μέτρα, διαμυαδίζομενο. Φέρει σμυάδα. Φύλλα ηλάτα.
Οι κωροί του τα „βάτωμωτα“ τρώομε - έχουν βιταμίνες.

-η-

- ^(τό) του προύχουζι = ο ζαιμός που (από το πάχος) κρέμεται πάνω απ' το σαγόνι σε ένα εύσωμο άνθρωπο.
- (η) πιπίδα = αβάνια οριδοαβάν
- (η) πυρόμυδα = μία ζέτα γαριού (ωλεσολιμένη αριόδην - πυρά της παραστιάς στο τζάκι. Πάνω ε' αυγή που ήταν ζεστή ειόδατο "βούδρο κεκκαρα" κ μελάκι, ε! (κοιλή σας όρεξη για πρωινό - Αυτή την βουτσάσαμε και στο ζεστό "τσάι" του βουδού, δεν σου ξέω υπόστα!
- (τά) γουρηόδια = ηλειά (με χοντρό νύμα) ααλζέσσεια ως τον αυτράγαλο. Παλλε εφες κολλούσαν και έναν παιδο, και γινόταν σαν ηαηούτσι του σπινιού.
- ^(ο) παρδαμπάγιους = αυλός που ζει με σούρδες, σαχχαράφης
- (του) πάτηρου (παίτρο) = δουαρι ζύγινο πάνω στο σπείρο σπυρίζεται το παιάωμα του σπινιού, (διαδοφίως 20x20)
- πλαζόλου (ρήμα) = έρχω (πηγαίνω - έρχομαι αβιόημδ) προδωαδική "πλάλα, ζυβ/ε: ζην-Πηλοπόνησο ζένε: "πιλάλα κ η.χ "πήγαυνε πηάλα,
- (η) πλεζούδα = ηλεχμένα εχοινιά, ηεχμένα με κρινα μαφιά κοριζιων (= κοτσίδες). Η πλεζούδα για να γίνει δάβει (3) εχοινιά π.χ

- ^(τό) του πιόμα = τό πολύ ποτό που πίνουμε. π.χ ζέμε "αυτός πήγε (πρέδανε) από το πολύ το πιόμα.
- ^(το) του πρόχειρο = μίσι χονφρα (ποσοδ. εηρ.)
- τά πλεμόνια = οι πνεύμονες.
- τά πλύμωτα = τα νερά από το πρώτο ζήθωμα των πιάων κ κατσαρολιών με υπολείμματα τροφών. Δίνονται με πίτουρα ως τροφή στους χοίρους.
- τά ποιτσαζικια = ο πατσός, τα νηισα (ευστοιτικα) του ποιτσα

Π.

ΛΕΞΙΛΟΓΙΟ -

^{το} του ΠΑΧΝΙ = ζύγιο κιβώτιο (μέ πόδια) με την τροχή ζώων.

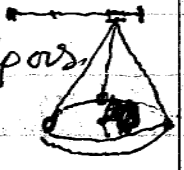
(4) Πάχνη = Δροσοσταλίδες στα χόρτα τα πρωίνα με παχυντά.

η Παραστία = η βάση στο τζάκι. Ξ' αυτή ανοίβουμε φωτιά.

^{το} του Προβάναμα = ψιλά ξυλάκια, φλούδες δέντρων, υφασίδια δάμνωτ για άναμα ξυλάκι.

(4) παλαιαλαδιά = κλήμα που αναρτήθηκε σε δέντρο (σε ύψος 10/15 περίπου (σε εγκατεστημένο αμπέλι), συνήθως στα άκρα δρόμων με δέντρα)

(4) παλαίντζα = απλός μηχανισμός ζύγους βάρους.

(4) παλαβούμπα = η τρέλα

^ο παλαβός = ο τρέλος, ο μωρός.

^ο πακόνς = το πακέτο.

(ρ) Προυτελαζού = εκτοξείω νερό από το στόμα // -μα

» Προυχολίζου = » » » » Το νερό

βγάζει όπως από ένα μικρό ποτίεμαδο, συρτημένο σε ψυκάκια (μικρά σταγονίδια) για να βρέθουμε κάποιον ή να υγραίνουμε ένα ρούχο για ειδέρωμα.

^{το} του Πάτιρου = Χονδρός κορμός δέντρου (διαμέτρου ως 20-25 cm) επάνω στα οποία βασίζετο το πείλασμα του βηθίου ή η στέγη του.

^ο Πριόβούλος = Τεμάκιο ειδήρου(;) καμηλό →

↳ η τεμάκιο πέτρας (κόκκινος (βαζίδης;) με την οποία κλωρούσαν το ειδήρο για παραγωγή επινώφρα. Στο ειδήρο υπαρούσαν δίπλα του τεμάκιο ίσκα επεξεργασμένως (κτυπημένως με πέτρα ώστε να γίνει μαλακή και να ανάμει από τον βηθιδήρα. - έτσι οι καρνιστές άνεταν και τριγύρισε τους.

(4) Παρζακανιά, φημιδ. αριδ. δι. // νιές = ζαβοζιά, ιέρ, κήφο.

(4) παπαδέρα = υψμένος βήρος καταμηλοκίου (κορν - φρέικς)

^{το} του Παρταμζό = μή φυσιοσχημώς ειδήρωσης σε σώμα, ομηρία κ.λ

① ΙΣΚΑ = μικρή και πείνω στους κορμούς δέντρων (όπως γίγο εκληρός που τον αποκαλούσαν με ένα υψώφρα)

Π. (ι) Πιδίτζιζα = τρυφία, υποβγή ες γουαυαγκασμό
 του Παυέρ(ι) = μία ζεκάνη σπόγγη ηγευτή με καθά-
 -μι (εάν το καθάδι) χωρίς χερσούλη εσάνω, ούλλά με
 δύο λαβές (1 αριστερά & 1 δεξιά) χρέιμοστό επί τι

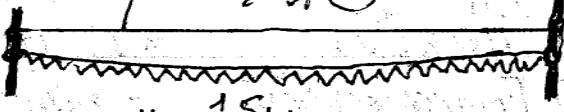
(ι) Πηιάντζα = μικρό σφριοπούλι (ίσως το "επισουργιά")

(ρ) Παρατράσιν = παρααίτησ, ποζυμοιταζω.

(ι) Πίκουλη = ο φιδές (ζυμαρικό)

τό, τα Πίτζικουό (α) = Τμήμα ζύζου (πλάσε) που βγαίνει απ
 το τσεκούρι όταν πεζεκάμε το ζύζο-τμήμα ζυ-
 -λώδους όγκου με ή χωρίς τσί φρασί.

του Πηιτουβέδρου (= αίηλου βεδούρι) → ηλιτου + βεδούρου
 = αίηλου βεδούρι → βε (1)

(ι) Πριόγα (ή κόφζου)
 με (2) χειρολαβές. μ. 1,5μ.
 δουλεύεται από (2) άτομα για κοπή κορμών ξύλων,
 κορμών δένδρων, υποκινούμενη υπ'αυτήν μπρό-πίσω.

(ρ) Προβφαίζου = τρώω, τρώω και επιπροσδέτως
 πέραν του κυρίου πιάτου.

πρίου-πρίου = προσφώνηση ες πρόβατα (τά καθούμε
 ή τα δώχνουμε (αναλόγη με τον τόνο της φωνής μας).

το Πουε = πάχνη (παχυντή)

(ρ) Πηαζαόν = ηηαίνω - έρχομαι (ακόπως) πέρα-δωδε.

(ι) Πρέκνα = αεθένεια ζώων.

του Πρίκνιάρκου = το σαρρωσιόριμο.

ή Πατολτούκα = επουλωφόρι ή χαρικήα (χωφό,
 κοντό) εαν παρζεβου (ημί-πευρό).

ή πέ τε (από ης λέξης: ειπέ αυδήν → ειπέ αστυς
 → ήε τς = ήε υς (ειπέ υς)

① Βεδούρι = ζύζινο δοχείο (εάν μικρή στενή κάδη
 με σούφες για το χάζα & παραίτη βούτιρα.

ΛΕΞΙΛΟΓΙΟ-

P

το Ρόκι = έδαφος που βγαίνει λίγο νερό (με καβάρια, βούρφα)

ου Ραγός = ο ταλαιπώρος άνθρωπος (που δουλεύει και οικιακός)

(ρ) Ρέβου = δίνω πολύ ζύγο (χρητήματα) σε κάποιον. Φράση (εννιόμας από μάνα προς ανηπάμονο παιδί) - > έλα ιδώ κι δά βυ ρέβου βου ζύγου = δά βας πολύ ζύγο.

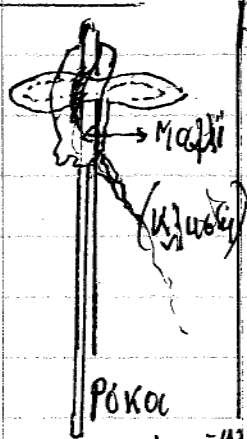
(η) Ράγα (ή ρόγα) α/ = ή ρόγα του σταφυλιού (ή ρόγα) Η ράγα β/ = κομμάτι της ειδηροτροχιάς τραινου (μήκ. 15μ)

το Ράμα α/ = Η μηχανή που ράβουμε β/ = Η μηχανή (χονδρή 1-2 κ.μ.) που χρησιμοποιούν οι μοσχοφοι για να ορίσουν μια ευθεία τεττόνον έως ζυν.

>> Ραμολιμέντου = Ένας άνθρωπος (κάπως περιδοριακός) μη εργαζόμενος, που ζιμυρά άκοπα, πονηρός, σκνήρος κ.α. ιδιόζυτες.

ή Ρίμουζα = ή μίζα, ζήγη χρημάτων δωροδοκίας

ή Ρόκα = κομμάτι ζύγου (κλαδιού) πάχους (2cm)

κ μήκους 70-80 cm με ένα σταυρό σε ύψος 60 cm περίπου, στον οποίο προβάδεται το μαχί προβάτου (επιεργασμένο = λαναρισμένο) που το ζνέδει η κυρά κ κό μετατρέπει σε κλωστή χονδρή ή γιγνή μακί-ζήγη για πλέξιμο ρούχων (ζακέτες, μπλουζές, κάλτσες κ.α.)

(ρ) Ρουπώνου = έρωμα που, γεμίζω το στομάχι μου

του Ρουφιανζίκι = ρουφιάνα γυναίκα (ύφρις)

» Ρμάδ ή (ήρμάδ) = κάτι που μένει έρημο (χωρίς ασένζυ), για αντικείμενα.

(ρ) Ρουκουρφαδου = ήνω ποτά (ραμιά κ.α. ζήγο-ζήγο)

ου Ραίζος = ο τραυλός

Ρ. (το) ρούεφαί = ἡ ράση (εργασία σάν, λίμα, τριβαμ το ζύρο)

• (το) ραμουγιμέντου = ο ασυμμόρφως, ο φακρίκς, ο γεμότης, ο ανεξέχμικς, (ὁ διατέρα)

• (το) του ρακούπόζου = το ρακοπόζο = πόζι για το ρακί.

• (η) ράχλα = η ρούχλα.

• (η) ρούχα = Τόπος συνάντησης γυναικός για φακρίδι, δίφα - δί για κενθέρια. Μαζί τους έπαιρναν το κένθι - μα, το ηρωτό, τη ρόκα. Έρχαν όφα και νέα και παυτόχρονοι επιτελούσαν έργο.

(η) Ραχούκούκαγια = ἡ επονδυλική στήλη

(η) ρούχαγια = φλέματα (πού ζώνει κάποιος, αναιδής)

η ρόκα = εργαζίο της αρρόικας. Μέσώι, από το μαίι ζυέχ - νει το νήμα για ρούχα ημετά, για δι εργαζέο κ.τ.

ΛΕΞΙΛΟΓΙΟ

Σ ^{το} του Σουρό (ή ο βανός) = ξηρά χώρα (τριφυλή κ.τ.) που φυλάσσονται οι κτηνοτρόφοι για τον χειμώνα ως τροφή ζώων.

οὐ ^ο ζουίγης = αυλός που είναι αρό (μαζο) βεί

(γ) Στράτοι α/ = ο δρόμος (χωμαδόδρομος, μονοπάτι)
β/ ο δρόμος (με την έννοια ως κατεύθυνση)
π.χ. „Αγ. εὐή στρατεύς πιδάκι μ.α. (1)

(ρ) Στραβου ντζιανιάζου = στραβώνω τον ντζιανό (το ζβέρ-
-κου) - ουέλιω : // νιασμα. (βλ. ως ατηγη) +
π.χ. „Φείγα αηού δώ νά μη εὐ στραβου ντζι-
-αριάου. = (σου βερίγω το ζβέρκο).

οι Σκέρτζε α/ = εὐά κώρπα, τὰ σκέρτσα.
β/ οι κωλοκαδίες (σκέρτσα) στο χορό (μηνύρες)
κωλοκαδούμενοι.

^{το} του βνάπ (ι) = λαχανικό που κήπου.

γ σημείουμα = (ως ὕβρις προς κάποιον ακαθό, αδύνατο, μόνω)

τά Σέα = τὰ πράγματα (π.χ. μαζογι τὰ σεα νά βί) - σουμ

(γ) Σακαγ = αρρώστια των ζώων (αλόγων-μω-
ζαριών, γαϊδάρων) π.χ. Σγ σακαγ νά βγάεις (2)

^{το} του ζουραγί = ὡ εἰσογία.

» ζώζμα (κρασί) = το λίγο τηγανέο κρασί στον πάτο του (βαρελιού)

οὐ ζουρζός = μουρζός, ερζός

^{το} του εὐρραχού = βειρά από ραχούτες

» επιρσάκκι = φυτό, κόρσο με στέρεος ὕψος < 1 μ που
βγάζει την άνοιξη εὐήν κορμὴ του μικρὸς κλώνος με
λίγκα άνθη κ μια μασταρωπή ή βιολή γραμμή.

» ζκαφιό (ε) = ζύγινη σούρα (από χορό κορμό δένδρου που
έόν βκάνανε με τσεκούρι, σιπέρκι κ.τ.), διαστά-
-σεως μ = 1-1,20 μ, πλάτος ≈ 60, 70 cm η βί-
-θους 25-30 cm (πάχος 3-4 cm).

(γ) Σάρα = χκεμός (= επικρατές εὐδαφούει μαρμιού βουνου, ὀχδύ ποτ) - ταμώ

(1) οὐ Ντζιανός = ο ζβέρκος, ο τράχηλος (το πίσω μέρος του ζώου)

(2) > ὕβρις αφεντικού προς ὀύβτροπα ζώα

Σ

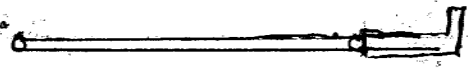
(ρ) Σαρώνου = εκουηίζω κάποιο χώρο με εάρωμα^①
του Σαπίμ (ι) = κάτι εάηιο (ένα εάηιο ζυγο(εσ αποβύδε)

τα Σκύβαλα ε/ = ξένοι καρποί (από ζιζανιό-χορτά), εάηια
καθαριός κ.λ, που μένουν στο κόσκινο (ή ρεμόνι) όταν
κοσκινίζουμε τον καρπό (π.χ. εταριού, φαβαίων κ.λ)
ε/η λέξη χρησιμοποιείται κ ως ύβρις προς αυτόριο-
-που όχι υαλοίς " η.χ : Πυοί, αυτοί ; Αυταί τα εκυ-
-βαλα εσ' κοινούνιας ; η

το Σκόλι = το μπόλιασμα^② εδ ένα δέντρο από μπόλι
άλλου δέντρον.

εε Σκόλι = η αρχία, η βραδυλία εδιν εύτερη εργασία,

εε Σύντραυλου^④ = μακρύ ζυγο (πάχους 2-3 cm) με το οποίο η νοι-
-κοκυρά εδω ζούρα (ευντραυλίσει) τα κάρβουνα
(τη δράκα) εδιν ειωρησει ε' ογη εδιν επιζάνει
η εη μαζένει εδιν κερη, πριν ζουρνίσει^③
Πιθονόν εδιν εμρη του τα ζέρη ετα ειδερένιο (Γ)
για τον λόγιο αυτό.

εε Σκαμπιζι = μια ζυγιά (κλήτημα παρλιμ) ετο πρόσωπο κάποιου.

(ι) Σένεζα = το κιάρισμα του κορυφαίου χορευτή η και του
δευτέρου (ειχούρα) ετο χορό. (είτημαε ζοταί-
-τωη κ εφροη του γέρω αυ' τον ειαδύ του, κρεμια-
-μένος αυ' το κειρομαίνιμιο που κρατάει γαρά ο
2^ο χορευτής.

ετο χωριό μας ζέγεται οτι αυτα εη ειχούρα εη
εφερε ο Ποναγιώδης Γεω. Κορίμας, που εδιν ειδε
ετο κέντρο ειαεμείαε εδιν Αθήνα εηου ερχαζόεκα
μετά τον πόλεμο του 1940. Αυτο εδινε εδιν εινεζε
ΚΑΘΕΝΕΙΟ-ΤΑΒΕΡΝΑ ετο εηιη (ηαζηό του ΠΑΠΑΘΑΜΑΕΑ).

(4) ευντραυλίζω η ευνδωυλίζω εε εύντραυλο η εύνδωυλο.

(3) Φουρνίζω = ρίχνω το γυμνέ εδιν φούρνο για να γη δει.

(1) Εάρωμα = πρόχειρη εκούηια ετιαεμένη από
κλάδια (υηα) δένδρων με τα φύλλα του, η από
δερικμένη ειααη (κοινές εκούηε του εμπορίου
ε/η εργασία του καθαρισμού του χώρου

εκούηια

(2) Μπόλιασμα = εμβολιασμός -

Σ! του^ο Σιάμι(ε) = το σουσούμι.
ου^ο Στραβού^ο γυμνάσιον α/ = το στραβο-μύχαιρο.
β/ ύβρις προς άνθρωπο

» Στραβού^ο γυμνάσιον = αυτός που δεν καθο-βρέπει
ή που δεν προβέχει, του γόμε?

« Στραβού^ο γυμνάσιον είσαι, δε βρέπεις ; (ύβρις)

(γ) Σκαυτζλιόρα = επίδα που ηειάγεται απ' τα ζύζα
που καίγονται. Επικίνδυνη για ηυκαμίας
ω σήνια.

(ρ) Σουφρών^ω α/ = μαζέω καιύ, ευρρικνώνω.
π.χ. : σουφρώνου τα μαύια, τα φρόδι, κύλη
στομα, μαζέω, ευρρικνώνω - σε μορφαμό.
β/ σουφρώνου καησιον = τον υλέσω,
που κρέσω το πορτοφόλι μου, ταί χρηματά τον
των ζαφριζω.

ου^ο Σβώ^ο λους = ηλαστική ύλη σε σχήμα βραϊρικό
π.χ. μπιζιες που παίζαμε παιδιά,
ή μπιζιες από μάζα θάσπης

του^ο Σφουτζι^ο = Σφουτζό ζύζινο εζάρημα τον αράχ-
-τιώ.

(ρ) Σαλαγά^ω ου = χρωτώ (ελαφρά) με το ραβδί ταί ζώα
(αίλα, μοχάρια, γαίδαρο, πρόβατα, κειάκιμα
για να προχωρήσουν στο δρόμο. (Σαμίων^ω)

του^ο Σί^ω ρχιάρι = ανέμελη βόττα - ανέμελο περπατήμα
στους δρόμους.

ου^ο Σκουράντζος = ή ρέγγα.

(ση) Σικα = κονζα, ηημείσι.

του^ο Σουμπερου = ετοιμαμένα τσόγια κορυδιώ, αμυδαίων κ.

(γ) Σουρντζού = φυσικά που τριχυρζει άσκησα
ή μπουνο-βγαίνει σε ξένα επίγια.

του^ο Σουρντζοσκωλον = αυτός που τριχυρνά στον αυτέπτοτες σκίβος.

① Σαμίων^ω = Με υνήγειν των χεριών (μοαίων^ω ζιρ)
ζαφριάω ταί ζώα (προσποιούμενος ότι δά ταί
κωπήσω. Αυτά φοβαύμενα ζόζυγο, ερέχουν.

Σ 1

Σκρόφα = άτιμη γυναίκα.

(γ) βτρουήνα = ένα βανίδι. (αίμα καρπό)

(γ) βασιλή = αρρώστια των ζώων, βλαβία των ζώων
π.χ (κακή βασιλή ντρί)

• ου επαναμιάρις = αυός που έχει σάγματα καφέ (μακρές στο δέρμα του.

(α) ου βιαφίδι = ζώονη ζεμένη που ζυμώνουν το υορι οι νακακρές. Διαστάσεων 1-1,20m (μήκος), (30-40) εκατ. βάρος, και με ηάτος (βάειω) 0,50m ή άνοιγμα (άνω βάειω 0,70m (ηζυρές με κλίση).

• (α) ου βκράιτας = αυός που δεν ανηλαμβάνει, δει κα ταλαβαίνει. π.χ αυός ο μαδινά είναι βκράιτας.

• (α) ου βτούμπος = βρόγγυη ή ηεριπου βρόγγυη ή έτρα μεζέ-δους όσο ένα ηορκαυάρι ή μεζευότερο. Και με μεταφορική έννοια π.χ: Αυός είναι βτούμπος = δεν καταλαβαίνει.

• (γ) ου βκούζιδα = μικρό πουλάκι που συνεχώς κωνάει την ουρά του
ή μεταφορικά: π.χ:

Αυή ή κοπέλα μοιάζει με βκούζιδα = άδύνατη, ευκίνητη, κινούμενη συνεχώς, έζηνη κ.

• (α) ου βάρωμα = ά/βκούπα πρόχειρη από υαδιά δέντρα ή από βήαρο για βουτίωμα ως αυή (αίμα) και βάρωμα.

ε/ Το κωδάρωμα με τη βουτίμα ή ήζελω

και βάρωμα π.χ βάρωμα ή αυή,

• βίρχιανόου = βγαίνω βροχιά (βόρα).

• βκιάζου = βοβίζω κείποιον. //ομαι = βοβούμαι

• βτραβομάρα = όταν δεν βρήτη κείποιος ⇒ έχει βτραβομάρα

• βέκος = άνανδος, μεσοπέδαρένος.

• (γ) βάρα = λίαν επηζινές έδαφος, απότομο, με υήζ ηέρες

-Σ-

- (6) θύ βάλισσικας (7) χυμνοβάλαμας = τὸ βάλισσικον
- (4) ετρούγκα = χώρος ὅπου ὁ βοσκὸς ἔβαζε τὰ πρόβατά του γὰ καὶ τὰ ἀρμέζει⁽¹⁾. ἔστω μία στενή δίοδος ἀπ' αὐτὴν ὅποια περνοῦσε ἐνα-ἐνα ζῶο καὶ ἐκεῖ ὁ βοσκὸς τὸ περιμένε γὰ ἀρμέγμα στὴν καρδάρη⁽²⁾
- (10) τὸν βυνάη = βινάη (κνηνὸν ζῦδ.)
 Ἀπὸ τοῦ ἐπόρου του (οἱ παλαιότεροί μας, παζερῶδες παιδιὰ, μαγαζῶδες γὰρὸν τοῦ στρίβανε πᾶνω εἰς μία λεία ἐπιφάνεια μετ' τὸ πλάϊνὸ ἐνὸς κνηνὸν μπουκαλινοῦ καὶ γινόνταν βυνή, φτιάχναν τὸ λεγόμενον «βυζάνη» γὰ κρυολογήματα, πόνου κ.τ. (καὶ ἴσως εἴη τὸ ἐρημαῖον).
- (10) τὸν σαϊτάη = ὁ σατανᾶς (μικρός).
- τὰ επιρδούκλια = οἱ ἀερόδελοι - Λουλούδια τῶν χέρων τῶπων. Μονοστῆλοχο ζῦδὸ ὕψους εἰς 1μ καὶ ἔστω κορυφή του βγαίνει εἰς μικροῖς κλώνους) ζευκεῖ ζουλούδια. Στὴ βάση του ἔχει φύλλα μακροστενεὰ λοχουδῆ μήκους περὶ καὶ 20. εκατ.
- Ζουμῶνω (τὸ κρέας τοῦ βραχίου) = Πρὶν τὴ βραχί τοῦ ζῶου ζῆναι καὶ μὴ δῆλῶναι ποιοὶ εἶναι τὰ κρέατα καὶ ποσο ὁ καθένας. Ὄταν εὐρημηρῶνθῶν τὰ κίττα γέρε ὅτι, ζουμῶσαμε του βραχί (τὸ βραχί) καὶ τότε γίνεαι τὸ βράζιμο.
- βυνάη = ἐργαζίον εἰς βούνο του ἐπιτίου μας λαμα 1μ. μήκους εἰς εὐχῆμα (Γ) εἰς ἐνα ἀμφο μήκους 0,20μ., πλάτους λαμας 0,05μ. καὶ πάχους 0,01μ., Προβαρμεσμένη εἰς κωντάρη μήκους 1-1,5μ. - Μετ' αὐτὸ ἡ νοιωμαρὰ βυνάη (βυνάη) εἰη. εὐμενῶναι ἡ βωρηαί τὰ κερβουα μέσα εἰς βούνο γὰ καὶ τὸν καίηει ὁμοίωμα.

(1) Ἀρμέζω = παίρνω τὸ γάλα ἀπ' τοῦς μαστοῦ τοῦ ζῶου
 (2) Καρδάρη = ζῦγινον κνηνὸν δοχεῖον (μετ' αἰμα) μέσα εἰς ὅποιο βυμνῶνται ὁ βοσκὸς τὸ γάλα

Σ 2 ^{το} του Σφουγγι = ελαφρύμα ως πέκος. Μηνίει σὺν εἰκρῇ σὺ ἀφραχτι.
^{το} του βκ.τι = ἐνδυμα εἰμαίη (ἑστὴ παρτεσού) μεζ φιδ-
 -ρα (εσωτερικῶ). Γίνεσθαι ἐπὶ ποίησιν ὑφασμα
 αρχαιῶν. (ἐνδυμα ὡς ΒΛΑΧΕΝ)
 (καὶ ἐπίμασθαι ἕρε καὶ μελλῶν τῶν ὑφασ-
 -μα ἀνοίγει καὶ κουβέρτες τοῦ αρχαιῶν.

π.χ:

Μάστε τοὶ βικίαι σὴ τοῦ κριβάτ μὴν
 ἐρὸ κάνας ἐνδρουηου μέγα κα βαβασιώει. ①
 = Μαζέγτε τὰ ρούχα σὴ τοῦ κρεβάτι,
 μὴν ἐρῶν κανενας ζένος καὶ φοβηθεῖ (σὴ
 τοῦ διαμα).

(ρ) Συμπαίου (τὴ φωνία), ἀφ: συμπαίζα (συμπι) = φουάω ἐν
 φωνία (με το στόμα ἢ με φουηρό) καὶ κίνει
 φλόγα, καὶ ἀνοίγει καὶ, συμπαίζοντας τοῖ
 κάρθουρα κα τοῖ μπουκαμπέρα ζίγα.

1. Πουβαλιώνω = φοβούμαι. σὴ αὐτὰ ποὺ βρέπω,

T

ΛΕΞΙΛΟΓΙΟ

(οὐ) ταμπλάς α/ = αιδένεια (τό εγκρατοῦς)
β/ χρησιμοποιείται γ, ως ὑβρις (πρός ανδρώπες κ
ζῶα π.χ λέγε " Ταμπλάς νά εὐ βορέσει, ταμπλάου-
βαριμένου,, → (ματάρα γ ὑβρις).

του Τειοφάσι // α = εὐ εὐχρηστικό περιβήγμα τῶν αὐγῶν, κορυφῶν
Τειβι-Τειβι = προσφώνησι εὐ ζῶα (μαζεύει) εὐδ' κ' αἰσθεῖται
Τεάη = " " " " " (ταὶ διακίνομε)

του Τειουράκι // ια υ/ = ἐκείνη τῆς κουζίνας (ἀγλυα)
π.χ λέμε " Εὐ, μάζε τα Τειουράκια,,
= μαζεύε τα
β/ χρήση τῆς λέξεως (ὡς ὑβρις),
π.χ. "Ξέρεις τί Τειουράκι εἶν' αὐτός;" ἀπλοῦς
τὸν παρομοιάζει σὲν ἀγλυα ματσαρόφι, εὐδ' πι-
-ατο μὲ σαλτσες, γιτηγ κ.λ). Σχήμα λόγου.
"παρομοίωσις"

(γ) Τείμηλα = κολλώδης ἐκκρίσις τῶν μαστιῶν μὲς εὐστῆ
ὕπνο. ζυησόμε τὸ πρῶτ' μὲ Τείμηλα. - // ρς = ὁ
ἔχω τείμηλα.

(η) Τειθούρα = κακὸς καιρὸς.

(τα) Τροίματα = γιγόφυλο, γιγό-ματά, φρίγαντα γιὰ ἐγ
φωτιά γ ἰδίως γιὰ προσάνωμα, γιὰ φωτιά,

οὐ Τρυπουφράχες υ/ = πουλί που ζυησώνει εὐστῆς φράχτες,
β/ ὑβρις, ἀπαθιαστικός τιμὸς γιὰ κά-
-ποιον που κρύβεσαι, ἀποφεύγει ἐξεμετανίσεις.
π.χ λέμε: " ἔβγα να δὲς γιγόν κομμεν
Τρυπουφράχη.

>> Τροιατμῆς = εὐ αἰοίματα τῶν τοίκων ἀπὸ λάσπη
χώματος. ἔργων παρὰ: " ἔπειθει οὐ πα-
-γιουτροιατμῆς "

(η) Τρικουκιά = ἀγκάδι ἀφριόχορτου. Προβενί πόνου.

① Προσανόματα = γιγὰ ματά, φλούδες δένδρων, περε-
-κούδια. μὲς βοηθοῦν να ἀναγόμε φωτιά.
② Πιγέκουδία = λέξεις φέρεσ ζῦγου που εὐοίνοιν ἀπ' ἑὶς τρε-
-κούριες.

T.

(ρ) Τσαλακωνών = μαζεύω και μέσα στη χρώρα μου (π.χ) ένα ζύγιο καρδί η του αγγέλου το σχήμα, δι' μορφή του. (Από ετήσιο -> γίνεται αμελνόνισο.

2/ Χρήση τῶ ρήματος "ως ούτως", πρὸς κάποιου λέμε.

π.χ "φύχει" ρε καί μή εν τσαλακωνών,

(γ) Τσιούμα = ένα χωμαμένο υψωματάκι, γροβέλας γήλοφος. π.χ η τσιμεντά,

του Τσιόκαρου. = η παπούτσι με ζύγιο παίζω.

2/ Η γέση χρησιμο ποιείσαι η ως ὑβρις πρὸς κάποιου (αυτῶν τῶν προσώνισο) π.χ. ηρε. " Α' ρε τσιόκαρου.

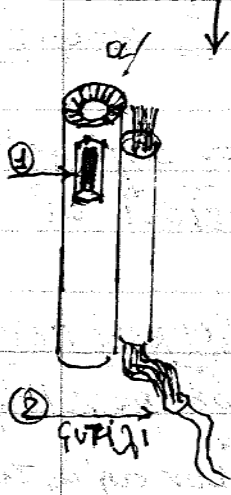
=> Τραπέτα = οιοδήποτε φαγητό με ζύση ἀφριου με κάποιου συντακτικό του σε υπερμετρη αναφο- για π.χ. βρώ αραυ, βρώ ζύδι, ζύνο κ.λ.

Λέμε π.χ = Τόκαρες του βρού Τραπέτα (υ βρού ζύδι (με πολυ ζύδι, σχεδὸ αικαταίη)

του Τζιάνερου η (Ντζιάνερου) = βρούτο του καλοκαιριού ως ὄριμα αποκλα πρασινο-κιτρίνο χρώρα. Η ζύση του πολυ νόστιμη. Μοιάζει σαν τὰ ὄριμα κορόμηλα (τα πράσινα).

τα Τσιαμεσφύρια = υψηροφάγια του ερασιτέχνη μαέ- λωρα. π.χ το βρυάκι, ηριόνι, η πένσα, βκατῆρα κ.λ.

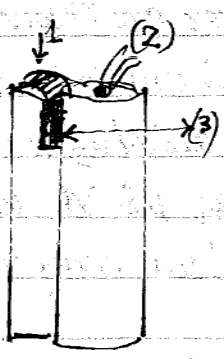
=> Τσιακρέκι = είδος αναπείρα εἰς δι' δεικνεία του

1980. α/ με τσιουκρετιοπέτρα η φύραγι. Η πέτρα ἦταν μικροσωπική, κυλινδρική, διαστάσεων μήκους (6-7) χιλ. η πάχους (διαμέτρου) (1,5-2) χιλ. Λευκή η κόκκινη (δυσκείρα) δεν ζέρω από τὶ υγιώ. Ερωταζε με ζυκοσιδηρο. Το ηοδεταιο σε εσοχή του υψηλδρου του αναπείρα, ωάνω αὐτὸν ηροιστερομένο τροχο. ηγὰι σε αλλο υγιώ- νδρο (αυτηνίσιω) ερηαινε το φύραγι (χατορο απορροσητικό πάχος (7-8 cm) που οινάθε ο-

T

των περιεργάσαμε τον δίσκο (μέ το μεγάλο δάυλο του χεριού

μας που τριβότανε πάνω στην τσιαμιά + κόπερα κ ο παραχόμενος σπινθήρας άναβε το φυτίλι. Χρήση έως τη δεκαετία 1960.

Β/ Τσιακμαίικι (ή αναπήλιρας) ηλιθία ή βενζίνια (ως στο σχήμα). Το (1) είναι ο δίσκος που περιεργάζεται με το μεγάλο δάυλο του χεριού μας, (2) το φυτίλι που μπαίνει μέσα στον κίβυνδρο εμποτισμένο με βενζίνη κ 3/4 η τσιαμιακόπερα που παράγει τον σπινθήρα

Όταν ο περιεργάσιμος δίσκος τριβεται επάνω τους. Χρησιμοποήθηκε ως τη δεκαετία του 1970.

Μετά βρήκαν νέοι αναπήλιρες, αερίσ.

(4) Τσιτωμάδα = Άγριο φυτό ύψος έως (40-50) cm. Κλώνει με πολλά μεγάλα κίτρινα αμύδια (βέρνες έως 2) cm μήκος. Φαρμακός ο πόνος.

το του Τσιουκάκι = είδος κουνουπίδι (ως λαμπό λωι ματσίκι κως (πιο μεγάλο απ το κυπρι). Το φράνε κ των λαμπό λωι προβάτων.

ο Τσιαμτσιούρς = ο μουντήσουρωμένος.

(4) Τσανήλα (ή Τουλουπάνι). Λευό γιγό ηάνι με πόρος μέσα στο οποίο βάζουν (το πηχάο βραβεμένο γάλα, μέ ηυλιό. για να σουρώσει 3-4 ημέρες κ να γίνει τυρί (φρέα).

(4) Τσιαλήλα = ο θυμός.

του Τσιόνι = πουλάκι (σπαστήλα)

>> Τσουράπκι = μέλινη χονδρή (ηλιθία με βέρνες) κάρβια (από μαλλι προβάτων) κοντές ή μακριές.

>> Τσιασουλι // τιά -για = ή κείω κ άνω βιαζώννα.

5 φράση ως Απειλή, θα ε'αβτραίγαν τα τσιασουλια δη, θα ε'ε χυπήσω τόσο δυνατά ε'α βάζονια του που ε'αβτραίγει ο τόπος.

τα Τελαουζιά = ποικιλία φαβοζιών.

ου Ταμπεζάς = η ομογένεια του αγρότη που ξεκινάει για αγροτική εργασία (μαζί με και ομοίως και ζωα του (χαιδούρια, μουζάρι, άρλογο, καρδίνι, σωζόρα κ.λ.φ) φράση: «ξεκινάει ο ταμπεζάς με τον καρδίνι της ζυράς». Την έμωγα αν' τον πατέρα μου.

του Τελουβαίλι = ο γάκκος.

» Τόινυμια = η υπερβολική προσήλωση (χειροναυτία - κή για να πεύχουμε κάτι).

ου Τερμπιχουράς = ο τερμπής.

» Τραυζός (ή ψευδός) = άνθρωπος που δεν μπορεί να μετρίσει βάρια.

του Τεκάλι = ώπερο μεταλλικό με χερσούρι

(ή) Τράμπα = το παζάρισμα ειδικά από λιανητόριο. Η τράμπα περιλαμβάνει πολλαπλά είδη είδος. Γινόταν συνήθως από αφορο-ηλεκτροί ζωα από τους περιφερόμενους τειχάνους. Κάνανε τράμπα, στα χαιδούρια, μουζάρια κυρίως στα παζάρια (τοπικά) στα μουζαρο-παζάρια.

(ρ) Τεϊτεκίωνου, Αρρ. Τεϊτεκίουσα = δικάω ποζύ, τόσο που κολλάει το στόμα μου.

(ή) Τεϊχοφίδρα // ηρω. -ρες = κοιλίλοιο τεμαχίου χοιρινού ζι-που που έβρωσε από καζάνι. Πολλές φορές το τεμάχιο μπορεί να φέρει ή φέτα κρέας - Μεγά ο σωταί (αφού στραγγίσουν ή βυλίζονται το λιπό) ριχνουν τεμάχια γλυκοκομένον πρασού ή κοφτομάρα κεφαλοτύρι. Είναι ποζύ γευστικός μεζές.

(ρ) Τεϊαφρακίζου = χυμώ κάποιον ζαχνισιά (για να τον επαναφέρω στην τάξη ή όχι από μένος ή ευδί-κισυ. Φιλιπιά!

του Τεϊαπράκι = μικροεργαλείο (του αγρότη ή ξυλοκόπου με το οποίο ανοίγει τα δέντρα του προιονιά από - βτέρια, δένδια, εναρτζι, ώστε η κοπή να είναι ευρύ-τερη από το πάχος του προιονιά για να μην κοπ-λάει.

ΛΕΞΙΛΟΓΙΟ-

Το τού Τελατάρι = πετρώδης Όγκος (ωχρωματάκι) αήχ ηα- γιοί του θουνου (μικρός)

(οι) Τελετσαντζουρες = κόρη, κουτοπνηριές.

του Τελοῦρμου = ομάδα ατόμων (συνεχομένων ατόμων)

(ι) Τείρλα = η διάρροια

(ρ) Τσιτώνου = Τεντώνω // Τσίλωμα. π.χ Τσιζώνινα ^(N) Κούρα

του Ταχάρ (L) = βαλίδιο από υγρασία κολπό (προς αφα- γειού ή νομοκυράς. Δ' αυτό ο αγρότης βάζει μια ξροφή του όταν ημπαίνει σ'ημερίς στο χωράφι ενω προσιαμει ήταν τα χράματα του.

(ρ) Τεζάρω α = Τεντώνω κάτι.

β/ = αποδηγίω. π.χ. Αυτός τώρα, τεζάρισε από καιρό, ⇒ τεζα = απέθανε.

(ι) Τείκνα = το καμμένο φαγητό κατσαρόλας με χαραινιριστική οσμή (δυσάρεση) - ε(ρ)τεικνίω.

ο Τρυπιάς = αυός που μπαίνει σε τρύπες (που κρύβεται)

του Τεζούφ (α) = Τούφα ⁽¹⁾ μαλλιά που κρέμεται στο μέτωπο π.χ. φράγγ πατέρας προς γιο. Τι είν' αυτοί τα τεζούφια; Αντε κουρευ. (ου).

(ι) Ταντέζα α = διασωρητική ζώνη (π.χ. υνέμακα) αία γυναι- κεία ενδύματα (που κάμεθα, ζούστε, περιζυ- ρος) β/ Μεταφορικά (αχίμα λόγος Μεταφορικά)

η Τα νύρα μεν γίνανε ταντέζα (ή ταραντέζα) ⁽²⁾

ο Τσαητρώνας = ο εξηναόγος (ευκινυός - εσθέρος) // ή Τσαητρώνα.

(ι) Τρόζα = ο φόβος, η τροκείρα

⇒ Τριχιά = χονδρό βοικνι (1 1/2) cm. Χρησιμοποιείται για ή βερέωση του φορέου. - Για δέσιμο ζώων σεις αηρουνς για να βοσκούν χωρίς να μας ζύσαν. - Πιο λεπτό = Ζιταίρι - πιο χονδρό (2-3) cm = Παλαταίρι (δένουν παρλι, βαρκες στο μυαρό)

(N) Τεντώνω κάτι προς αντίθετες φορές, για να συμπιεζω προς το μέσον.

1 (ι) Τούφα = μια δέση μαλλιά.

2 η ταραντέζα = είδος αρσενικός - η χορός (αίτη κάτω (ταξίος)

Τ. Τσαγκίζου = μαζώνω ή ζούρα (του φαδιού κη
 των ηάτω του δοχείου (το κατακάθι)
 - Τσαγκίζμοι (ή τσαγκίμοι)

- (ή) Τσιγκίθρα = οδύναει μικρή κοπέλα
- γ Τσεργου = ένδυμα περσεδοβιολικό
- (ή) Τσιούκα = τού τσιουκάρι
- (ή) Τσιούλα = γυνή ελαφριά υδρωτ
- του Τσιαντζι = μαγειρεμένο κοτόπουλο
- γ Τσαπέλα (βύκου) = μία αρμάδα βύκων (διαπερασμένα
 - στο μέσοι με ένα σπάγγο) - ζυρά βύκα

Τβίκ - Τβίκ = βικά, βικά
 του Τβιαμέλι (τβιαζι) =
 του Τβιαπράζι = μικροεργείο του αβρότι, ζυφουραού

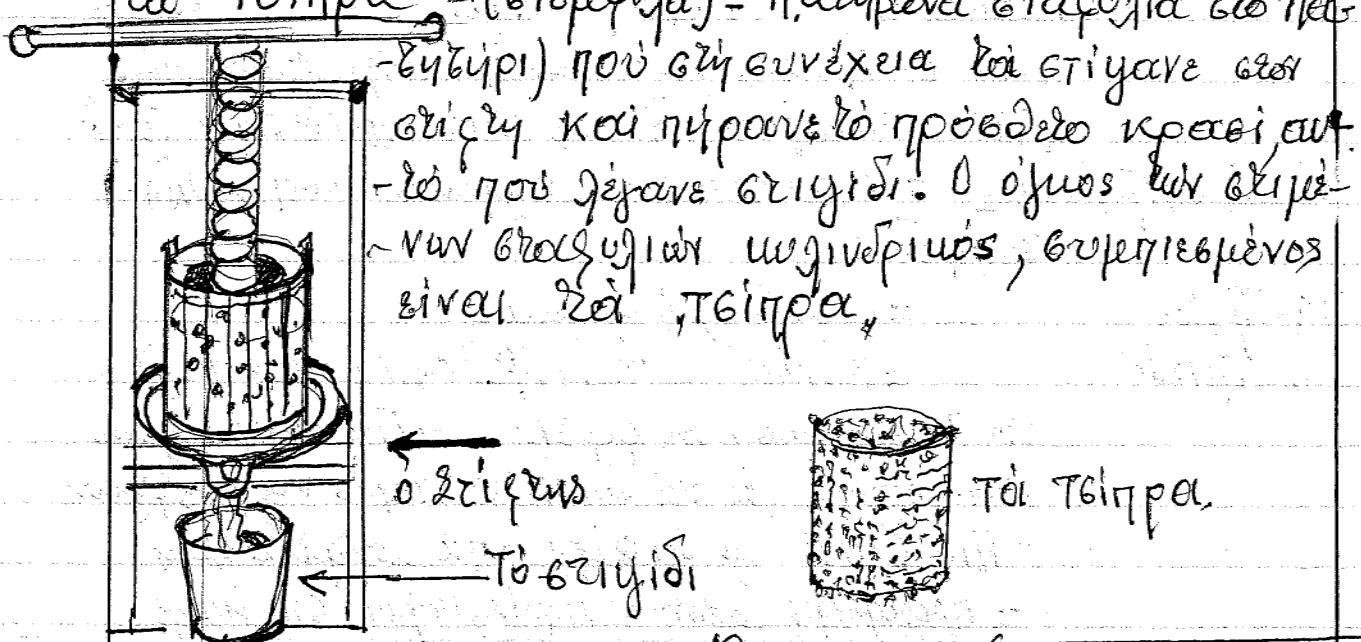
του Τβιόγιτου = του (εα.) του Τβιόγιτ

(ρ) Τραμπαζίζου, -ομοι = παίζω είν Τραμπαζα

γ. Τριώδα = παιδικό παιχνίδι (επί χαρτον)

γ Τριγιάνος = Τριμένο γαρέ (ζυρό) μέσα σε ζεστό
 - γάλα (που παπορώνει) μαλακώνει και
 ερωγεται εύκολα).

τα Τβίπρα = (ετέμελα) = παλιμένα σταφύλια στο πρε-
 - ζυτήρι) που είν συνεχία τα ετιγανε σε
 ετίγη και ηήσανε το πρόθετο κρασί αυ-
 - το που ζήσανε ετιγιδι. Ο όμοι των ετιμέ-
 - των εταξυφιών κογινοριώς, ευρηγεβμένος
 είναι τα Τβίπρα.

① παπαρού = κέλι που υγραδυκε πορύ (μολομυγε πορύ)
 (ρούφιζε το νερό κ μαλακώσε)

T

- Τάχαμ (ή τάχαμ-τάχαμ) = δύναν
- Τέτα = ηδωμένος, αναιδής ...
- ου Τρίμουχουχούης = αυλός που τρέχει αή δό κρού.
- Τρακάς (ή ντρακάς) = η ερίβα κωνοξύσμα.
- ^(το) του Τβίουγκρί = μικρός θροακώδης όγκος.
- Τβιαπράκι = μικροεργαλείο που δίνει κηλεχ για δόντια ενός προοιου (εξο κιάδα ένα αναλλίζ = 1 αρίαρα, 1 ~~αρία~~ αρία. δημιουργώντας τομή στο ζύλο μεγαλύτερη αή το πάχος του προοιου.
- ^(το) Τβιανάκι (ή Τβιουνάκι) = τα βελή της κούβινας, τα βελήδες γιαίτα (η υδρωτέρα ° τα τβιωνό γιαίτα) β/προβελήως χαραγμωτός κείποιου. π.χ. λέμε: „αυτός είναι μεγάλου τβιανάκι“ = μεγαλύτερο πρόσωπο, ή από μεγάλο τβιανό(βού).
- Τβιαχταμίζα (κείποια) = μεγάλω κείποιου ή κεί τον κείποι.
- ^(το) του Τβιαούγι = η κείω γιαίβνα // κίωβμα = τα κείβωμα προς κείποιου.
- ^(η) Τβιαού-ζα = αυλή που δέν κείνει το βόμα ζα & κείβια βου-νεχώς.
- Τβιαμίδες ή βημίδες = παιχνίδι. ζήνομε ένα τνε-κεβίλι όρδιο κείβα β'ενκ αόκω. και το βημα-δεν ομθ από ζη. με κείβια κείβια ηέβρα ζηκί.
- ^(ο) δου Τρυπιάς = ο κεί κοινωνικός, αυλός που κείβεται δηλ. τρυπώνε κείποιου (αποβυρόζαν)
- ^(το) του Τβιουκμαίκι = ο ανειλήρας
- ου Τβιατμός = βωκεριώς κείχος βέ παρκα βηίλια με ηύχεις & ζβι κείβια κείβια ή ζάβη + άκυρο.
- ^(το) του Τβιαρούχι / ζποτυπώδες υνόμεμα από δέρμα κείβια το βρέβανε παρκα κείβια ζήν εποκί ζών κείβια - ποζέμεν.

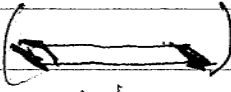
(Τ)

- ^(τῷ) Τῶν Τραύ = ὁ Τραῦτος.
- Τριχοφυΐα (καύη) = τὸ τρίχον μέρος ἐξ αὐτοῦ ἡ δὲ
- τὸν Τριακμάρι = ὁ ἀνελλιπής.
- Τριχάρ = τὸ τρίχάρι.
- ὁ Τριανταμέτης = ἀνδρῶνος ἡνὶ δὲν δὲν ἐρητιστὸν -
- φασάκι. (Τριανταμέτης)
- τὰ Τριαμεσούρια = τὰ γιγνομένη (ἐπιράκι, πέντα κ.τ.λ.)
- ^(τῷ) Τῶν Τεκάρη = τὸ τεκονάρη (ὑπερο με χερσὶ (ὑπὲρ τὸ
τρίχκινον)).
- Τρακων = πιάνω κέρι, ἐπιφραβάνω κέριον
πιάνω κέριον με ἄριες διαδέσεις (για ζύρο)
|| ομα = μαζώνω με κέριον.
- τὰ Τριασούρια = εἶδος φαβογιῶν
- ^(τῷ) Τῶν Τριόνι = εἶδος μικροῦ πουλιῶν (ἐπιουρήτης)
ε/ μεταφορικὴ ἐννοια: τὸ τριόνι = ἕνας ἀνδρῶνος μικρο-
-σωπικός (μικρῶνας εἰρωνιμὰ για κέρτιον ἀδύ-
-ταμο, μικρῶνος ἀνδρῶνος, φερ: ποιος, αὐτὸ τῶν τρι-
-όνι.
- Τανύμα = (τανύμασι) = ματαβαίω προηάδεια ὡμαδία
π.χ. προηάδεια για τὰ ζυλάρι πρὸ δυνατά,
για ἐξόδεση (ἐπὶ δυσκολιότητος)
- Ταπερδώνης = ἐξυπνος, παιχιδιάρης, καρτωρῶνος, ἐκκίνης.
↳ Ταπερδόνια (για γυναῖκες)
- Τριοπάνης = ὁ βοδῶς
- ^(τῷ) Τῶν Τράκνα = ζυρά ζυλαρῶνια ἀπὸ κλαδῶν δένδρων.
- Ταχιά = αἶριο
- ^(τῷ) Τῶν Τυρβόρι = ἀγκάδι πού μαθαί ἐπὶ πανζῶνια,
ὡς μαγῆτες. Προεγὶ πόνο.
- ^(τῷ) Τῶν Τριουκάνι = εἶδος κουνουνιῶν πού μαρεμῶν οἱ βοδ-
-κοί ἐπὶ γαίμῳ δὲν ζῶντ
- ^(γ) Τριζομῶς = ἀγκάδι ἐπὶς ἀγρῶν, ἐπὶ χέρβα, εἶναι μαζώνω-
-πὸ, ἐπιμήκεν 1.5-2cm. τὸ ζυτὸ (κόρτο) εἶναι μαζώνω-
-πὸ, ὑγῶν ἕως 50cm ἢ χρομῶνος ἀπὸ-μαζώνω.

T₂.

- Τσουρουφλιζού = κείω κείρι με αυλό ραβδί.
- (η) Τβέρχα = κουβέρτα από μαλλί ζαΐου. (τραύλια)
- Αυός πύχει (ν)τσίφος = πήχη τζάμπια (χαμένο)
- Τβέριαβα (απ' το κρύο) = ζεμω απ' το κρύο. (ρήμα: τβεριάζω)

• Τβουράη = ηρωή χοντρή (μαίηινη) κείτσα

• (η) Τβιγίια = παιχνίδι αγοριών. Είχαμε το τβιγιώνι ή τβέρχα που ήταν ένα κομμάτι ξύλου μήκους 50-60 cm ή πλάτος 2 cm. Με αυτό χτυπούσαμε το τβιγιόνι στην άκρη του (που από κάτω ήταν κενό σχήμα της μάχης μπάνις του, οπότε αυτό βηκωνόταν στον αέρα. Ενώ βρισκόταν εκεί αέρα το χτυπούσαμε με τη βέρχα και το σέρναμε σε απόσταση 5-10 m. Όποιος το έστεινε μακρύτερα ήταν ο νικητής.

(α) Τβιγίια = ζέλλες περιοχές την ξύνη Τβουράικα, του τουμάρ (L) ε/δέρμα από σφαγμένο ζώο. ε/υδ υβρις για άνθρωπο ζέμε, το τουμάρ! (για ένα οχι μεγάλο άνθρωπο)

(α) ή (α) Τβακίδια = (ύβρις) = Άνζε τβακίτου βεύοντα.

(ρ) Τβιτβικώνου → τβιτβικουδα = δίγιο ποτό, από δίγια κομ - ζάει το στόμα μου

των Τβιτβι = γημένο κρέας

(ή) Τριφθια = χορταίρι με (3) ζύλλα σαν το τριφθια (6ι μέρη με γραβία).

ου Τβιανναμηέξ = αυός που δεν τον εμεριστάνομαδε αναζιόπιεδος ή πογυρός = // ή ... / αία = ή πογυ - ρια.

ου Τζιαμτζούρ's = ο μουντζουρωμένος

ΛΕΞΙΛΟΓΙΟ

Φ

- (ή) Φαούρα α/ = ή φαούρα (δερματική αντίδραση σε ερεθισμό β/ το αλλεργικό αίμα, μαζώματος, διατηνείται 6 μοί με αλβύ ανδρώπων)
- ή Φούρτουτjρα = ένα κομμάτι ξύλου πάχους (4-5cm) κ ύψους = 1,5 μ. (από χοντρό κλαδί δέντρου) με ένα "V" στην κορυφή του. Έτσι πιάνεται ή τριχιά (ελαστική σχοινιά φορτίου) στο (V) που κρέμεται από βελίρι του ζώου. Πάνω στο σχοινί βάζει το φορτίο. Το ζώο κρατά το φορτίο ψηλά, έως ότου ο αγρότης το δέσει κ το ελαττώσει έως ότου, όμοια, φορδίσσει και στην άλλη πλευρά.
- ή Φκέντρα = Νοτιό τόξο στον ουράνιο θόλο (πάνω απ' τον ορίζοντα μας που ανιγίνεται περίπου στις (60°) ή περίπου στο ύψος που παίρνει ο ήλιος περί των 10^{ων} π.μ. ώρα. — Έτσι ευημεύουν οι παλαιότερα την ώρα στο ύψος (μη έχοντας υπολογισμούς)
- (ή) Φόρα = ή ορμή
- (ρ) Φαβκιώτου = τυλίξιμο (με πανί) η κ. παλαιά, φάβκιωναν τα μωρά ως (1-1,5) ετών για να απομύθων βώμα ενδύτων κ πρό πάντων, ίσια πόδια.
- (εμπ) Φαρβί = ατζέω, από μνήμη.
π.χ. "ο μοιδηής ήξερε το μεσημέρι του φαρβί"
- (ή) Ψάρα = το βόϊ (με αρνητική έννοια)
- τά Ψλέσουρα ή Ψλεσουρία = ξηρά φύλλα δέντρων (που τα παραβύρι ο αέρας)
- (ή) Ψλέμπα = η παρηγο-παρέα (ωρίως πιερίσιμωδων)
- ή Ψόλα α/ = βελιάσμα που ηρεσιόσαν εζώια με να υοφίβουν (με φάρμακο)
β/ = κομμάτι λεπτού δέρματος διαστάσεων (2x6) cm προσαρμοσμένο στα λείκιχα ή ή σφενδόνας όπου μέσα έβαλαν το χαλίμ (1,5x2) cm και το εζεφ ενδόνισαν οι μικροί ηρώ του στοχο

Φ. οὐ φρέτρας = έντομο (εάν πεταχούδα) μικρό. Τίς νύχτες
γηγάνει γύρω ἀπὸ τοῦ φωτός.

(ρ) φρετραίω = ανοίγω φρερά & φρεαίω.

(γ) Φούρλα = ἡ γύρα (ο γύρος) βγήκε φραΐδη: (ἀπειρή)
Φύγε γὰ μὴ εὖ φέρου φούρλα.

φάουμα (εὖ φάωμαι) = κἀντι πού εἶναι φασμαμένο
π.χ. τὸ νερού φάουμα, Τμήμα εδάφους πού φασμάθηκε
(παρασύρθηκε εὖ χάρμα του ἀπὸ τοῦ νερού εἰς βροχίς,
βλ. καταβλήσεις εδάφους)

(ρ) φρέβου (ἢ φηγεῖω) = δίνω φηγοδωρήμα (ου δῆποτε) εἰς φτωχό.
Τὸ φηγεμα = φηγοδωρήμα ≠ τῆς φηγεῖω, μίξασ.

φκιασίδ (ε) ἢ φτιασίδ = ο κακοηθισμός εἰς γυναῖκα με
φκιασίδια = εὐαρίδια ἢ περιποίηση προσώπου (κρέμας
κ.λ.) τοῦ σώματος γιὰ εὐνομορφία & εὐνομορφία.

φραῖη-φραῖη = ο παρεφρασμός τοῦ νερού
ἢ εἰς φηγεματικὴ κραυγή (π.χ. ἔφαγε πού βύρα).
ἀκουεῖς εὖ κροταζίτες φραῖη-φραῖη (ἢ φηη-φραῖη)
εὖ οὐ & →

(γ) φάρα = καρπαζιά (καίηφρα)

ου φλάρος ⇒ ἕβρις π.χ. "Τὸν καμώε τοῦ φλάρου"

(γ) φρούγια = δένδρο (καλλοηθικὸ) με φευαί ἀνθῶ εἰς Ἄνοθῶ.

γ φρούβια = ὄνομα (για δηλιω προβυλο)

β/ = φροβία πρὸς γυναῖκα πού εἶναι φανθῶ
με ὄχι ἐκτονα χαρακτηριστικὰ προσώπων

φ6τ = εἰς φηγεματικὸ μῆριο (ὅπως εὖ "ψιτ-ψιτ")
ἀντὶ προσώπων με ὄνομα, πρὸς κάποιος.

(γ) φβούνα α/ = ἡ ορρωμένη μύτη (πρὸς εὖ πᾶνω) Μύτη πού φουβία.

β/ προσβηθικός χαρακτηριστικός πρὸς γυναῖκα

• πού, ορρωμένη φουβία & φευβαίει.

• πού ἔχει τὴ μύτη γηλα ἀπὸ περιστάσεις

ἢ εἰς φηγεμα (ψηλομύτα).

ου φόλου = τὸ αὐτὸ πού μένει πάντα εἰς φωρία
& υποκίνει εἰς ὑπὸ τῆς γυνήσων & νῆ
κρωτίσων αὐτῶ

Φ
 ού Φαγκρίς = ουσία που η όσμη του είναι όπως αέρι
 ψάρι, φαγκρί, αίσχηρα (γύρις)

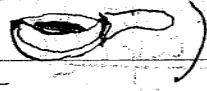
Φίρδην - μίρδην = αμαρτωλότητα, ένω. μάτω -

(γ) Φλέγγα = ή βέντα γνομιά. Τα παιδιά είχαν.

ή βέντα για φλέγγα γούμι μί γαίω κι ζάχαρ(η)

(ρ) Φροντζήζου = πένω, σωρηώ διάφορα πράγματα
 (που είναι γύρω μεν) από θυμώ.

Φ

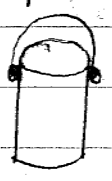
- (ι) φαούρα = ή φαχούρα (δερματολογικός ερεθισμός).
- φαρμακωτέ (ή φαρμακωτέ) ντέ = φαγε ντέ
- φλέγκα = φέρα γωμου.
- (ι) φιακιά (του κωδένος) = το πως έχει φιαχθεί ο κωδένος αν το θρό.
- (το) του φιακιά (ι) = ο κωδενισμός
- φίγκα = γεμάτος - ο., πλύρες
- φλακί = δοχείο νερού από νεροκλόμαδο ()

(ι) φάρα = παρφο χαραυγές.

(ι) φύττουρα = γρυγοράδα (ι ως επίρμα : πολύ γρύγορα, βάν το φύτμα του αέρα), με ταχύτητα

X.

• χαράρι = δοχείο για νερό (ζεύγανο) κυρίως από κο-
 -νέσβες τοματοποίηση, σιάνη γάλακτος
 κ.λ. Κόλει εάν τον γμονβα. Με χερνούγι
 από χοντρό σίρμα.

- του χηιάρ = το ποχηιάριον = το πουταγι.
- οὐ χέσας = αυλός που φοβάται
- χάσκου γόνμι = αίσθητο, ποχουχίαιος γωφεί.
- Χαίρτου = τρώγω (χρήσφα), ρη. (προσταυτική) Χαίρει //
- χαβραζεύρας
- Χονιάζου = φωνάζω
- Χονίλης = αυλός που έχει χονία (= ιδιοτροπία) //τό χούτ.
- (του) χνέρ = ηιάθημα, ζημά, θαιδος
 τα χαρόνια = τάζηρά ακηλοφάδουρα, τα μαυρομεζικά
 φακόγια ή θιανοφάδουρα
- οὐ Χάινος = αυλός που κακανίζε, καζομεθάει (χωρίς λόγο
 που χάσκει, που χάνει λόγο ...
- Χημίερισμα = η φωνή του αλόγου, του πουταριού.
 (Ενώ ο γαϊδουράκος → γκαρίζει)
 ρήμα: χημίερω = κώνω εάν το αλόγο
 Γκαρίζω = φωνάζω όπως ο γαϊδουρος
- (ρ) Χηατακιάζου = τρώω θαιμαργα (τρώ φαγητό και τεβαίνε
 αμαδοντο. (Χηαπ-Χηούπ)

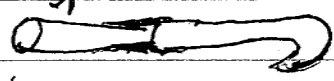
Χ. ^{το} του Χαμηλέρ (ε) = τό γέο, ή είδηση, η πληροφορία που δίν είναι καλόζου ευχαρίστηα.

→ Χαϊτόνικι = χλώημα με την ποσάμη μας στο πρόσωπο κάποιου.

(ρ) Χαϊκω = χαζολογία, αχαιροίμαι, περιξίρομαι είεκοπα από εώ ή από εμεί.

(ρ) Χαβωζελάω = ψηάω βάν χαζός.

^{το} του Χαζέηι του = άτομο χωρίς υπόημη (χαζιάς)

→ Χαζό = εργαείο κοπίς κλαδία όλο βιδρένιο

→ Χαμηλαίρ (ε) = ανήμη, είδηση (νέα).

(ρ) Χαμηλαίζω = ανηλάμβανομαι (εξ αμοίς)

^{το} του Χούμα α/ = τό χώμα

ε/ (ώσ κάπαρα προς κάποιον η.χ. „ Χούμα νζε.

ναί γίνου κι κουρνιαχός (=εωώνη) η

η Χαυτζαίροι (ή) του Χαυτζαίρ = μεγάλο ηλαί μαχαίρι.

τα χαρόνιοι = αμπελοφάγουλα (ζυρέα)

η χαμιά = η μετουκιά φαγίτου.

^{το} του Χαέρ = η προκοπή

^{το} του Χωντόκι = ο χάνδακας, υδροροή ανάμεσα σε δύο ηρανή ή και ζυρό κοίλη από υδροροή ανάμεσα σε δύο ηροητες

ού Χαβούμέρς = οωτός ηού χάνει είεκοπα ηεί χρόνο του.

Ψ

Ψαχουλιών^{-ω-} = φαίνω (επί κρυφά) να αναμαζώνω
να βρω κάτι σε ξένα πράγματα.

του Ψιδ^ο (ι) = μικρό πορτοφόλι με ζερνάρ ή κωνηλάς
εις θήκη του (χρήση μόνο για κέρματα.)

του Ψμόπιδου^ο = Το τελευταίο ηουδι μιας ομιλομένης. Από τις
ρίζες: οψό + παιδίον (οψό = το όψιμο, το τελευταίο
το ερνοπαιδί. (οψιμόπαιδο)

του Ψχουδ^ο (ι) = το ψυχιδί. (ταίς μνημοσύνων διανεμόμενο
ψωμάκι.

του Ψαρις^ο α/ = άντρας με γυρίζα-άσπρα μαλλιά.
β/ όνομα που δίνεται σε άλλα, μουσάρια.

του Ψαρουνιού^ο (ι) = θωρίδα γαχνού ή μαλακού κρέατος
από χοιρινό. Κομμάτι επιρικής 30-40 cm, πλά-
τους έως 10 cm ή πλάτους (2-3) cm. Πλήρ νόστιμο
(επί ηαίρες έως κτην κοιλιά περίηου.

του γουμάς^ο ή γουμάουμάχαρο^{-ω-} = μαχαίρι ησο κό-
βορε το "γουμά"

10.

$\frac{10}{10} \times$

(επιχειρηματική)

$\frac{10}{10} \text{ οπ}$

$\Rightarrow$

ΣΗΜΕΙΩΣΗ:ΕΥΧΑΡΙΣΤΙΕΣ.

Το τεράστιο ρυθ 1^{ος} βελίδος
 μου έδωσε ο φίλος κ. ΜΠΙΧΤΑΣ ΘΟΜΑΣ
 πρώην Διευθυντής υπηρεσίας στην Νομαρχία
 Βοιωτίας και νυν συνταξιούχος
 καταξιωμένος εκ ΜΕΓΑΛΩΝ ΚΑΛΥΒΙΩΝ
ΤΡΙΚΑΛΩΝ.

Τον ευχαριστώ θερμά γιαυτό κ για
 καιτε άλλη βοήθεια του για διάφορα
 λογογραφικά στοιχεία και επεξηγήσεις
 που παρέσχε σε βιβλίο μου, ο οποίος
 κ ο φίλος μας ΣΑΚΗΣ ΤΣΙΑΜΠΟΥΡΗΣ (εξ Αετοπέρας Ιεαννίνων)

4^{ος}/2018.
